

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Etlar, Carit.; af Carit Etlar.

Pintsefest i Tibirke og andre Fortællinger

Kjøbenhavn : Gyldendal, 1884

176 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

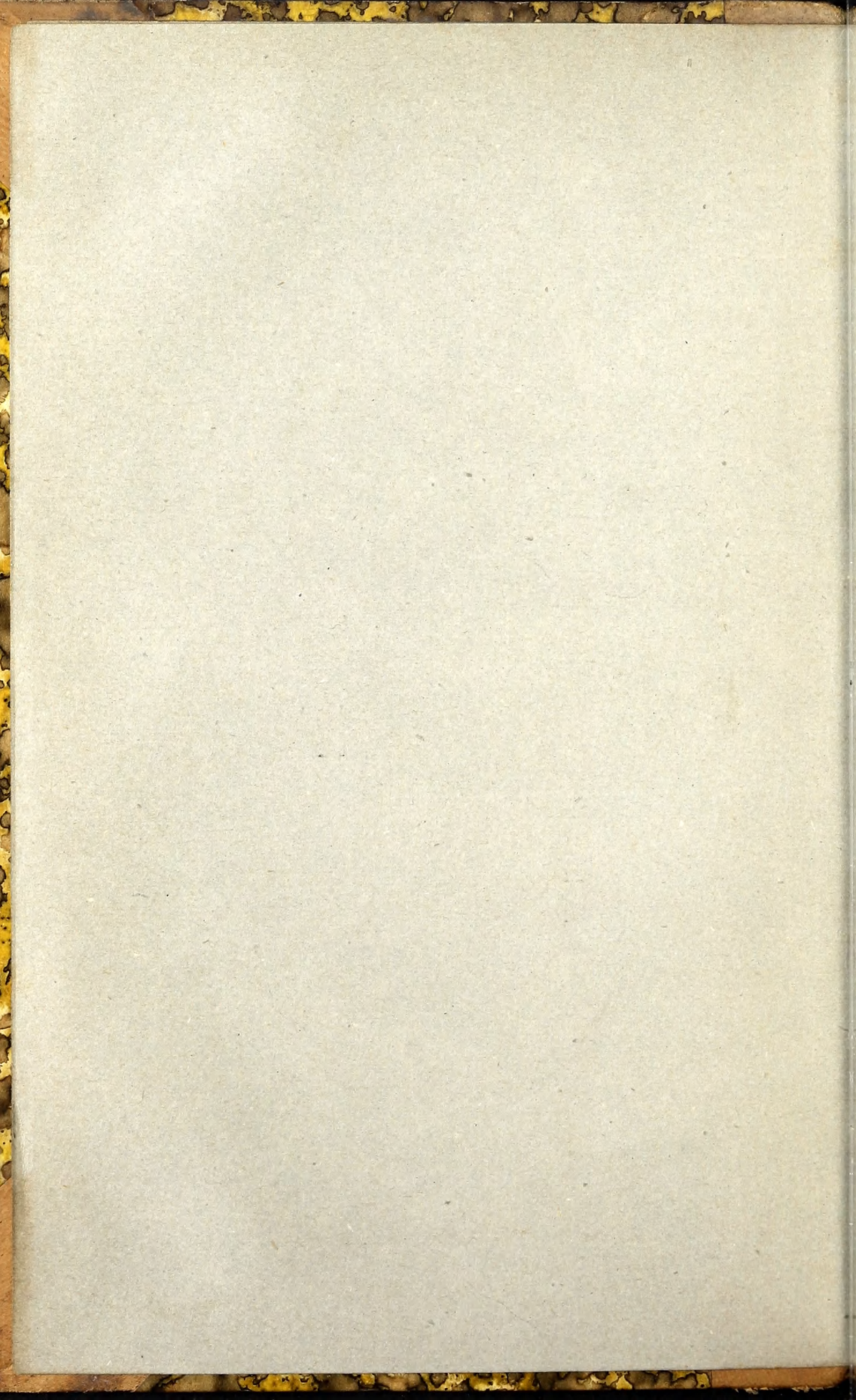
57. - 101.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021031926

Pintsefest i Tibirke

og andre Fortællinger

af

Carit Etlar.

Kjøbenhavn.

Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Høgel & Son).

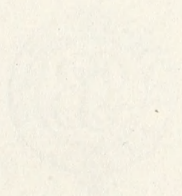
Trykt hos J. Jørgensen & Co.

1884.

Handwritten title or text, faintly visible.

Handwritten text, faintly visible.

Handwritten text, faintly visible.

Handwritten text, faintly visible.

Handwritten text, faintly visible.

Pintsefest i Tibirke.

LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY

Aftenen før Kristi Himmelfartsdag, i Aaret 1760, sad gamle Mads Bjerring, Præst til Veiby og Tibirke i Frederiksborg Amt, hjemme i Dagligstuen, med den opslagne Bibel foran sig paa Bordet.

Solen var i Begreb med at gaa ned, der faldt et varmt og gyldent Skjær ind igjennem de smaa Kuder, hen paa Præstens hvide, tjavsede Haar og over mod de to unge Personer, som sad lidt længere tilbage i Stuen.

Paa Murpillen mellem Vinduerne hang et grønmalet Træbur, hvorfra en Solsort af og til lod høre en dæmpet Fløiten, saa tav den lidt og udbrød igjen i en langtrukken, vibrerende Tone, der gjemte en usigelig Bedrøvelse, al dens Grindring og trøstløse Længsel efter Solen, efter Vindens Susen i Løvet og det tavse Liv under Bussene

i den ensomme Stov, hvor Morgenens Dug endnu ikke var tørret bort ved Middagstid, hvor Myren arbeidede og Skovneglen sugede af det modne Blaabær, som nylig faldt ned fra sin Stilk. Livet, Lykken og Friheden paakaldte denne ene Tone, en . Lykke fuld af Savn og Kamp og Farer vel, men dog tusind Gange rigere end at hoppe fra Bind til Bind foran det fyldte Vedtrug i Buret.

Fuglens eneste Tilhører i dette Dieblit var en graa Kat, der laa oppe i Vindueskarmen. Efterat have seet lidt hen paa Buret, vendte den Hovedet bort, der farer en sitrende Bæven gennem den, medens den klemmer Dinene fast sammen med et Udtryk, der siger: led os ikke udi Fristelse.

Efterhaanden som Sollyset drog sig tilbage fra Vinduet, fulgte Katten efter, strakte sig længere og længere ud, for at faae de sidste Straaler Varme med, som om den meente, der var betalt for det altsammen.

Udenfor blæste Vinden skarp og kold ind fra Kattegattet og bar en Sky af Flyvesand op over Lyngbanterne, som omgave Præstegaarden. Det var man nu saa vant til der paa Egnen. I tidligere Dage havde Sandflugten ødelagt og begravet Poul Larmands gamle Gaard Alsjerbo.

Et Joraarsdøgn, mange Aar senere, tildækkede Sandet hele den vestre Side af Tibirke Kirke, saa man maatte kaste Hul igjennem den ophobede Banke, for at komme ind ad Kirkedøren. Beboerne klagede deres Nød for Kongen og bad om Lov til at faae Kirken flyttet længere ind i Landet, men det blev afflaaet, Sandflugten kom igjen, og Mads Bjerring opnaaede aldrig at se sin Annexkirke frelst fra denne Ulempe.

De to Unge, som sad paa Bænken foran Altoven, vare Præstens Datter, Ane Malene, og Kapellanen, Jens Sverfen Karbo, med hvem hun i Aften var bleven trolovet. Jens holdt Malene i Haanden, saa trofast, som om han var bange for, at hun skulde løbe bort fra ham, hvilket for Resten slet ikke var hendes Mening; han sagde intet, intet lydeligt idetmindste, hun ikke heller, hans Blik vedblev blot ufravendt at være hæftet paa hende med et Udtryk, der talte nok saa godt som Ord; naar Malene til Gjengjæld prøvede paa at forklare sig i det samme Sprog og slog sine fromme og uskyldige Dine op til ham, sænkede hun dem strax igjen, og en dyb Rødme udbredte sig over hendes Kinder.

Mads Bjerring sad i Halmstolen og nikkede. Under Læsningen i den Bog, som laa paa Bor-

det, var han blidelig slumret ind, og Ingen vovede at vække ham. I det Dieblit den sidste Solstraale gik bort fra Stuen, vaagnede han pludselig, saae sig forbauset om i denne Tavshed og smilede.

„Jeg troer sandelig, jeg var nær ved at falde i Søvn, og Solen er gaaet i Havet og Kloffen ringer Helligdag ind, men I savnede mig vist ikke, gjorde I vel? — Ja, ja, Jens Karbo! jeg har i Morges deelt Alt, hvad der blev tilbage af mit Jordelivs Lykke, med Dig, den lille Ane Malene der, iaften skal jeg endnu spise Noget til. Her har Du den trofaste Følgesvend, der fulgte mig gennem lyse og mørke Dage: min gamle Postil, lidt slidt og medtaget paa Bindet, men lige god for det. Jeg har antegnet din og Ane Malenes Trolovelsesdag her bagi mellem Slægt og Venner, som alle sove ude under Græsset; naar I To en Dag komme tilbage fra Kirkegaarden, efter at have fulgt mig derover for sidste Gang, skal Du skrive mit Navn op under jeres, saa er den Livsgjering fuldbragt.“

„Gud lade det vare længe, inden vi komme saavidt,“ ytrede Jens Iversen andægtig, idet han tog Bogen og kyskede Præstens Haand. „Gia, se her!“ vedblev han, „den haver et rummeligt

Gjemme mellem Bladene og Bindet. Hvad bruger Fader det til?"

Mads Bjerring hørte ikke godt i de sidste Aar, men da han saae Jens pege paa Rummet, gjaettede han sig til Spørgsmaalet og svarede: „Deri pleier jeg at forvare min skrevne Tale, naar jeg stiger op paa Prædikestolen, men det er endda det mindste ved Bogen. Den har lært mig at finde Fred med mig selv og med Verden omkring mig, gid den maa blive Dig til samme Velsignelse. I Forstningen faldt det mig noget strengt herude paa Eggen; jeg stillede vist for store Fordringer, Du, og hvem gjør ikke det, mens man er ung? Men saa læste og læste jeg i Bogen og saae mig om mellem de fattige Folk, hvor Mand og Kvinde kæmpede for at vinde en Kugkjærne frem mellem Sandet, eller fattede Livet paa Spil for at hente en Ket Fisk ind fra Havet, det gav mig et ydmygt Sind, som jeg siden lærte Andre at finde. Og jeg læste igjen, og i min Bog var der Svar paa alle Spørgsmaal, paa enhver Tvivl, den lærte mig at finde Gud i Stormen, i Sandet, i den fraadende Sø, hans Navn kom frem, hvorhen jeg saae, blot med forskjellige Skriftegn. Saa blev jeg gladere, alt som Aarene gik, og nu holder jeg af dette Sted og vil ikke bytte mit

mossede Tag og min Lyng og min skimlede Kampsteenskirke bort for Alverden."

Præsten tav, de to Unge sad og hvilede sammen, da Stilheden i Stuen pludselig blev afbrudt ved den Støi, som fremfalder, naar man stryger Tømmelfingeren ned ad en Dørfyldning. I det samme stormede et ungt Menneske ind, klædt i graa og grøn Jægerdragt og væbnet med en Juglebøsse, som han satte fra sig bag Kaffelovnen.

"Her har I mig!" raabte han. "Guds Fred og en glædelig Fest herinde. Lad mig saa faae Noget at spise! — Motter Malene! Smørrebrød med lybst Pølse paa, tyndt Brød, tykt Smør! Se Du tager Benene med Dig, jeg skal op til Forstraadens endnu iaften."

Den, der talede saaledes, var Præstens forfjælede Søn, Eric Mandrup, et ungt Menneske, frisk, rødkindet, med en høi Bænde, bølgende, fulfort Haar og et særdeles dristigt og forvovent Udtryk. Da Søsteren gik ud i Kjøkkenet, satte han sig hen paa Bordkanten og spingede frem og tilbage med Benene, medens han tog Præstens Haand i sin og klappede den. Det var imidlertid umuligt for ham at holde sig rolig, han sprang strax efter ned igjen, bøiede sig over mod Mads Bjerring og raabte ind i hans Dre:

„Du maa ud med nogle Skillinger til en ny Hue, lille Fatter. Sægerdrengene grine ad mig. Se hvordan den Bøtte seer ud, jeg gaaer med! Idag har den været to Gange nede i Tørvegraven.“

Dermed satte han en sammenknuget Hue paa Præstens Hoved.

Mads Bjerring smilede godmodig. „Du kommer altid og forlanger Penge, din Strik. Har Du hørt den Nyhed, der er hændet idag herinde?“ tilføiede han.

„Naada, Nyhed! kalder I det for en Nyhed, som hele Sognet har gaaet og sludret om i det sidste Fjerdingaar? Han er bleven trolovet med Ane Malene, den Bissenpind af Magister, og hvad saa? hvormange Aar skal de nu gaa og se paa hverandre, før de kan faae Brød og Fod under eget Bord? Hvorfor søger Du ikke Kald, Søs Karbo, hvorfor Fanden banker Du ikke paa hos Kirkepatronen og taler din Sag? Du har jo faaet bedste Karakter og skilt Dig vel ved alt det Examenssvøvl, efter hvad Fader siger.“

Kapellanen rystede paa Hovedet. „Hvis det var gjort dermed,“ ytrede han sørgmodig, „men Erik Mandrup kan tro, at der skal mere til. Jeg har havt Ansøgning liggende inde hos Kirkepatronen, Grev Holstein til Vethraborg, i syv Aar,

uden at være kommen videre for det. Greven tænker paa sine Bekjendte, som rimeligt er; først skal de rige og fornemme Mænds Børn i Kald, og hvem bryder sig vel om en ringe og ubekjendt Person som mig? Jeg er desuden et daarligt Menneske til at tale for mig selv. Det sad her i min Hals, da jeg forgangen Aar havde Audiens nede i Kjøbenhavn, jeg kunde ikke faae Ordene frem. Ja, Gud forlade mig min Synd! blev jeg ikke næsten glad i Foraaret, da jeg var inde i Byen og Sakaien viste os bort med den Bested, at Excellencen ikke havde Stunder at tale med nogen af de theologiske Kandidater den Dag."

Erif Mandrup gav ikke synderlig Agt paa Kapellanens Forklaring. Han sad i dette Dieblik og undersøgte Smørrebrødet, som Malene kom ind med, løftede den affkaarne Pølse lidt iveiret, figgede ind under den og rystede fortrædelig paa Hovedet.

„Sikken Pølse!“ raabte han, „saa tynd, at man kan se Sol og Maane igjennem den, og saa skraber hun Smørret af! Fatter, Fatter! er det at tugte sit Barn op i Gudsfrøgt og Herrens Formaning, hun under ikke et Kristenmenneske Smør paa det daglige Brød. Nu spadserer Du ned og tapper mig en Kande frisk Ol, det

som staaer i Randen, er dovent, og fuldt af druknede Fluer."

Malene gik, Præsten sad foroverbøiet med Haanden bag Øret og lyttede: „Hvad er alt det, den Erik sidder der og fortæller?" spurgte han smilende.

„Vil Du vide det," raabte Sønnen og vedblev, idet han fra Tale gik over til Sang: „Jeg har ingen Bund i mine Støvler, det veed jeg, det veed Du ikke, vil Du give mig en Daler til et Par nye? Det veed Du, det veed jeg ikke. — Det bliver altsaa lige to Daler, een til Kaskjetten og een til Støvlerne. Sastes var der nede hos Kromanden en Degn, som kom fra Kjøbenhavn og havde læst, at Helsinges Præstekald var opslaaet vakant, derfor kilede jeg herover, det skulde Du søge, Jens Karbo."

Kapellanen rystede atter paa Hovedet. „Hvad tænker Erik dog paa, saa godt et Kald tør jeg aldrig vente mig. Folk her paa Eggen tale jo ogsaa om, at Excellencen har lovet det til Forst-raadens Søn, som er trolovet med Frøken Bülow."

„Har han da bedre Udkomster til det end Du?"

„Visselig har han det, just ikke bedre Examen, men han har en fornem Slægt og høie Belyndere at tale for sig. Excellencen Grev Hol-

stein kjender Forstraaden, kommer derud hvert Efteraar i Jagttiden og vilde vist tage det sært ilde op, om han fornam, jeg gjorde mig saa store Forhaabninger, tilmed da han allerede har bestemt sig for en Anden."

„Jeg giver den Greve Døden og Djævelen!“ raabte Erik og slog til Bekræftelse mandhaftig i Bordet. „Lad være at gaa til ham og skriv et Bønnskrift direkte til Majestæten, men dristigt og ligefremt maa det være, ud fra Leveren maa Du tale, det holder han af, ingen Bedemandsstil, skriv: allernaadigste Konge og Arveherre til Danmark og Norge, Slesvig og Holsteen, Stormarn og Vilmarn, jeg er en fattig Svend med god Karakter og daarlig Udsigt, hvis De ikke vil tage Dem af mig, jeg kan holde en Tale, som gaaer til Hjertet, — for det kan Du, Jens Karbo, det kan Du, — jeg har siddet i elleve Aar herude paa den nøgne Strand, fordi jeg ikke nænnede at forlade en gammel, halvdøv Mand, der vanskelig kunde undvære mig, og jeg vil blive ved at sidde herude, til der gaaer Røst og Møl i mig, om Deres Majestæt ikke strækker ud sin Haand og hjælper paa Sagen. — Naar Du har skrevet dette, skal Du klæde Dig pænt paa, gaae lige til Fredensborg og faae Majestæten selv i Tale, det er ikke

saar svært; drif Dig en Dram, Jens Karbo, og drif Dig to, fortæl ham saar, hvad Du ikke vovede at skrive, men staa ikke og snøvle i det, op med Hovedet, frem med Tanken. Gud bevare os! det skulde være mig! inden jeg læste mit Fadervorsiaften, var Ansøgningen skreven, inden Sol stod op imorgen var jeg nede i Fredensborg og fik Lakusken til at melde mig."

"Lakaien," rettede Ane Malene.

"Lakusken," gjentog Erik Mandrup paastaaligt, "Grevernes og Baronernes Folk hedde Laktaier, Majestæten kalder sine for Lakusker, det maa jeg vel vide, som seer dem kalkunere hver Sagttid oppe hos Forstraadens."

Det blev klarere og lysere for Kapellanen, medens Jægerdrengen talede. Den Tungesærdighed, hvormed han hobede Sætning paa Sætning, hans livlige Minespil og indtrængende Røst, syntes at elektrisere Tilhørerne. Jens Karbo vendte sig mod Malene, hun smilede og nikkede til ham, han saae over mod Præsten og mødte et Ansigt, der udtrykte den dybeste Henrykkelse.

Erik havde i Begeistringens Hede efterhaanden hævet sin Stemme og tilsidst udtordnet enhver Sætning saar høit og larmende, at den gamle Mand tydelig opfattede Alt, hvad han sagde. Han

var stolt af sin Dreng og maatte gjøre Bold paa sig, for ikke at falde ham om Halsen.

„Jeg troer sandelig, at Erik har Ret,“ sagde Jens Karbo. „Hvad om jeg vovede at søge, jeg kunde da ikke faae mere end nei, og det er jeg allerede vant til, — men Helsing er saa stort et Kald, — maaske Majestæten vil synes, at det er for dristigt af mig, maaske ogsaa Excellence Holstein tog mig det ilde op, naar det kom ham for Dre, at jeg har været saa formastelig at gaa udenom ham. Hvad siger Du, Ane Malene?“

„Følg hans Raad og skriv din Ansøgning, min kjæreste Ven!“

„Ja, jeg skal sandelig tænke over det, — om nogle Dage, — naar Pintsefesten er forbi.“

„Ja vist!“ raabte Erik, idet han stillede sig hen foran Kapellanen med udspilede Been og en uhyre ringeagtende og spottende Mine. „Om nogle Dage! — det er det gamle Brøvl, — sikken Mand Du faaer, Ane Malene! — til Mikkelsdag, til Sulehelligdag, naar alle Andre ere komne Dig i Forkjøbet. — Hvad er der at betænke sig paa? Skriv strax og spadseer afsted til Kongen imorgen tidlig. Kan Du ikke faae Majestæten selv itale, saa vend Dig til Moltke, han er af dem, man kan stole paa, sige de oppe hos Forstraadens, bryd

Dig Fanden ikke om den Greve til Lethraborg. Skriv blot og lad det faae en Ende."

"Her er Papir!" sagde Ane Malene, som lod til at opfatte Broderens Ide med større Tilbøjelighed.

"Her er Pen og Blæk," sagde Erik, "afsted med Dig og Lykke paa Reisen. Jeg vil blot lade Ser vide, at hvis Sagen lykkes, saa bliver det lige en Sølvdaler, Du skylder mig, fordi jeg løb herop, saasnart jeg hørte, Kaldet var ledigt."

"Den skal Du faae," sagde Sæns Karbo og rakte ham Haanden. "Jeg skriver virkelig min Ansøgning, nu har jeg overveiet det."

Da Erik mødte saa stor Villighed efter den første Fordring, troede han at burde gaa lidt videre. "Altsaa en Rigsdaler for Budskabet. Saa var det Ideen, jeg gav Dig, om strax at skrive Ansøgningen, den kan da ikke betales med mindre end to Rigsdaler, mit Raad at gaa til Maje-stæten sætter jeg kun til tre Mark, det er jo Køvekjøb, Sæns, Køvekjøb! altsaa bliver det ialt fire Rigsdaler og tre Mark, jeg har tilgode."

Under denne Beregning tog han sin Bøse fra Kaffelovnstrogen, slængte den over Skuldren og forlod Stuen.

Jens Karbo sad høiet over Bordet og skrev med stor Iver.

Det er et Særkjende for alle svage Naturer, at naar de engang gribes af en Ide, saa gjør den sig til deres Herre, river dem med sig og driver dem ud over Befindighedens og Maadeholdets Grændser.

I dette Dieblif vilde han Alt og troede at kunne Alt, han nedskrev sit Bønskrift med en feberagtig Hurtighed, stregede ud, smilede og skrev om igjen, der var en Ild, et ukjendt Liv over ham, som bragte hans Dine til at straaale.

Ane Malene sad ved hans Side, strikkede paa en lang Uldstrømpe og læste, hvad han skrev, medens hun støttede sit lille, krøllede Hoved op til hans. Hun smilede saa lykkelig, hun havde bestandig holdt af Jens Karbo i hans svage og villieløse Dieblifke, maatte hun da ikke beundre ham dobbelt i denne Ytring af Kraft og Bestemthed? Hendes Tankereds var saa ringe, hun begreb kun det Gode her i Verden, fordi hun havde seet og hørt saa lidt af det Onde.

Den gamle Præst sad og rokkede i sin Halmstol, med Hænderne foldede over Maven, og dreiede Tømmelfingrene omkring hinanden.

Udenfor raslede Vinden i Aftetræets Blade og bragte Flammen af Tællelyset paa Bordet til at vifte. Lidt af Maanestinnet gled forbi Vinduet, lidt af en Bunte graalige og mørke Skyer, og henne fra Krogen ved Alkoven slog Perpendikelen paa det gamle Bornholmeruhr sit tunge og ensformige Slag.

Klokken var bleven mange, det tog Tid at faae Bønnskriftet rettet, læst og skrevet om igjen; endelig var alt fuldbragt, det kunde ikke tænkes bedre, erklærede Ane Malene i fuld Overbevisning, og de bød hinanden Godnat, hun med sit blødeste Smil og sit lysende Haab, han med fuld Bevidsthed om det Underværk, en dristig og mandig Villie iaften havde fuldbragt. Næste Morgen tidlig vilde han begive sig paa Veien til Fredensborg og bringe Kongen sit Bønnskrift.

Da Jens Karbo vaagnede i Daggrø, var Ane Malene allerede ude i Kjøkkenet, for at lave hans Ollebrød og skjære den Mad, han skulde have med paa Reisen. Hun styndede paa ham, og lidt senere begav Kapellanen sig paa Vandring med en tyk Spadsjeresstof i Haanden, fort Kofte og blottet Hals. Kraven og det hvide Tørklæde bar han i en lille Pafke, der først skulde aabnes, naar han kom udenfor Fredensborg. Mads Bjerrings gamle

Huuspostil havde han stuet ind i Brystlommen, og Bønkriftet laa vel forvaret i Bogens hemmelige Gjemme mellem Bindet og Bladene.

Ane Malene fik Lov at følge ham et Stykke paa Veien. Der var et vist høitideligt Alvor udbredt over dem begge. Jens befandt sig aabenbart ikke længer under Indflydelse af Gaarsdagens livlige Inspiration, han saae meget bleg ud og drog af og til et dybt Suf, som tydede paa nogen Vengstelse, men han tav standhaftig, for ikke at røbe sig, og smilede kjærligt til Ane, hvergang hun trykkede hans Arm, som hun havde slynget begge sine Hænder om.

Det var endnu ikke fuldkomment lyst, da de naaede Helsinges Kirke. Manden, som skulde ringe til Solopgang, stod og gabede og strakte sig udenfor Døren til Taarnet, medens han ventede paa, at Klokken skulde slaa fire.

„Fader os gaa lidt indenfor,“ ytrede Jens høitidelig, „i en Stund som denne er det godt at vende sig til Gud. Kongens Hjerte i Vorherres Haand er en Kilde, siger den vise Salomo, han bøier den, hvorhen han vil.“

Saa fulgtes de ind i Kirken, deres Skridt gjenlød paa Steengulvet, medens de gik op til Koret. Det var fugtigt og koldt derinde. Spurvene

kvidrede udenfor i Tagskæget, de knælede, de bad, og deres Bøn mødtes i det samme inderlige Haab og Ønske, men den Ene hørte ikke, hvad den Anden sagde.

Malene havde skjult sit Ansigt i begge Hænder, Jens Karbo foldede sine om Præstens Postil. Da han reiste sig, kyskede han Bogen, der gjemte Bønskriftet, og rakte den derefter stiltiende hen mod Malene, som gjorde det Samme. Dermed skiltes de.

Hun blev staaende med Haanden skyggende over Dinene og stirrede efter ham, indtil han forsvandt mellem Træerne inde i Grib Skov. To Gange vendte Jens tilbage, for at bringe hende endnu et Farvel, Malene havde aldrig forekommet ham yndigere end netop denne Morgen.

Hos hende gav altid Tanken og Sjælen Ansigtet dets Skjønhed. Hun kjendte saa lidt den sygelige Overdrivelse, som Videnskaben lægger i vore Følelser, og havde kun opfattet sin Kjærlighed til Jens Karbo som en Lykke, der skulde skjænke hende en ringe og besynderlig Stilling ved hans Side, som tillod at trøste og hjælpe, dele hans Sorg og Glæde, hvilket hun da forresten allerede havde gjort, længe inden de bleve trolovede. Alt det Berusende og Hidsende derimod,

jom Orkesløshed og Drømme fylder den Unges Sjæl med, var hende fuldstændig ubekjendt, hun var en ydmyg, trofast og hengiven Natur, der lovede at blive et Hjemms Bryd, en Mands Lykke.

Da Jens Karbo kom et Stykke ind i Skoven, stod han stille, trak først Koften af og viklede den omhyggelig sammen, dernæst trak han ogsaa sine Sko af, eftersaae dem og rystede paa Hovedet.

„Saalerne ere saa tynde og daarlige,“ ytrede han betænkfom, „lad os prøve, hvordan det gaaer med de bare Been, de lide intet ved at slides lidt.“

Med denne Bestemmelse stak han Skoene ned i Lommen, Koften op paa Enden af Stokken, kastede den over Skuldren og gik trostigt videre.

Skoven var fugtig og frisk, det duftede derinde, det svulmede og bristede, og ud af Tilintgjørelsen skød Forhyngelsen frem i de forskjelligste Former. Bogfinken løb foran ham paa Veien, Kragerne fløi skrattende over hans Hoved, og Skovskaden og Træpikkeren, Solsorten og Droslen og den selskabelige Stær fløitede og sang og støiede hver paa sin Viis og meldte sig efter en Mage eller søgte med hende om et Skjul til den fælles Rede.

Saa kom Solen op over Trætoppene og gød sit varme og gyldne Lys i lange, bløde og sitrende

Striber mellem Grenenes Løv og viste det Grønne i tusinde rige og skiftende Nuancer.

I det Samme lød Kirkekloffen ovre fra Helsing, først den ene Klokke, langsomt, sørgmodig og høitidelig, saa fulgte Nabo Kirkens efter, dernæst en tredie; det lød som en Sang hen over Eggen, Hanerne galede fra Skovløberens Hytte og Hundene gjøede oppe hos Forstraadens, Ekkoet af alle disse Røster svarede inde fra Skovbanterne, og Alt blev Lys og Virksomhed, Farve og Stråler, og antog et særegent Udtryk af Skjønhedsfylde for ham, der stod inde i Skoven og lyttede og saae sig om til alle Sider.

„Det lysner og skinner omkring mig,“ sagde han til sig selv, „det jubler og synger, og det er grangiveligt for mine Dine, som om Skov og Mark haver pyntet sig til Høimesse for den store Feste, Kirkekloffen ringer ind i denne Time.“

Det var hans egen Stemning, der gav Billedet de rigeste Farver, han huskede ikke paa, at Naturen hver en skynfri Sommermorgen smykker sig i lignende Høitidsdragt, der er blot saa saa Kirkegængere til Festen.

En Tidlang skred Dens Karbo trøstigt fremad paa den smalle, bugtede Sti, som førte ned gennem Skoven. Hans Ansigt var blodrødt, hans

Bande perlede, Koften paa Stoffen tyngede lidt over Skuldren. Han var uvant med at gaa saa langt, især uden Sko og Strømper, og tog sig høist ynkelig ud, medens han balancerede henad Beien, speidende efter de jevneste Steder, fordi hans Fødder begyndte at blive ømme.

Charlotte Viehl fortæller i sine historiske Breve, hvorfra Stoffet til denne sandfærdige Skildring er taget, at det den Dag „blev en overmaade stor Hede.“ Sæns Karbo var ganske af samme Mening; han standsede af og til for at puste ud, gik lidt igjen og satte sig endelig til Hvile under en gammel Bog, hvis nedhængende Grene skyggede for Solstraalerne. Her fremtog han sin Frokost og udstødte et tilfreds Raab, idet han drak af den lille Flaske, Ane Malene havde ladet følge med.

„Det er Ribsjaf, den rare Pige har kommen paa min Flaske. Hun udfinder dog altid, hvad der kan være mig til Behag. — Altsaa om to Timer stædes jeg for Kongens Dine, lad os sige om halvtredie, saa gjælder det at vælge de rette Ord til at røre hans Hjerte. Først bukker jeg nu tre Gange, saa siger jeg — ja, hvordan var det?“ Sæns fremtog en lille Seddel, han havde skrevet iafes, og læste dens Indhold. „Gud hjælpe mig til at finde et naadigt Ord hos ham. — Mon de

Rige og Mægtige begribe Velgjerningens Magt? Jeg troer det ikke, de faae ogsaa kun sjelden den rette Tak at høre, man maa selv have været i Baande og Rvide, for at forstaa den Lovsang, som boer i den Befriedes Hjerter. — Det koster Majestæten saa lidt at skabe vor Lykke, kun et eneste Ord, derfor skulde han blive prisjet og velsignet af os alle Tre, — ak, hvad betyder vel det? — velsignet af os? — Enkens fattige Skjærv! — men over den var der dog større Glæde i Himmerig end over Alt, hvad de Rige ofrede. — Blot jeg kunde sige ham alt dette, blot jeg turde! — Vor gamle Præst skulde da leve Resten af sine Dage i Ro og Fred, og hans Datter! — ak, Ane Malene! hun er min allerbedste Lykke. Herre Gudfader være prisjet for hende."

Han knælede, han strakte Hænderne iveiret og tilspøiede hvissende: „Den, Gud vilde velsigne, gav han en trofast Kvinde."

Saa stod han op og gik videre ned over Nøddebo, hvorfra Gangstien førte til Fredensborg. Ved Bredden af Esrom Sø satte han sig igjen til Hvile, efterat have trukket Skoene paa og smykket sig paa det bedste med det hvide Tørklæde og den nystrøgne Krave. Maalet laa synligt for

ham. Over den nye Plantage ved Søen kunde han skimte Fredensborgs kobberdækkede Kuppel.

Zens Karbo havde tilbragt henved fem Timer paa Veien, han var træet og anstrængt og følte desuden en tiltagende Ungstelhed, efterhaanden som han nærmede sig Slottet. Han fandt det endnu for tidligt paa Dagen at melde sig til Audiens og besluttede at tøve lidt, før han gik videre. Han prøvede paa at læse i den gamle Postil, men Tankerne vilde ikke ret fæste sig ved Bogen. Han saae ud over Egnen, Søen laa blank og ubevægelig foran ham, Fiskene sprang i Overfladen, Trætoppene afspeilede sig paa den modsatte Bred. Fuglene sang, Insekterne summede, Livet jublede. Det var den samme friske Skjønhed, han havde følt sig henrevet af imorges tidlig, blot i et andet Lys og med et andet Udtryk. Han gjentog Indledningstalen fra den lille Seddel, derefter lukkede hans Dine sig, Hovedet sank ned paa Brystet, og Zens Karbo faldt lidt efter i en dyb og rolig Søvn, som lod ham glemme Tiden, Stedet og alle ængstelige Bekymringer.

Det Sidste, han kunde huske, før han sov ind, var Synet af to Ryttere, som kom henover Stien, han nylig havde passeret. Den, der red foran,

bar en Sølvtræsse om sin Kæftet og en mørkegrøn Jagtfrakke knappet tæt op i Halsen.

„Det er Forstraaden og hans Skovrider oppe fra Esrom,“ mumlede Jens, plirede lidt med Dinene og sov ind.

De to Ryttere fulgte Stiens Krumninger langs med Søen og holdt sig i Skyggen af Skoven. Lidt efter vendte de samme Vej tilbage igjen. Idet den Første kom nærmere, standsede han Hesten og vinkede ad sin Vedsjager.

„Der sidder en Mand henne paa den Bøgestub med Hovedet bøiet ned mod Brystet, han seer mig saa mager og daarlig ud, gaa og hør, hvad han fattes.“

„Han sover nok saa trygt,“ svarede den Tiltalte. „Om jeg ikke tager feil, er det Kappellanen oppe fra Veiby i Holbo Herred, en fromme og gudfrygtig Person. Han holder Hænderne over sin Bønnebog, og der stikker et sammenlagt Papir op fra den.“

„Saa gaa hen og viis os, hvor dygtig en Mestertyv Du er. Ligt det Papir op fra Bogen, men det maa ske, uden at han fornemmer det, ellers skal Du faae med mig at bestille.“

Tægeren strævede tilbage over Grøsten, vadede gennem Løvbunken, varsomt, med udspilede Arme,

og tog Papiret, uden at Sens vaagnede. Det var Bønskriftet til Kongen. Efter at Herren havde læst det, lagde den Anden det tilbage i Bogen igjen, og de to Ryttere fortsatte vel tilmode deres Bei opad Stien.

Sens vedblev at sove, han havde intet seet og intet hørt. Da han endelig vaagnede, slog Klofken ti, nu var det da paa høie Tid at gaa videre, hvis han skulde faae Kongen itale den Dag; han kastede et mønstrende Blik paa sin Dragt, redte Haaret igjennem med Fingrene, børstede Kofsen og skyndte sig ned til Fredensborg.

Da Sakaien faae den ydmyge Kapellan forelegen og ubehjælpssom stille sig indenfor Døren i Forsalen og hørte, hvad han vilde, traf han paa Skuldren og svarede:

„Majestæten giver ingen Audiens om Helligdagen. Det skulde da være af sær Raade og fordi Han er en reisende Person. Aber vi kan jo prøve paa, hvad Oberhofmarskallen siger. Spadsjeer indenfor.“ Dermed førte han Sens Karbo til det næste Bærelse og lod ham vente der.

Noget efter kom en lille Mand tilsynne, klædt i en broderet Hofdragt med Elefantordenens blaa Baand over Skuldren, hvidt, pudret Haar og et mildt og smilende Ansigt. Det var Oberhofmarskal

Moltke, en Herre, om hvem der kunde være en heel Deel at fortælle, hvis han ikke, uheldigviis for os, havde saa lidt at bestille med nærværende Historie.

I 1760 var Moltke allerede en ældre Mand, skjøndt han endnu havde en lang Levetid for sig; loyal, trofast og klogtig, forstod han mindre at fremfalde en Begivenhed end bestandig at bringe det Bedste ud af den, hvilket vel ikke er Talent, men dog grændser meget nær dertil. Han var desuden snild og resolut, naar det kom an paa at handle. Det beviste han, da Frederik den Femte, efter at have hævet ham til Greve og Elefant-ridder, forlangte hans Datter Katharina til Dronning. Moltke smilede, bukkede, bevidnede Kongen sin dybe Henrykkelse over saa stor en Naade, og afflog bestemt det fristende Tilbud. Derefter skyndte han sig med at gifte sit Barn bort til Grev Hannibal Wedel-Wedelsborg, skjøndt hun endnu ikke havde fyldt femten Aar, fik Geheimeraad Dehn skicket til England og Tydskland, for at udsøge Kongen en anden Gemalinde, og vedblev saaledes at bugte sig mellem Vanskeligheder, Rænker og Faldgruber, som Fjender og Misundere stillede iveien for ham, uden nogensinde at tage feil eller at miste den Gunst, han stod i hos de forskjellige

Herfaber, som i otteoghalvtredstindstyve Aar benyttede hans Tjeneste.

Med given Veilighed forstod Adam Moltke imidlertid ogsaa at varetage den materielle Fordeel, hvortil Lykken eller Tilfældet dog hjalp sin Part. Engang sluttede han saaledes Overenskomst med Kammerherre Brömsen om aarlig at udbetale ham 3000 Rdl., mod at Moltke derfor til Gjengæld, naar Kammerherren døde, skulde arve hans Eiendom Niendorff i Holsteen. Fire Uger efter Kontraktens Underskrift døde Brömsen, Moltke fik Godset og solgte det siden for 80,000 Rdl.

Det, der især skaffede Moltke et Navn blandt den store Hob, og de Egenskaber, der siden synes at være blevene Arvelod i hans Slægt, var en utrættelig Redebonhed til at hjælpe Enhver, der søgte hans Indflydelse. Han forstod i høi Grad den Kunst at give saaledes, at det syntes, som om det var ham og ikke hans Klient, der modtog en Tjeneste. I et saadant Tilfælde undergik hans fylldige og lidt dagligdags Ansigt en paafaldende Forandring, det blev aandrigt, fint og talende, de smaa, lyse Dine spillede og straalede, der bredte sig et Smil over de fylldige Læber, medens han lyttede, nikkede, gned sine Hænder og med en Kjenders Skarpsyn trængte tilbunds i den Sjæl,

han brød sig om at gennemskue, Afstanden forsvandt, han holdt bestandig mere end han lovede, og Røsten, Blikket, Smilet bar paa samme Tid Vidnesbyrd om den Lykke, han selv følte ved at kunne raade eller frelse.

Da Overhofmarskallen saae Kapellanen blive staaende ved Døren og vride og dreie Legemet under de meest keitede Buks, vinkede han ad ham og tog selv Plads i en af de store Lænestole.

„Hvad er det saa, Han har paa sin Samvittighed? Kom herhen, sæt sig ned og lad os snakke lidt sammen.“

Zens blev modig ved denne ligefremme Tiltale, han satte sig paa den yderste Rand af Stolen, lagde sin Hat paa Gulvet, medens han sat Haanden i Brystlommen og fiskede Bønskriftet op.

Derefter fortalte han, hvem han var og Grunden til sit Komme. Han fortalte egentlig langt mere, end han selv vidste af, Moltke var Mand for at lede en Samtale, enhver af hans smaa Bemærkninger og uskyldige Spørgsmaal forlangte et Svar eller bragte den Anden ind i det Spor, han bestemte.

Zens opregnede, hvormange Aar han havde gaaet og søgt Kald hos Kirkepatronen, Grev Holstein, uden nogensinde at komme videre. Af og

til var det hændet, at han ved en ny Audiens, efter lang Tids Forløb, kunde finde sit Bønskrift uaabnet paa det Sted, Greben havde lagt det sidste Gang, hvilket han dog selv paatog sig at undskyldte: Excellencen havde vist saa mange Forretninger, han var desuden en gammel Mand, og de, han foretrak og gav Kald, vare sikkert værdigere dertil, skjøndt de ikke havde gjort bedre Examen. Nu havde Jens idag taget sig den store Frihed efter bedste Formue at skildre sine bedrøvelige Omstændigheder og søge det ledige Præstekaldovre i Helsinge. Det var hans inderlige Ønske at faae Audiens, for selv at levere Majestæten et Bønskrift og anbefale det til hans Gunst og Raade.

„Det kan ikke ske,“ svarede Overhofmarskallen og rystede paa Hovedet. „Hans Majestæt modtager Ingen idag, desuden har jeg hørt af Høistfammes egen Mund, at han allerede har givet Kaldet i Helsinge bort, saa at der er Intet ved den Sag at gjøre.“

Kapellanen udstødte et dybt Suk, han sad og dreiede paa sin Hat, men tog alligevel Sagen med større Fatning, end Moltke havde ventet.

„Saa det er allerede givet bort?“ ytrede han med sorgmodig Røst, „og det er vist Forstraadens Christoffer oppe paa Esrom, som er den Lykkelige?“

Moltke smilede til dette indiskrete Spørgsmaal, men svarede ikke.

„Seg kom forbi Forstraaden og hans Karl underveis,“ tilføiede Sæns forklarende. „Han har vist været her for at takke. Ja, ja! jeg tvivlede ogsaa nok om, at saa stor en Lykke kunde blive mig besiddet.“

Dermed stod han op fra Stolen og begyndte igjen at dreie Kroppen frem og tilbage under dybe Bue.

„Vil Eders Excellence da naadigst modtage min allerunderdanigste Ansøgning og ved Veilighed forelægge den for Hans Majestæt?“

„Hvad skulde det nytte til, naar jeg siger Ham, at Kaldet allerede er givet bort?“

„Nei, det er ogsaa sandt,“ svarede Sæns og bukkede endnu engang, medens han stak Bønskriftet i Lommen.

„Sæt sig kun ned igjen, jeg har mere at tale med Ham om,“ sagde Moltke. „Den Mads Bjer-ring til Veiby og Tibirke, Han er Kapellan hos, har jeg hørt omtale som en gammel Mand, noget værkbruden og tilmed saa svag af Hørelse, at han begynder at blive uskiftet til sin Gjerning; forhold-der det sig ikke saaledes?“

„Han er ganske vist lidt værktbruden,“ svarede Jens, „Venene vil ikke rigtig staa ham bi, men det gaaer dog ret godt endnu ved Hjælp af en Stof. Han fik sin Skade den Vinternat vi havde den svære Orkan, som Eders Excellence kanste mindes. Det fremmede Skib laa derude for Tidsvilde, det drev paaland med en forfærdelig Nordvestenstorm. Vi kunde høre Folkene paa Braget stønne og raabe ind til os mellem Strandbanerne, men Ingen turde gaa ud, Himmel og Hav stod i det fraadende Skum, saa satte Præsten og En til sig i Baaden, taledede og bad, og Fiskerne, som ikke vilde være ringere end den gamle Mand, gik med, og saa frelste de syv Mennesker fra Søen. Men den Nat fik Mads Bjerring sin Gigt, og den har knuget ham siden.“

„Hvem var den Mand, der først gik i Baaden med Præsten?“

„Det var rigtignok mig,“ svarede Jens, „men det havde ikke stort at bethde, for jeg roer kun daarligt, helst med den store Bunkaare, og naar det gaaer op mod Strømmen. Mads Bjerrings Hørelse er vel ogsaa som saa, men han hjælper sig dog, og Menigheden har nu engang vænnet sig til det, desuden staaer jeg ham jo bi som hans Kapellan.“

„Biskoppen talte om ham forleden, Manden vil faae Tilhold om at søge sin Afsted; det gjør mig ondt at bedrøve Ham med en saadan Tidende, Kapellan, men paa den anden Side anseer jeg Ham for den, der lempeligst vil kunne bringe Sagen paa Bane for den gamle Præst og forberede ham paa, hvad der vil ske.“

Kapellanens Hoved sænkede sig under denne ullykkelige Nyhed, han vovede ikke at se iveiret, men Moltke lagde dog Mærke til, hvor rystet han blev.

„Det er et høist sørgeligt Budskab, og det vil gaa Mads Bjerring saare nær til Hjerte,“ ytrede han lidt efter med dirrende Læber.

„Han maatte dog vente det, synes mig; desuden affedigses han jo i Majestætens Naade og med Pension.“

„Ak, Excellence, den forslaaer ikke, og det, han frygtede meest for, vil nu ske: Mads maa gaa som gjældbunden Mand i sin Grav. Han havde meent, at holde sig to, tre Aar endnu, saa vilde det Bæreste være overstaaet.“

„Ja, Kaldet er vel ikke stort, men jeg synes dog, — for en eenlig Mand og en voksen Datter; den Præst maa vist have bragt stor Gjæld med sig fra tidligere Dage eller ogsaa være en slet

Husholder. Hvad er Aarsagen? Tal kun usorbeholdent, Han kan trygt betro sig til mig."

„Han har, som Eders Excellence jagde, havt stor Gjæld at betale fra tidligere Dage. Præstegaarden i Tibirke var gammel og faldefærdig, da Mads Bjerring fik Kaldet, en Vinternat brød Stormen det halve af Baghuset ned, Mads kunde let have stivet Resten af og bødet paa det Gamle, men i Stedet derfor byggede han et heelt nyt Hus, og naar Noget undrede sig derover, lo han blot paa sin Naade og svarede: Det Hus skal min Eftermand visjelig velsigne mig for. — Hvad man saaer i Vinter, groer op i Vaar. Det var Grunden til, at Mads kom i Gjæld. — Han er ogsaa kun en daarlig Husholder. Der seiler en Fisser hjem fra Havet med søndret Baad eller forrevne Garn, der boer en fattig Mand ude mellem Lyngen, hans Rugmark er spoleret af Sandflugten, de mangle Korn hos den Ene og Brændsel hos den Anden, naar Vinter stunder paa, men for dem allesammen er der en slagen Bei op til Præstegaarden, og Mads gaaer og venter paa, at de skal komme, har han Ingenting selv, sætter han sig i Gjæld for de Andre. Ja, naadige Excellence studser, I smiler, men det gaaer ikke anderledes til; naar man lever mellem de fattige

Mennesker Nar ud, Nar ind, bliver deres Sorger til vore Sorger, de rykke En nærmere paa Livet, vi høre tilsidst allesammen til een Familie. Mads har sandelig ikke engang Hegn om sin egen Have, Drengene gaa og spise hans Frugter, han hjælper dem selv med at plukke ned. — Han er kun en daarlig Huusholder."

Jens Karbo førte Ordet, og Marskallen tav; den ydmyge, frygtsomme Sjæl tog Tilløb og blev veltalende; naar han saae iveret og holdt lidt op med at dreie paa sin runde Hat, mødte han bestandig Moltkes milde og deeltagende Dine.

„Hvor stor er hans egen Løn som Kapellan hos Præsten?"

Jens smilede og svingede lidt frem og tilbage med Armene, medens han saae ned for sig. „Den er ikke ret stor," svarede han undseelig, „for i de sidste Nar har jeg kun faaet til et Par Støvler og en ny, sort Badmels Vest, men jeg har heller ikke forlangt mere, jeg vidste nok, der var ingen Penge i Kassen, og den daglige Føde havde jeg jo altid."

„Nu skal jeg sige Ham Noget," ytrede Greven; „Han er bestemt en rigtig skikkelig Person, og kommer der igjen en Dag, hvor Han har en Smule Raad og Indflydelse nødvendig, saa henvend

sig til mig, jeg skal staa Ham bi med hvad jeg kan, og min lærde Ven og Kollega, Grev Holstein, vil ikke tage Ham det ilde op, Han er fra nu af min Klient, forstaaer Han det?"

„Tak, Excellence, Tak!“ svarede Jens, og til Trods for al Skik og Brug greb han, bevæget som han var, Moltkes Haand, bøiede sig ned og kyskede den.

„J har ladet Eders Ansigt lyse over mig, saa mildt og venligt, og jeg er dog kun lidt og ringe i Verdens Dine. J kan tro, jeg skal gemme Eders Ord i et taknemmeligt Hjerte.“

„Hvad har Han nu i Sinde at tage sig for?“

„Nu vil jeg gaa hjem og se at blive til Trost for dem, som lide, og arbeide mere ivrigt end før, for nu trænge de mere dertil. Jeg veed blot ikke rigtig, hvad jeg skal tage fat paa, naar Mads Bjerring mister Kaldet, maaske kan jeg blive Skolemester, maaske Huuslærer hos en eller anden fornemme Familie. Vi har altid sat Lid til Vorherre i det Hus, han hjælper os nok tilsidst, og vi trænge jo ikke til saameget.“

„Ja, gaa Han nu sin Vej,“ sagde Moltke og lagde Haanden paa Karbøs Skulder, „gaa, og vedbliv at være til Velsignelse for dem derhjemme. Husk blot paa, hvad jeg nylig sagde. Glemmer

Han at komme til mig, saa kommer jeg til Ham, maaske før Han venter det. — Dermed Gud befalet.“

Ane Malene havde tilbragt Formiddagen ovre i Tibirke Kirke. Da Gudstjenesten var endt, tog hun sit Sytøi og satte sig op paa en af Bankerne, hvorfra der var Udsigt hen over den lille Sti, som Jens Karbo skulde over.

Lærkerne sang, Myggene summede, Luften var uendelig mild, saa frisk og lysblaa. De grønne Rugmarker bølgede omkring hende, inde i Skoven tukkede Gjøgen.

Hun sad og saae sig om, smilede og lod af og til Hænderne synke ned i Skjødets, medens hun grublede og lagde de skønneste Planer for Fremtiden, en Fremtid for hende og Jens, nu ventede hun blot paa, at han snart skulde komme tilbage. Hun havde sunget og bedet i Kirken med ham i sit Hjerte, og hun troede paa Bønnens Kraft.

Det blev henimod Aften, inden han viste sig. Endelig kom han da, langsomt, trættet og bøiet, som om han slæbte paa en tung Byrde. Hun fløi ham imøde, men Ordene og Smilet standsede ved det første Blik paa hans blege og indfaldne Ansigt.

Da han havde fortalt, hvad der var hændet, fattede hun ham i Begyndelsen ikke ret, hun kjendte

Savnet og Stuffelsen, det var den Lust, hvori hun saalænge havde levet, men at der pludselig kunde komme en saa stor Ulykke, derpaa var hun uforberedt, især idag.

Hun stod i nogle Dieblikke som truffen af et Slag; medens hun kæmpede for at beherske sig, skjælvede Læberne som i Krampe, og begge Hænder knugede sig fast om hinanden. Han hørte hendes dæmpede Graad, medens hun slyngede Armene om hans Skulder og støttede Hovedet op til hans Bryst, og han lod hende græde, fordi han forgjæves søgte efter mildnende Ord og ikke vidste, hvad han skulde sige. Der gives heller ikke Ord til Trøst for Smerten. Tiden er den eneste Læge, Nogle mene Bedøvelse.

Lidt efter reiste det bøiede Hoved sig atter, hun strakte ham sine smaa, arbeidsshaarde Hænder imøde og hvistede:

„Hvor vilde jeg dog være fortabt, hvis jeg nu stod ene med min Sorg og min gamle evneløse Fader, uden at have Dig til at hjælpe og raade os. Guds Villie ske, vi maa tomme den Kalk, han rækker os. — Sorg ikke for meget, min kjæreste Ven, vi ere unge, og to stærke Skuldre bære meget, jeg staaer tidligere op og kan ogsaa nok gaa lidt sildigere iseng.“

Imorges bad hun for ham, iasten trøstede hun ham, det var den Lød, hun forlangte af Kjærligheden.

Saa vendte de tilbage til Præstegaarden, medens deres Blik sænkede sig i hinanden, og af og til hvistede de enkelte utydelige Ord, der kun forstaaes i en Stund som denne, mellem et Smil og en Taare.

Aftentaagen drog et graaligt Slør over Skoven, Solen gik blank og skyløs ned, de lagde ikke Mærke dertil. Vebetræernes Blomster odre fra Bønderhaverne fyldte Luften, og den samme Fuglsang for dem, som de havde lyttet til imorges, da var det deres Haab og Tro, som lagde Melodi i dens Avidren; iasten hørte de den ikke.

Ude paa Stranden glimtede og glitrede det som en Strøm af flydende Guld, Maagerne skreg og flokkedes langs med Kysten; hvergang Solhjet streifede dem antog deres snehvide Bryst et rosenrødt Skjær.

Et Stykke borte laa Braget af en Svendborger Sagt, som i den sidste Storm var tørnet ind paa Kysten, Nodflaget hang endnu i det ene Bant, Masten knækket, Sprydet slingrede ned ad Bougen. Vandet skulpede i bløde, bugtende Striber kjærtegnende omkring Bragets Sider og lod til at

være aldeles ubekjendt med Aarsagen til det lille Fartøis sørgelige Skjæbne. Havet løi og skuffede, som det altid lyver og skuffer, det vender sig bestandig tilsidst hævnende mod Enhver, som troer paa det.

Lidt efter skiltes de.

Da han senere om Aftenen kom forbi hendes Kammer, brændte Lyset derinde endnu. Han saae hende ligge knælende paa Gulvet, med Hænderne foldede omkring Sengestolpen. Græd hun? bad hun og søgte nu selv den Trøst, hun nylig havde prøvet paa at yde ham? tømte hun Smertens Kalk tilbunds i dette Ensomhedens Dieblik, eller var det Sønnen, hvis lyse Billeder lod hende glemme Alt, hvad der havde sammensvoret sig mod hendes beskedne Lykke? Hendes prægtige Haar skjulte Ansigtet og hang ned over de blottede Arme, som Maria Magdalenes paa Rafaels bekjendte Billede. Af og til forekom det Sens, som om en feberagtig Skjelven rystede hendes Legeme; han listede sig stille bort igjen, uden at give sin Nærværelse tilkjende.

Foran det nedbrudte Havegjerde lod en lystig Sang. Erik Mandrup kom hen imod ham, lidt slingerende, lidt oprømt og usikker paa Benene, han havde aabenbar tilbragt en Tid af Aftenen nede i Kroen.

„Naa er det Dig, Jens Iversen Karbo, hvordan gif det saa? Du skylder mig halvfemte Daler, hid med dem.“

„Jeg har ikke havt Noget for min Gang, jeg kom forsilde, Du! Kaldet var allerede givet bort.“

„Hvad kan jeg gjøre ved, at Du ikke skyndte Dig mere? jeg maa bede om mine tre Rigsdaler, og det strax. Du har naturligtviis staaet og prøvlet i det og ikke turdet tale dem ordenlig dundrende til. Herre Jesus! Det skulde have været mig! Troer I Hallunker, I Kanaille, I Hanreipiste, I skal have Lov til at forpagte Lusten og Lykken fra os, æde Uebler og verse os Kjernehuset til, bilder I Jer ind, jeg vil lade mig snofle af en Skovriderflab, fordi jeg bliver tørstig, mens vi planter Graner, og springer ind i Kroen efter en Dram, — Sludder! jeg mener, at I skal raade over Embeder og Forstgestrikter og give det fedeste Kald bort til den, der gifter sig med Seres af-dankede Kjæresten? Jeg melder Jer til Forst-raaden, gjør jeg, I skal faae hans Hundepist at smage, hvis I ikke strax staffer mig Kald, for jeg har lovet min fjære Eric Mandrup, Præstens enbaarne Søn, to Rigsdaler blank ud, dem han forresten allerede har jiddet og sviret op nede i

Arøen. — Saadan vilde jeg have talet, det skulde vel have bragt dem til Fornuft. — Du maa endelig lade mig faae den Daler, Du lovede mig, jeg skylder den til Siple Stræder for et Stykke Badmel.“

„Jeg har den ikke,“ svarede Jens og rystede paa Hovedet.

„Sikken en Bjalt, jeg faaer til Svoger,“ raabte Erik. „Naa, Hovedet op, Jens! Det næste Kald, som bliver ledigt, skal være dit, det kan Du tage Forgift paa. Lad mig bare faae de tre Mark, jeg har tilgode.“ Kapellanen gjentog sit Afslag og gik ind i Præstegaarden. Erik skraalede en ny Sang og slentrede op mod Tægerhuset.

Saaledes gik Kristihimmelfartsdag. I den følgende Uge søgte Kapellanen flere Gange Veilighed til at meddele Præsten, hvad der forestod, men fandt den ikke, maaske tilbød den sig, uden at han, naar Diebliffet kom, havde Mod til at benytte det.

I samme Uge skrev han til en Kammerat i Kjøbenhavn, at denne flittig maatte forhøre sig om en Plads ved en af Skolerne, et ledigt Degnekald eller en Huslærerpost hos private Folk, Jens vilde tage tiltakke med hvad det skulde være.

Da han gik med Brevet, mødte han Forstraaden, hilste og spurgte, om det var tilladt at ønske Hans Velbaarenhed tillykke. Forstraaden standsede sin Hest, hans solbrændte Ansigt smilede.

„Naa, saa Han har ogsaa hørt det? Ja, dennegang blev det endelig til Noget. De kunde heller ikke godt være bekjendt at lade Drengen vente længer, saadan en Familie han gifter sig ind i, og saa gode Fortalere, som han havde. Forresten faae vi først Kaldsbrevet paa Søndag, naar Provsten kommer herved, saa skal Sagen bringes i Rigtighed. — Havde Han været en fornuftig Fyr, Kapellan! og skiftet mig Ane Malene op paa Gaarden til Opvartning, som jeg forlangte den Dag, de mange Hoffets Herrer vare til Middag hos mig efter Sagten, kunde Han maaske ogsaa have skaffet sig en dygtig Fortaler hos Hr. Greven, Malene er jo en smuk Pige, min Salighed en nysjelig, lille Pige. Sikke nogle Dine! — det nytter ikke at være for snerpet, naar En vil fort i denne syndige Verden, hvad har en Smule Sjaseri vel at sige? Jeg har sku aldrig læst eller hørt Folk fortælle, at en lille Pige er faret til Himmels, fordi en Kavalleer gav hende et Smækkyss eller lagde sin Haand paa hendes Bryst. Fornemme Herrer ere nu engang vante

til at faae deres Willie, det nytter ikke at stritte imod. — Noget for Noget! — Farvel, lille Jens, farvel! hils dem hjemme hos Jer.“

Dermed fløitede Forstraaden ad Hundene, smeldede med sin Piff og red videre.

Pintseløverdag havde Folk travlt i Veiby og Tibirke. Kvinder og Børn kom skareviis ud paa Kirkegaarden med Spader og Riber, Sand og Blomster, for at pynte deres Slægtnings Grave. Den Dag i Aaret var der altid størst Liv blandt de Døde. Børnene faae til eller legede mellem Gravene. Naar Kvinderne hvilede, satte de sig ned hos hverandre, og medens den Ene gav en Dunk Ribsviin tilbødste, den Anden en Stabel nybagte Pandekager, fortalte de om ham eller hende, som laa foran dem, under det lille, sorte Kors, eller under den frodige Ukrudtsbunke, der indfattedes af et sammenfaldet Stakit. Det Glemte blev friskt igjen, og Historien var sjelden lang, hvad er der vel at sige om de Fleste af os, Andet, end at vi levede og døde? Bidste de tilfældigviis lidt mere den Dag, saa lød det bestandig som Lovtaler.

Hvoraf kommer det, at vi bevare en saa trofast Erindring om de Levendes Feil og ere saa tilbøielige til at glemme de Dødes? Dette Omslag kan ikke finde Sted, fordi den Sidste er ude

af Stand til at forsvare sig, vi angreb ham jo før næsten altid kun der, hvor hans Forsvar var umuligt. Grunden maa vel snarere søges i, at de Døde have veget Bladsen og ikke længer staa os iveien. Rygtet finder ingen Næring hos dem, Graven dækker over. Der udvikler sig en hidtil ukjendt Følelse af Retfærdighed hos os, vi prøve, tvivle og finde Undskyldninger, hvor der før kun var Anklage. Saaledes kan det hændes, at den, vi forfulgte og i moralsk Forstand gjerne vilde dreie Halsen om paa, tilsidst ender i en Straaleglands af lutter Elskværdighed.

Efter at Kvinderne havde hvilet lidt, skyndte de sig igjen til Arbeidet, Gravene maatte nødvendig være færdige til imorgen, inden Folk gik i Kirke. Naar Børnene raabte eller lo for høit, tyssede de Eldre paa dem, Alt var saa fredeligt og venligt rundt om, Kirkegaarden aabner kun Døren til sine Rædsler for Tanken, tilshneladende viser den alene Fred og alvorlige Minder.

Degnen havde lige saa travlt som alle de Dvrige, han kom med Favnen fuld af Bøgeløv til Bynt for Alteret og de gamle Træbilleder, og Gnebærriis, som skulde stikkes fast paa Kirkestolene langs med Gangen.

Solen skinnede, oppe i Taarnet kimedede. Klof-
ten med en saa sørgmodig Klang, som om den
beklagede sig over sin Sprække. Dvre i Helsinge,
Kamløse og Valby kimededes der ogsaa, det lød
som bløde Melodier i Luften, naar Klokkeflanger
blandedes.

Hjemme i Præstegaarden sad gamle Mads
Bjerring i en falmet Kofte, en blaa og hvidstribet
Kathue trukket ned over det hvide, strittende Haar,
og skrev flittig paa sin Prædiken, eller rettere sagt,
han affkrev blot Broderparten af den, han allerede
havde holdt ved mangfoldige tidligere Pintsefester.

Udenfor det aabne Vindue fløitede Solporten
i sit Pindebur, paa Taget knebrede en Stork, og
i Gaarden laa den enøiede Lænehund udstrakt i
Solen og drømte at den sloges og vandt en væl-
dig Seir, som den beseglede ved en høitidelig
Gjøen, uden at denne Støi dog i mindste Maade
forstyrrede Præsten.

Saa kom første Pintsedag, skyfri og klar som
Himmelfartsdagen. Allevegne fra strømmede Bøn-
derne til Kirken, de havde været tidligere oppe
end ellers, for at se Solen løbe rundt. Uheldig-
viis var det just lidt skyfuldt i det Dieblit, den
røde Ildkugle kom frem over Horizonten, Himme-

len var dækket, men hvad angik det vel Solen? Alt den løb rundt alligevel, derom tvivlede Ingen. Glade Ansigter, nye Kjoler, Hilsner og Smil mødtes. I dag hvilede Arbeidet, og i aften skulde der være Dands i Kroen, hvor Bærten, foruden de to sædvanlige Violiner, havde lovet dem en Trompeter fra Helsingør, tænk blot, en virkelig tykt Trompeter, maaske i Uniformskofte! Alt dette paa een Dag, mere kunde man da ikke forlange, og de Lykkelige levede i Diebliffet.

Kloffen ringede da Mads Bjerring, støttet til sin Stof og med Jens Karbo under den anden Arm, gik op til Kirken, Ane Malene fulgte ved hans Side med Psalmebogen indsvøbt i et hvidt Lommeklæde.

Den gamle Mand var meget tavst og ordknapp idag, det havde han forresten været i hele den sidste Uge, Ingen fattede Grunden, men hans nedtrykte Stemning hindrede dog Jens Karbo i at omtale det sørgelige Budskab fra Moltke. To Gange opmandede han sig og hviskede til Ane Malene:

„Nu gaaer jeg ind og siger ham Alt,“ begge Gange lagde hun afværgende sin Haand paa hans Arm og bad ham bønligt: „ikke idag, ikke i aften! han faaer det tidsnok at vide.“ Hun tænkte kun

paa at holde Sorgen borte fra ham saa længe som muligt.

Kapellanen forrettede i den sidste Tid Messen, fordi Mads Bjerring havde ondt ved at staa saalænge, derefter hjalp Jens ham op i Prædikestolen, hvor han tog Plads paa et Sæde, saa høit, at Ingen fra Gulvet kunde se, at han sad.

Han talte over Dagens Text: Mesteren havde fuldbragt sit Hverv og forladt Disciplene, som, fyldte af hans Kjærligheds lære, nu skulde vandre ud i Verden, mangfoldiggjøre hans Frøkorn og bringe dem til at spire og blomstre.

Præstens Ord lød i Begyndelsen saa klangløse, saa skjælvende og svage, at kun de Nærmestsidende vare istand til at følge med. Efterhaanden blussede det op i ham, hans Tankegang streifede over i det Følsomme og Personlige, det var om sig selv han taledede, han havde i mange Aar ogsaa været Mester og Lærer for en Hjord, hvoraf Nogle idag sad nede og hørte paa ham, medens Andre laa og sov ude under Græstørven, et ringe Redskab vel, men Vorherre var nok Mand for at faae sin Gjerning forrettet ved hvem han vilde. Han havde plantet Frøkorn og hjulpet og ledet og raadet af bedste Formue, nu stundede det mod Aften og mindede ham om, at han havde

andetsteds hjemme, hans Hverv var fuldbragt, han ønskede kun at gaa bort med den Fortrøstning, at have været til Velsignelse for Nogen.

Dagslyset faldt lige paa Præstens Ansigt, hans Stemme skjælvede ikke mere, hans Blik straaede, den sammensunkne Skikkelse syntes at voxte.

Menigheden sad og lyttede til med aabne Munde, foroverbøiede, opmærksomme, det var saa hjemligt, saa forstaaeligt altsammen.

Ane Malenes Dine søgte Jenss Karbo, begges Ansyn havde det samme forlegne og overraskede Udtryk. Hvad betydede disse Ord, der greb Taleren selv saa mægtigt, at Taarerne løb ned over hans Kinder, hvorledes kunde han bestemt hentyde til Afskeden, uden at være underrettet om det, de omhyggeligt havde skjult for ham?

Derefter begyndte Mads et andet Afsnit, i hvilket han gik ind paa Vidunderet med den hellige Mand. Hans dybe Sindsbevægelse forsvandt efterhaanden som Ild i et Halmstraa, han bredte sig i Bibelsprog, Udraab og Fraaser, der svækkede hele det første Indtryk. Stemmen blev atter svag og klangløs; idet han sluttede sin Tale, gik den over i en utydelig Mumlen, hans Hoved sank ned paa Brystet, han tav.

„Hvorfor holder han op at snakke, før han er heelt færdig?“ ytrede en af Bønderne i de øverste Stole. „Han er vist bleven syg.“

„Nei, vor Fader er falden i Søvn. Han er en gammel Mand, lad os sidde lidt stille, til han vaagner igjen.“

Den, som talede saa, var en Mand, der nød megen Anseelse i Sognet, hans Ord bleve hørte og fulgte.

Præsten sad med lukkede Dine, det rolige og dybe Aandedrag forkyndte en blid Søvn. Der blev saa tavst og stille i Kirken, som om den havde været forladt. Udenfor lød en svag Støi af Drengene, som løb og legede mellem Gravene. Solstraalerne brød sig i de grønne Blyvinduer og viste en Masse Spindelvæv, der slyngede sig fra Vindueskarmen hen paa Væggen.

Menigheden sad og saae sig om, Hovedet støttet paa Armene, som strakte sig ind over den næste Rækkes Stolerhygge. Andre gav sig til at spise den medbragte Frokost, skjøndt det var strengt forbudt i Kirkeforordningen at spise og drikke inde i Kirken under Gudstjenesten. Oppe fra Loftet lød en glad Rvidren af et Svalepar, der for flere Aar siden havde fundet Bei igjennem en ituflaet Rude og bygget Rede i Hullet ved Ujsekronens

Vænte. Stedet forekom de to Smaafugle saa behageligt, at de siden hver Sommer paany toge deres Rede i Besiddelse, og for ikke at forstyrre Veiligheden lod Mads Bjerring Ruden være borte.

Da Menigheden havde ventet en Stund, uden at Præsten ytrede Tegn til at vaagne, blev Kirkebønnen læst, og dermed var Formiddagstjenesten tilende.

I dette Dieblif foregik der noget Uædvanligt oppe i Koret. Den lille Sidedør, som førte ud til Kirkegaarden, blev heftig revet op. Erik Mandrup kom styrrende ind, blodrød i Ansigtet og gispende af Anstrengelse, en Strøm af guldgult Sollys, Blomsterdust og Varme fulgte efter ham gennem den aabne Dør. Han standsede midt i Koret, saae sig om, og da han fik Die paa Sæns Karbo, der var ifærd med at slukke de to store Vognlys, som salig Hr. Mandrup Due havde foræret til Alteret, raabte han aandeløs og gispende:

„Lad være med at slukke de Terter deroppe, Majestæten kommer herind med samt sin Dronning og alle smaa Prindsen, Hofmænd og Lakuffer, de er her lige paa Diebliffet, først tilede de ned til Præstegaarden og gif og saae sig om og spurgte efter Fatter, nu fører Karossjen herop med dem. — Der er de, der er de!“

Den store Kirkedør blev under Drengens Forklaring flaaet op, og skjøndt Majestæten og det hele Hof, Erik havde omtalt, indstrænkede sig til Marskal Moltke og Biskop Harboe, fulgte af en kongelig Sakai med en Kappe over Armen, var dog Synet af to saa fornemme Herrer tilstrækkeligt til at fængsle Menighedens Opmærksomhed.

Bønderne kom frem fra deres Stole, Koner og Piger neiede og stillede sig langs med Siderne, medens de Fremmede gik forbi, derefter forlod Nogle Kirken, for at se paa Hestene foran den kongelige Vogn, Andre stimlede sammen i en Kreds omkring Koret, Forstraaden traadte nogle Skridt længere frem, purrede op i Siderne af sit krøllede Haar, smilte og bukkede, han anede nok, at dette Besøg paa en eller anden Maade maatte staa i en lykkelig Forbindelse med ham.

Gamle Mads Bjerring sad under alt dette og nikkede og sov nok saa trygt oppe paa Prædikestolen; han slog først Dinene op, idet en Stemme hvistede ham i Øret:

„Vaagn op, lille Fatter, vaagn op! der er kommen nogle fornemme Fremmede i Kirken.“

Det var Ane Malene, som tog ham under Armen, rakte ham Stoffen og fulgte ham ned ad Trappen, efter først at have rettet lidt paa hans Krave.

„Er der Fremmede, siger Du! Det var sandelig Skade, at de ikke kom lidt før, saa kunde de have faaet min kjonne Prædiken at høre. For den var rar, Malene, rigtig rar, hvad? Slip kun nu, mit Barn, jeg! kan godt gaa alene.“ Han rettede sig og skred langsomt og værdig hen mod de Fremmede.

Moltke smilede, da han saae ham komme, Forstraaden traadte et Skridt nærmere, men det var ham endnu ikke muligt at opfange et Blik eller noget Tegn paa Gjenkjendelse. Overhofmarstallen gik derimod hen til Præsten og strakte ham begge sine Hænder imøde.

„Guds Fred og glædelig Pintse, gamle Hr. Bjerring. Vi komme med Bud og Tidning fra Hans Majestæt, vor allernaadigste Konge.“

Tidning! — det var det Eneste, Mads havde fattet, skjøndt han høiede sig forover og vendte Dret til, for at opfange Grevens Ord. Han nikkede sørgmodig og svarede: „Jeg beder underdanigst om Forladelse, min Hørelse er bleven noget svag i de sidste Aar. — Tidning, sagde S, ja, jeg veed det nok, jeg skal søge min Afsked, jeg har allerede faaet Brev derom nede fra Kjøbenhavn.“

Ane Malene greb hans Haand og hvistede ind i hans Ore: „Fader! Fader! Du vidste det!“

„Ja, min lille Pige, i otte Dage, men jeg gif og tav stille dermed, for ikke at bedrøve Ser. Jeg kunde jo heller ikke vente Andet i min Alder, og maa dertil ydmygst takke mine naadige og høie Foresatte, fordi de har over med mig og fandt sig i at beholde mig saalænge.“

Mads Bjerring høiede sig og slog ud med begge Arme, Biskoppen besvarede hans Hilsen, idet han udbrød med en Røst saa lydelig, at den høretes over hele Kirken:

„Hans Majestæt har gjentagne Gange omtalt Eder og paalagt mig at forsikre Eder om sin Naade, og at der vilde blive taget særdeles Hensyn baade til den Tver og Nidkjærhed, hvormed I saalænge har røgtet Eders Kald, ligesom ogsaa til Eders udviste Mandhaftighed og Konduite forleden Vinter. Jeg gjentager Majestædens egne Ord, som det behagede ham at ytre sig ved Taflet sidst, forresten er det mig ubekjendt, hvad der sigtedes til ved Mandhaftighed og Konduite.“

Mads saae fra den Ene til den Anden, det var ham umuligt at fatte Ordene, men da han følte Ane Malenes Haand i sin, og af hendes sjæleglade Udtryk sluttede sig til noget Behageligt, smilede han og bukkede paany.

„J maa have mægtige Belyndere i Kongens Nærhed,“ tilføiede Bispen. „Saavidt jeg mindes, har jeg ingensinde fundet Leilighed til at omtale Eder, det kan altsaa ikke være fra mig, man kjen- der Eders Forhold saa nøie.“

„Jeg er ganske af samme Mening som Deres Høicærværdighed,“ svarede den gamle Mand, uden endnu at have forstaaet et Ord af hvad Harboe sagde, han troede blot, at den Sætning, han an- vendte, kunde passe paa hvad det skulde være.

Moltke stod og smilede, tav og iagttog, me- dens hans kloge Dine vare i uafbrudt Bevægelse.

„Det er forresten ikke Hr. Mads Bjerrings Sag, som bringer os hertil idag,“ udbrød han lidt efter, „dort Grinde angaaer kun Kapellanen. Kom herhen, unge Mand, Han er jo Jens Iversen Karbo?“

En glødende Rødme foer over Kapellanens Kinder, da Alles Opmærksomhed rettedes paa ham, han traadte frem under dybe Buf.

„Det er Ham, som har indgivet et Bønskrift til Majestæten om det ledige Sogneald i Helsing, ikke sandt?“

„Nei, forlad mig det,“ svarede Jens. „Min Ansøgning blev ikke modtaget, jeg fik den tilbage

igjen, formedelst jeg kom forsilde, Kaldet var allerede givet bort."

"Han maa tage feil, Majestæten har omtalt til mig og denne høicærværdige Herre, at han modtog Bønsskriftet ude paa Veien til Fredensborg sidste Himmelfartsdag, at han læste det tilende med stor Opmærksomhed og gav det tilbage igjen, efterat have skrevet underneden: Bevilget. Han vover da ikke at drage Kongelig Majestæts Ord i Tvivl? Derfor er hans Kaldsbrev nu blevet udstedt, og det leverer jeg ham her. — Kænl ned, Jens Iversen Karbo, og tak for Kongens Naade, thi det skal Han mærke sig, Majestæten skifter os hertil i denne Dag alene for at volde ham og den gamle Mand der en glædelig Pintsefest."

Jens stod og rystede, han strakte Haanden ud, men drog den hurtig tilbage igjen, som om han var bange for at modtage Brevet, hans Blik fløi fra Præsten over mod Ane Malene, derefter faldt han paa Knæ og skjulte Ansigtet i begge sine Hænder. Hvad han jagde, hvad han gispede og kæmpede for at faae frem, kunde Ingen blive klog paa, Ordene kвалtes under en hullkende Graad. I næste Dieblif laa der to Kænlende paa Kirkegulvet. Ane Malene sank ned ved hans Side.

Mads Bjerring befandt sig i den pinligste Forlegenhed. Idet Ane stod lammet og maaløs under Indtrykket af, hvad hun hørte, glemte hun aldeles sin Fader, han lyttede, men var ikke istand til at opfatte Noget, først da Moltke drog Kaldsbrevet frem, listede han sig til at figge lidt i det. Greven forstod hans Avide, udfoldede Papiret og holdt det hen foran ham. Sæns Karbos Navn stod prentet saa tydeligt, at det lod sig læse paa en Favns Afstand. Præsten slog sine Hænder sammen.

„Du velsignede Gud og Skaber!“ udbød han, „Sæns Karbo, — Præst! og ovre i Helsing! det var da den største Lykke, som kunde times mig gamle Mand i denne Verden. — Sa, ja, ja! det kommer bestandig igien, hvad jeg læste i Postillen. Hvi ville I klage, I Lidettroende! en ny Glæde dækker altid over en gammel Sorg.“

Han kastede sit Blik op til Portalen foran Koret, hvor Kristusbilledet hang paa Korset, foldede de magre og knoglede Hænder og hvistede: „Herre Fader! lad nu din Tjener fare i Fred, thi mine Dine have seet Frelsen.“

Menigheder var efterhaanden trængt fremad, og dannede en tæt og sluttet Kreds om Præsten

og de Fremmede, Udraab og Bisald lød som en Jubelsang gjennem den gamle Kirke.

„Kan det ogsaa være muligt, er det Virkelighed altsammen?“ udbrød Jens Karbo endelig, og greb efter Kaldsbrevet, „I skuffe mig jo ikke — og Forstraaden og hans Skovrider, som jeg troede at se, da jeg sov ind?“

„Det var Kongen,“ svarede Moltke. „Bøn=skriftet stak frem fra Seres Brystlomme, Ride=knægten tog det, Majestæten læste, mærkede sig Navnene og underskrev med sin Blystift, Altsammen uden at Kapellanen fornam det Ringeste dertil. Han er mig rigtignok en aarbaagen Supplikant, Jens Karbo, det maa man lade Ham. — For at der nu ikke skal være ringeste Tvivl tilbage, saa hent os den Ansøgning, jeg sidst nægtede at modtage, Han kan da selv overbevise sig om sin Lykke.“

Jens havde neppe skjæntet Bønskriftet en Tanke fra det Dieblik, Grev Moltke leverede ham det igjen, han vidste blot, at han idag har samme Klædning som sidst ved Audiansen, og gav sig ivrigt til at søge i alle Lommer. Ane Malene hjalp med, men de søgte forgjæves.

Medens dette skete, undergif Mads Bjerrings Ansigt en sælsom Forvandling, det viste et Udtryk

af Frygt og Angstelse, han syntes flere Gange at ville sige Noget, uden at Ordene dog kom frem.

„Hvad mon der er iveien med den gamle Mand?“ ytrede Biskop Harboe. Erik Mandrup trængte som en affkudt Piil frem fra Kredsen, nu meente han, at det endelig var hans Tour at tale. „Fatter staaer og tripper, fordi høiærværdige Hr. Biskop triner lige ovenpaa Myrernes Gang,“ ytrede han med sin freidige Mine og pegede til større Tydelighed ned paa Steengulvet, hvor en Mængde smaa Myrer i ilsom Fart bevægede sig frem og tilbage. „Lakusten ved Døren staaer ogsaa lige ovenpaa dem. Jeg har havt min Plasseer af at se, hvordan de travler høiere og høiere op paa hans ene Bux, men jeg holdt nok min Mund, for at han kunde fornemme, hvor rart de stikke. Nu begynde de snart at spadserere hen over Excellencens Kappe, som han bærer paa Armen.“

„Hvad skal dog alt det sige?“ spurgte Moltke.

„Det skal jeg forklare,“ svarede Mads Bjer- ring, som af Lakaiens pludselige Hop til Siden gjættede Grevens Spørgsmaal. „De Smaadyr har havt deres Gang herinde i Kirken i mangfoldige Aar. Eders Høiærværdighed seer nok den lille, sorte Stribe langs hen ad Steengulvet, ud til Muren, der komme de fra. Jeg bad Graveren

lade dem være i Fred, og nu ere vi vante til at skræve over deres Sti, mens vi forrette Kirketjenesten, men naar Alstergang skal være, lægge vi en udhulet Fjæl over Stedet. — Excellence smiler,“ vedblev han, „I er vist af mine Folk, I holder af Smaadyrene ligesom jeg, det kan maaske fornøie Eder, at se den lille Pindso, jeg har fredet om derude paa Kirkegaarden, den holder til under Kammerherrens Vigsteen i mange Herrens Aar. Sidste Uge kom den frem med fem smaa Grise, ja, den gjorde saavist; den koster mig forresten hvert Efteraar en Rigsort i Skat,“ tilføiede han smilende. „Seg maa give Klokkeren en Douceur, for at han skal lade være at tage Hunden med, naar han ved Aftenstid ringer Sol ned. Men hvad er dog det, Sems der staaer og søger saa ivrigt efter?“

Ane forklarede ham Alt.

Mads Bjerring smilede, han rettede sig iveiret og skred næsten uden at støtte sig til sin Stof hen mod Bænken, hvor Sems nylig havde siddet.

„Seg veed, hvor Du skal søge,“ ytrede han. „Se her i Postillens hemmelige Rum, der ligger dit Bønskrift forvaret. — Seg sagde nok, at Bogen skulde blive Dig til Velsignelse, den begynder allerede at holde Ord, lille Sems.“

I Þostillen laa Þonkskriftet, og, som Moltke havde sagt, stod der at læse paa den sidste Side:

„Bevilget.

Frederik Rex.“

Da den gamle Þræst forlod Kirkegaarden, stod han lidt stille foran en forkrøblet Busk og saae sig tilbage.

„Nu er jeg gaaet ud og visnet som den,“ htrede han vemodig, „men der er skudt en frisk Busk op istedet. — Vorherre lader aldrig Bøgen kaste sit gamle Lov, før det nye faaer Lov til at spire frem.“

Saa gik de og holdt Þintsefest hjemme i Þræstegaarden.

Jeg betaler.

Solen skinner, gløder, brænder, Himlen er lyseblaa, plettet hist og her med nogle smaa, hvide, fjerlette Skyer, der bevæge sig saa trægt og langsomt fremad, som om de havde lagt sig til at sove undervejs. Af og til trænger et svagt og kjøligt Vindpust hen over Landskabet, krydret med en Duft af Tang og tørret Fisk, som minder om, at vi have Stavningfjord og Vesterhavet i Nærheden.

Omkring det gamle Vønborg flagre Svallerne. Storken staaer paa Ladebygningen, med Hovedet draget tilbage mod Ryggen, medens den melankolsk og tankesfuld betragter alle de Forandringer, Fruen foretager sig med Keden for denne Sommer.

Nede i Gaarden har de Sengflæder ude at soles, og ovre ved Stalden staaer en Karl og synger om Agnete og Havmanden, medens han strigler sin Husbond Hartvig Saxes Heste. Hanen

stod paa Brøndfarmen, baskede med Bingerne og galede, Hønsene kaglede. Alting sitrede, flimrede i Sollyset, Alt var Liv og Bevægelse, undtagen den sorte Kat, som gottede sig midt i en Edderdunskyde paa Sengeladet, og Lænkeshunden, som laa udstrakt udenfor sit Hus og viste Tænder, naar en ubeleilig Lysstraale faldt den i Dinene.

Udenfor Gaarden strakte Lyngen sig i farverig Pragt, Lærken sang over den, og Bierne summede, beruste af Timiansblomsterne, hvis gule Støv de bar hjem til Kuben.

En saadan Dag bør den Fremmede vælge for at besøge Lyngheden. Ensomheden og Storheden er den samme som altid, men Tungfindet og det Trøstesløse er forsvundet med Taagen, der løfter sig iveiret over Baggrundens Søer og Banker, ligesom Tæppet for et Theater. Et Theater! ja, der er blevet spillet mange Tragedier paa denne Scene, men det er længe siden, sidste Akt er ude, Skuespillerne ligge og hvile sig under de smaa Høie, som Bægten af et halvt Martusend endnu ikke har været istand til at jævne med Jorden. Af og til pløier endnu en Bonde de gamle Pailletter op af Muldet og skikker dem ind til oldnordisk Museum, hvor de betales efter Guldværdi.

Paa en saadan Solskinsdag bliver det Døde levende igjen. Hedens mørke Tæppe faaer friskere Farver, den brune Lyng vexler med Røvelingens Ranker og de smaa Birkebuskes lysgrønne Bletter. Hør, hvor Urfuglen klukker, Røveungerne gjø, Agerhønen kalder sine Kyllinger hen for at bade sig i det varme Offerjand! Det er ikke længer en Gravplads, men en Kirke, Du træder ind i, Vindens, Havets og det Ubekjendtes Røster lyde omkring Dig, som Ekko af Psalmesang, det duster som den svage Røgelse, der bliver tilbage paa en Høitidsdag efter Messen.

Men det var om Herstabet paa Sønborg, vi skulde tale.

Op paa Formiddagen kom et ungt Par frem fra Havelaagen, som laa halvskjult bag et Forhæng af Røser og Vintergrønt. Herren saae godmodig og veltilfreds ud, skjæget og dygtig solbrændt. Damen, som støttede sig til hans Arm og lænede sit Hoved op mod hans Skulder, var frisk og nydelig. Hun betragtede ham med sine store, straalende Øine, borede sit Hoved fastere ind mod ham og hvistede Noget, som han sandsynligviis holdt af at høre, siden han nikkede, kysjede hendes Haand, smilede og saae høist lykkelig ud.

Hartwig Saxe havde faaet Lonborg forlehnet af Kong Kristian den Fjerde, da vi skrev 1635, og var bleven gift for otte Dage siden. Krandsene, som smykkede Gaarden, da han bragte Bruden hjem, hang endnu omkring paa Murene. Han havde maattet kæmpe længe og med mægtige Rivaler, før han naaede sit Maal. Da Damen endelig rakte ham sin lille Haand, og Seiren var vunden, syntes han at være blevet et andet Menneske, alle hans tidligere Tilbøiligheder havde ikke længer Værd for ham. Der kom nye Følelser i hans Sjæl, rigere og hidtil ukjendte Ord paa hans Læber, han holdt af hende, levede endnu med alle sine Illusioner, syntes, at Virkeligheden overtraf Drømmen. Hvorfor skulde han saa ikke se lykkelig ud?

Medens de endnu stode ved Havelaagen, kom en Skikkelse op fra Kjælderens, langsomt og skuttende sig, idet han tømte en stor Vandkrukke og fylgte den paany henne ved Brønden. Efterhaanden som han slentrede frem i Gaarden blev Marsjagen til hans langsomme Gang synlig. Omkring den ene Ankel gik nemlig en Fjernboile, til hvilken der i et Stykke Lænke var fastgjort en Steenfugle, som han maatte slæbe efter sig, og som uidentivt foraarjagede ham Smerte, siden han ømmede sig og

stod lidt stille efter at have gaaet et Par Skridt. Søvrigt retfærdiggjorde Personens hele Ydre fuldkommen den Opmærksomhed, han vakte hos Hartvig og hans unge Hustru.

Det er umuligt at forestille sig en mere lurvet og tarvelig Dragt end den, der indhyllede hans mægtige og firstaarne Skikkelse. Huller eller Pjalter overalt, og enhver Bevægelse bragte nye tilsynne. Koften, som gik ud over et Par sønderrevne Beenklæder, under hvilke hans nøgne Fødder stak frem, var sammenslikt af Dynebaar, Badmel og Læderstykker, hver i sin Farve, og fastholdtes omkring Livet med et flosjet Reb. Hans knoglede og indfaldne Ansigt, over hvilket Huden hang rynket og gulbleg, saae nødlidende og forpint ud; forresten var det egentlig kun Dinene, som røbede dette Udtryk, siden Hage, Mund og Kinder næsten skjultes under et stridt, lysegult Skjæg og et langt Hovedhaar af lidt mørkere Farve.

Da han havde fyldt Krukken ved Brønden og gik tilbage igjen, standsede han lidt under en gammel Hyl, nogle Skridt borte fra Havelaagen, saae sig om, satte Krukken, og lod til at vente Nogen. Strax efter kom en bondeflædt Kvinde hen imod ham. Manden drog sig længere tilbage i Skjul af Busken.

„Jeg var næsten ræd for at Du ikke skulde komme idag,“ ytrede han dæmpet, medens han drog nogle store Brødsfiver og et Stykke Kjød frem fra Koften. „Der! skynd Dig og forvar det, før Fogden kommer ind paa Gaarden.“

„Mads mener Dig det dog vel, imens han lader det vare saa længe, inden Du lider din Dom,“ ytrede Konen. „Kanskje slipper Du heelt fri, uden at Herremanden faaer din Synd at vide.“

„Det gjør jeg nok,“ svarede Manden og trak paa Skuldrene. „Mads Sillesen holder mig kun her i Kjældereren saa længe han kan, for at jeg skal flette Temser og Sigter til ham, og jeg dra-ger Tiden ud, saa godt jeg mægter paa min Viis, for med det Samme at spare noget af min Kofst op til Dig og Barnet derhjemme. — Han mener mig det godt! aa ja! — Forgangen kom jeg op af Hullet og bad ham laane mig en Sax til at klippe mit lange Skjæg med. — Lad Du det Skjæg kun sidde, det har ikke saa længe at gro, svarede han. Nu har vi Temser nok her paa Gaarden; saa snart Du bliver færdig med den, Du danner paa, klager jeg Dig an, saa der kan gaa Dom over Dig, og vi kan faae Dig undslivet. Du æder mig altfor meget.“

Konen brast i Graad, hun knugede Mandens Hænder op til sit Bryst og hvistede: „Na nei, aa nei! saa grumme kan de ikke være! Hvis de aflive Dig, Jes, vil jeg ogsaa afsted, overleve Dig kan jeg ikke, jeg tager det lille Barn med og springer ud i Lønborg Na, det har jeg ligget og tænkt paa om Natten, til Gudsfader forlade mig.“

„Det lader Du være, An' Marie! Om Du undliver Dig selv og vort Barn, kommer Du til at gaa og spøge til evig Tid; Sancte Peter kan aldrig lufte Dig ind i Himmeriges Rige efter saadan en Synd.“

„Saa gaaer jeg op til Fru Kristine og beder om dit Liv, maa jeg? Hun saae saa from og ærgjerrig ud; og jeg har gjort det for hende, som hun vil have godt af alle sine Levedage.“

„Hvad skal det sige? hvad kan en ringe En som Du vel gjøre for hende?“

„Det kunde dog hændes. Dagen før de holdt Indtog her paa Lønborg, lagde Sessel Vævers fra Havredal Ondt for hende paa Broen, som de skulde over, et Halmstraa med Knuder paa, fordi Herskabet ikke vilde borge hende en Skjæppe Byggryn i Vinter. Det er en farlig Kvind, den Sessel! men jeg saae hendes Jagter og kastede det onde Straa ud i den dybe Grav, hvorefter jeg

lagde to Halmstraa overfors i Stedet; det betyder Lykke og at Fru Kristine skal fare paa Herrens Veie alle sine Dage."

Hartvig Saxe og hans Hustru stod i Have-
laagen bag Hyldebussen og hørte Alt, hvad der
blev sagt. I dette Dieblif traadte Herremanden
ud fra sit Skjul og vendte sig mod Jes.

"Hvad er I To for Folk? og hvordan kom-
mer Du til at slæbe paa den Klode, Du?"

"Tal kun, Du skal ikke være bange," tilspøiede
Fru Kristine og slog efter ham med Rosen, hun
holdt i Haanden.

Jes stod og snappede efter Beiret og vædede
Læberne med Tungen uden at kunne faae Ordene
frem. Konen havde foldet Hænderne over Maven.
Taarerne trillede ned ad hendes furede Kinder.

"Herren der vil vist være Der en mild og
naadig Dommer," spøiede Fru Kristine til.

"Gud bedre det," sagde Fjungen, "jeg er en
stor Misdæder og har syndet sjarlig, saa der kan
ikke være nogen Raade for mig. — Vi led sjar
Nød, hun der var syg, og det lille Barn ogsaa,
Tungen vilde hjælpe, og tigge maatte vi ikke, saa
kom jeg paa onde Tanker ved at se Herrens de
mange Jaar, som drev om herude mellem Lyngen.
Jeg sagde Jo, og jeg sagde Nei; det rev og sled

i mig; ingen Fugl gif i Donen, og Sagt kunde jeg ikke drive, siden Naadigherren havde ladet det ene Forbeen hugge af vor Hund. Naar jeg kom hjem, laa hun i Halmen og speidede efter, om jeg ikke bragte Noget med, og henne i Krogen sad Barnet og klynkede som en lille Hund og pattede paa sine valne Fingre. Jeg vilde nødigt til det, naadige Herre kan tro mig! men Sult er slem at se til, værre at lide, — omsider fik Djævelen Magt over mig, og jeg tog et Lam af Flokken. Saa kom Mads Sillesen og satte mig ned i Kjælderhullet, for at jeg kunde lide Straf, naar Naadigherren vendte hjem fra at fri.“

„Alt dette veed jeg ikke noget om,“ sagde Hartvig, „men der har vi jo Fogden. Kom herhen, lille Mads, lad mig snakke lidt med Dig!“

Mads Sillesen var en svær og velnæret Person, han havde et overlegent og vigtigt Udtryk og den ubehagelige Bane aldrig at se paa den, han talte med. Mod Folkene i Gaarden var han streng og bydende, men derimod i høi Grad underdanig og krybende ligeoverfor enhver Overmand. Da Hartvig tiltalte ham, stak han sin Pisk under Armen, og nærmede sig med dybe Bux og Hatten frammet sammen i begge Hænder.

„Hvordan hænger det sammen med den Mand der? og hvorlænge har han siddet i Hundehullet?“

Wads begyndte at regne ud paa sine Fingre; men Jes kom ham i Forkjøbet og svarede:

„Siden Dagen efter Sevndøgn har jeg siddet, det blev igaar den tiende Uge.“

„Hvorfor har Du slet ikke meldt mig noget derom, lille Wads?“

„Raadigherren var borte, da vi annammede ham, og da De kom hjem, meente jeg, De havde Andet at tænke paa; alligevel Forladelse, men Omstændighederne! — Jeg holdt paa ham, den usselige Luus, og tog den Rytte af ham, jeg kunde, altid til mit høie Herskabs Gebyhr. Vi trængte faa bandsat til Lemjer og Sigter ovre i Laden; men nu er det fuldbyrdig og bønfuld underdanigst, om Raadigherren vil tage sig af ham og vise ham den Gunst at faae ham aflivet og hængt op til advarendes Exempel og Afmindelse!“

„Hvor den Person er mig imod!“ hviskede Fru Kristine og lod sit Hoved blive liggende lidt paa Hartwigs Skulder.

Herremanden smilede. „Hvem siger, han skal hænges? kanske vi lade ham slippe med ringere Straf.“

Mads rystede betænkfomt paa Hovedet: „Det gaaer ikke, det gaaer Guds hellige Pine ikke! saadan lyder Dom ustridelig, at Den, der tager Jaar eller Sviin indenfor anden Mands Hegn, skal forbitre og lade sit Liv.“ Han ledsagede disse Ord med gjentagne Bux og en sukkerøds Mine ved at bemærke Herskabets Emil over de anbragte heldige Tillægsord, hvormed han beslittede sig paa at pynte sin Tale.

„Du lader til at være en lovfast Mand, Du!“

„Noget kjender jeg da, Vorherre være takket! Min Fader, salig i Himmerig, gif i mange Aar med Protokollen for Byfogden i Ringkjøbing, og Mesters Mand hjalp Degnen med at synge Psalmer i Kirken, med tugtig Bestræbelse; saa Lidt hænger der altid ved. Om der kunde tilstedes mig den Gunst og Gefal, at han blev strøgen til Raagen, før vi tog Livet af ham, skulde jeg forskyldes med mangfoldig Taksigelse.“

„Hvad Fanden kan det gavne Dig?“ sagde Hartvig.

„Ikke gavne, ikke gavne! Men jeg har to Søsterbørn siddende nede hos Ujsestoberens i Varde, dem har jeg lovet, de skulde faae at se, naar vi næste Gang hudflettede en Synder. Det

opfrister Sindelaget, og Pigerne vilde vist blive særdeles glade derover."

Han standsede lidt, stittede ud med Benene, og holdt den hule Haand for Munden, hvorefter han gav sig til at raabe over mod Stegerfjet: „Else Stuepige! lille Else! kom strax, for den salte Pine! Missen har lagt sig tilleie paa naadige Frues Sengedyner, med Anstændighed at melde, det volder Klammeri og Kjæresteforg."

„Men hvorfor løb Du ikke din Vei, din Tøsse! siden Du havde Forlov til at spadsero omkring i Gaarden?"

„Hvor skulde jeg løbe hen?" svarede Jes sørgmodig, „og hvad vilde der saa blive af hende og Barnet hjemme? Mens jeg sidder i Bolt her, har jeg Føde. Den dele vi sammen. Hver Dag lister hun op og faaer sin Part, saalænge det varer."

„Naadigherren glemmer tilladelig ogsaa, at jeg har spændt ham Bøilen om Benet," bemærkede Mads, og slog med sin Pisk paa Steentuglen, „det Spilleværk hopper en Mand ikke høit med. Steenkloben er saa tung, at han knap formaster at slæbe den efter sig."

Jes saae paa Fogden med ringeagtende Mine, det krænkede ham aabenbart, at man nærede Mistillid til hans Kræfter.

„Mener I det? Ja. hvis der ikke var Andet iveien, skulde jeg snart blive fri for det Spilleværk,“ svarede han og stødte foragtelig til Kuglen med Foden.

„Det lod Du nok være, siden Laasen er forsvart liget og jeg gjemmer Kuglen i min Burefit.“

„Hvordan vil Du bære Dig ad for at blive fri for din Lænke?“ spurgte Kristine, „sig det kun, Du maa gjerne.“

Hun saae saa god og deeltagende ud, Ses fik ligesom lidt Haab og Mod ved at betragte dette milde Ansigt. Han bøiede sig ned mod Jorden, greb om Bøilen med begge Hænder og vred de sammenlaasede Ender langsomt og med uimodstaaelig Kraft fra hinanden. Derefter hævede han Lænken med Kuglen i Beiret og svingede den over sit Hoved, før han kastede den hen i Gaarden.

„Saadan vilde jeg tage fat paa det,“ ytrede han og lo paa sin stille Maade. „Ak, naadige Herskab, der behøves ingen Kugle og ingen Ternlænke for at holde mig; jeg har forsyndet mig svært og skal ogsaa nok tage imod Straf. Men om jeg kunde slippe med Træhest eller Noget, der ikke tog Livet heelt af mig, skete der en stor Velgjerning mod den stakkels Kvinde der og vort lille

Barn! De har kun mig til at sørge for dem, og det gjorde jeg endda daarligt nok, siden jeg staaer i Bast her idag."

Ridefogden syntes næsten at tvivle om Sandheden af hvad han saae, da Jes bøiede Jernbøilen ud fra Laasen og bragte den til at bryde. Han stirrede paa ham, rev sig i Haaret, og gik derefter hen i Gaarden, for at bese det sønderbrudte Jern.

"Befri mig dog fra den Mand!" sagde Kristine dæmpet, „jeg kan ikke lide at se paa ham. Og lad saa den Anden faae sin Dom. Du maa ikke være streng, vel, Hartvig! Han har liidt saa meget."

"Hvad vil Du da dømme ham til," spurgte Hartvig.

"Du forlanger min Mening herom? Det er godt! — Den naadige Herre overlader til mig at bestemme din Straf," sagde hun, henvendt til Jes, — „So vist gjør Du, — ingen Indvendinger! Spurgte Du ikke, hvad jeg vilde dømme ham til?"

Hun aandede et Kys hen over sine Blomster og trykkede dem op mod Hartvigs Mund, for at hindre ham i at svare, medens hun vedblev: „Din Dom lyder da saa, at siden Du kun har taget af Nød, og, som Du paastaaer, fortryder din Skyld,

jaa skal det denne Gang være Straf nok, at Du har maattet sidde ti Uger nede i den mørke Kjælder. Gaa din Vej og forsynd Dig ikke mere! — Siig ja! siig ja! Du Kjære!" føiede hun til og slyngede Armene om Herremandens Hals. „Maade det være saaledes?"

„Paa ingen Maade," svarede Herremanden bestemt og rolig: „den Dom erklærer jeg for ugyldig."

„Men hvad er dog det, Du siger, Hartwig?" ytrede Kristine forbauset.

Mads Sillesen brast i Latter og slog med Pisten paa sine store Rideskøvler. „Raadigherren har tilgivelig Ret i det som i alt Andet. Hvis han lod Gaudibene slippe med at sidde i Gullet, fik vi min Sjæl snart Kjælderens fuld."

„Jeg siger, det nytter kun lidt at lade Jes være fri, naar Du ikke tillige giver ham Noget at leve af, jaa vil det snart gaa ud over et andet Lam. Derfor bliver det nok bedst, han flytter ind i det lille Hus i Havredalen. Han kan da hjælpe Smeden dernede og hente Løn og Korn fra Herregaarden, til han kommer bedre frem. Hvad Konen angaaer, vil jeg ikke have Noget med hende at bestille. Derimod synes jeg, Du har en vis Forpligtelse, siden Du for lidt siden

hørte, at hun lagde de gode Straa for Dig paa Broen! Du seer jo, at de allerede hjælpe, siden Du faaer din Billie sat igjennem i Alt, hvad der behager Dig."

Fogden stod og stirrede paa ham med vidt opspilede Dine. „Men Raadigherren maa dog betænke, —“

„Hold Mund, lille Mads Sillesen, og gaa til din Gjerning, det bliver, som Fruen har sagt.“

„Hvor jeg holder af Dig!“ hvistede Kristine „Hvad skal man dog finde paa, for at bevise den Mand det?“

Ses stod i de første Dieblikke som blændet ved denne pludselige Overgang fra Lys til Mørke, fra Dødsangstens Frygt, til Liv og Lykke. Han havde grebet Ane Mariæ Arm og holdt den fast med begge Hænder oppe ved Albuen, han lyttede foroverbøiet til Kristines bløde, spøgende Stemme, stirrede ind i hendes klare, talende Dine, der gjorde Gaven dobbel ved den Glæde, som straaede ud fra dem. Han vilde sige Noget, men var ikke i Stand til at finde Ordene, han lo, han græd. Da Herremanden og hans Hustru gik op til Hovedbygningen, brast det endelig frem af hans hulkende Bryst:

„Jeg betaler!“ raabte han med al sin Kraft efter dem. „Stol paa det, min gode Herre og Frue! Det skal spørges, at jeg betaler.“

Kristine vendte sig om paa Trappen, lo og vinkede med Haanden.

„Herren siger, at din Kone skal komme op i Kjøkkenet til mig i Eftermiddag, saa kan vi tale mere om den Sag.“

Derefter drog hun sin Gemal efter sig ind gennem Døren. Hartvig havde kysset hende, men forresten ikke mælet et Ord om Konen. Kristine udtydede blot hans Kjærtegn saaledes.

Fru Kristine havde et tant Raadyr, som spadserede om i Gaarden, aad Blomsterne i Haven og undertiden aflagde et lille Besøg i Lunden, for at hilse paa Kammerater og gode Venner der; men hver Gang Madklokken kaldte Folkene fra Marken, vendte Kip nøiagtig tilbage, og fik sit Fad Brød oppe i Kjøkkenet.

En Middag blev Raadyret borte. Hartvig kom fra Jagt, han fandt stakkels Kip liggende blodig og gispende nede i Folehaven, og en stor Hund isærd med at sønderslide den. Herremanden skjød Hunden, kastede den over Gjærdet, ud paa Veien og gif hjemad, grundende over, hvorledes

han skaansomt skulde meddele Kristine, hvad der var skeet.

Den dræbte Hund tilhørte en rig og mægtig Nabo, Hr. Terkel Brof til Skjern, som efter denne Dag blev Lønborgmandens Uven og pønsede paa Veilighed til at hævne sig. Uheldigviis behøvede han ikke at vente længe.

Hartwig Saxe havde en kjedelig Sag med sine Naboer angaaende Laxefiskeriet i den Na, som bugtede sig forbi hans Gaard. Forleningsbrevet betegnede Naens Grændser og Løb og erklærede bestemt, at Lønborg var udelukkende berettiget til Fiskeriet der; men i de sidste Aar havde nu Skjern og Lønborg Na skaaret sig ind over de flade Strandby Enge og dannet en ny Bei ud til Havet, efterhaanden som det gamle Dyb sandede til. I dette Løb droge Lodseierne Garn og Baad, som gav dem et rigeligt Udbytte, medens derimod Fiskefangsten i den gamle Na blev ringere og tilsidst aldeles ophørte. Hartwig sammenkaldte sine Naboer, klagede over deres uberettigede Fiskeri, men fik ikke Medhold. Hans Modstandere meente, at hvad der gik ind paa deres Grund, tilhørte dem.

„Det vil blive værre endnu,“ ytrede En. „Til næste Aar har vi tænkt paa at bygge os en

Laregaard i Naen. Jisten har sin fri Willie, men den, der sejler gennem Strandby Enge, skal vi nok lægge Tøir paa.“

Efter megen Strid og vidtløftig Tale bleve de tilsidst enige om at stille Sagen for en Boldgiftsret, hvortil hver af Parterne maatte vælge tre hæderlige Mænd. Dagen til Mødet blev fastsat, og Boldgiftsmændene skulde samles paa Lundenæs Stamhus.

Bag hele denne Strid stod Terfel Brof. Han havde pustet til fra Begyndelsen, han opildnede de forsagte Gemytter, han lovede at forstrække dem med Penge til den ny Laregaard, han holdt paa sin Hest nedenfor Lønborg, da Hartwigs Naboer kom fra Mødet, for at han strax kunde faae at vide, hvad der var blevet bestemt deroppe. Og han lo og knalbede med sin Pisk og indbød de brave Mænd til et lille Aftensgilde paa Skjern.

„Det skal falte Pine blive Hr. Hartvig en dyr Hund, den, han skjød for mig!“ mumlede han med stor Tilfredshed.

„Se helst at fare frem med det Gode,“ sagde en af Hartwigs Venner til ham, „Du forlirer din Ret, hvis det kommer til Dom. Terfel Brof er Dig paa Naffen og har lovet at tale de Andres

Sag for Dommerne. Der er Ingen, som kan staa sig for den Karl."

Hartvig trak sørgmodig paa Skuldrene. „Om det gaaer mig imod paa Lundenæs, anfer jeg Sagen ind for Kansleren, jeg maa varetage Gaardens Ret. Taber jeg ogsaa der, er jeg en ødelagt Mand; det var af Fiskeriet, Lønborg havde sin bedste Indtægt."

Den Dag, da Guldgiftsmændene skulde komme sammen, red Terkel Brok om Morgenen hjemmefra, ind over Lyngheden til Lundenæs, fulgt af en Tjener, der holdt sig i den passende Afstand, tre Skridt, tilbage fra sin Herre.

Terkel var en lille, fed Mand med et fuglerundt, blodrødt Ansigt, dobbelt Hage, en Næse, der stræbte dristigt opad mellem Kinderne, som fra to Puder. Hans tykke Læber og sænkede Mundvige gave ham en overlegen og bydende Mine.

Det var varmt i Keiret den Dag. Terkel havde knappet Kofsten op og red i Skridtgang, af og til tørrede han sit Ansigt med Opslaget af det høire Ærme.

„Ja, nu kan det nok tilstedes, at Du rider ved Siden af mig, lille Espen, saa længe Ingen møder os. Hvad griner Du af, Du seer mig saa smørret ud! Det er idag, vi skal lave den Løn-

borgmand en Suppe, han vil have ondt ved at føbe. Jeg forvinder aldrig hans Misgjerning med at styde Tyrk, der var ikke dens Mage til i Kongens Riger og Lande. Jeg har grædt mine modige Taarer over det Bæst."

"Jeg ogsaa," svarede Tjeneren. „De Strandby Mænd kan rigtignok love, de have faaet Naadigherren til Talsmand! I har ikke jeres Rige i at føre en Sag for Retten."

„Det kan nok være," svarede Terkel med et bifaldende Nik, „jeg har idetmindste aldrig truffen min Overmand. Men hvad er det for en Karl, som staaer derhenne og figger ud over Diget? Jeg synes, jeg skulde kjende ham."

„Det er Jes nede hos Smeden, ham de kalde Goliath, for det han er saa urimelig stærk."

„Er han saa stærk?" sagde Terkel, „jeg kunde have Lyst til at prøve Kræfter med ham for Løiers Skyld."

Tjeneren kastede et ubeskriveligt ynksomt Blik paa den lille, fede Mand, der sad og gispede efter Luft og neppe syntes at kunne holde sig opreist i Sadlen.

„Hvad staaer Du der og glaner efter?" raabte Terkel, da de kom nærmere.

Jes holdt Haanden for Munden, bøiede sig tilbage og hvistede: „Der græsser en Kronhjort nede bag Steendyssen og klipper Agene af den grønne Hvede.“

Terkel Brok hævede sig i Stigboilen. „Det gjør der min Salighed ogsaa. Sikken en Anægt! piil affted, lille Espen det hurtigste Du aarfer, hjem til Gaarden og fiig til Skytten, han skal ud og holde Die med den, kanske bliver det til en Jagt imorgen. Affted! jeg tænker nok, jeg hitter selv over til Lundencæs.“

Tjeneren red. Jes stod og saae efter ham, til han forsvandt nede i Huulveien.

„Naadige Herres Buggjord er sprungen op,“ ytrede han og traadte tilbage fra Diget, „lad mig hjælpe med at spænde den fast.“

Han gif hen til Hesten, greb med Haanden om Terkels Fod, og løftede ham op over Sadlen, saa hurtigt og behændigt, at Herremanden først fik et nogenlunde klart Begreb om hans Hensigt, da han laa udstrakt nede i Lyngen.

„Saa skal da Torden og Lynild annamme Dig! Hvad er det, Du vover at gjøre?“ raabte Terkel og slog ud med begge Been i Luften.

Jes bøiede sig ned over ham. „Det gjælder jeres Liv, hvis I gjør Modstand. Staa op og følg mig.“

„Hvad Djævelens Pine er det, Du har for?“
 ytrede Terkel klynkende. „Vil Du gjøre mig For-
 træd, mig, kongelig Lensmand, — plyndre mig?
 — Det vil gjælde dit Liv, Du skammelige
 Tyveknekt!“

„Det faaer at være! reis Ter og lad os
 komme affted. Her er ikke Tid til at gjøre lang
 Snak af det.“

Der sad en lang Kniv, næsten saa stor som
 en lille Sabel, i Bondens Bælte. Terkel skottede
 frygtfomt hen til den, men blev liggende i Lyngen
 og stittede iveiret med Benene.

„Jeg rører mig ikke af Stedet,“ forsikrede
 han, „og hvis Du vover at lægge Haand paa
 mig, skal Du komme til at klæde Steile og Hjul,
 saa sandt Vorherre sidder oppe i Himmerig.“

„Vil I ikke gaa, nødes jeg vel til at bære
 Ter,“ ytrede Jes koldsindig, „affted skal vi.“ Med
 disse Ord bøiede han sig ned, løstede Herremanden
 op i sine Arme og bar ham, som man bærer et
 lille Barn.

„Men Du fristens forbarmende Fader!“ raabte
 Terkel med en klagende og stedse ydmygere Stemme,
 „siig mig dog, hvad Du har ifinde med mig arme
 Lensmand! Du skal blive sat i en Pigtønde og

levende spiddet, hvis Du lægger Haand paa mig og undliver mig i mine Synder."

„Sid blot rolig og tag ikke saadan paa Bei. Herfra skal I, siden kan I gjøre, hvad I lyster."

„Der er Noget, som stikker mig i min Ryg," raabte Terkel.

„Det er Skaftet af min Kniv; agt paa, I ikke kommer til Fortræd med den, Bladet er langt og skarpt."

Herremanden tav pludselig, slog Armene om Bondens Hals og begyndte at finde sig i sin Skjæbne. Ses bar ham ind over Heden, hen imod to mørke Staffe, der saae ud som Tørv, men hvoraf den ene ved nærmere Eftersyn viste sig at være en lille Hytte med en Brønd, til hvis Vippe der var bundet en Steen og en sprukken Stegegrude. Adelsmandens Hest blev staaende lidt og saae sig om, derefter fulgte den sin Herre langsomt og findigt hen til Hytten.

„Kom nu indenfor," sagde Ses, idet han forsigtigt satte Herremanden ned paa Jorden, „saa skal vi snakkes ved om, hvad dette betyder."

Han bandt Hesten, skød Terkel ind i Hytten og lukkede Døren.

Herremanden saae sig om efter et Sæde. Der fandtes kun en Træbænk langs med Væggen,

og paa den modsatte Side en lav Seng; deri tog han Plads, efter endnu at have aabnet Vamsen lidt mere foran Brystet.

„Kom da frem med, hvad Du har at sige til din Undskyldning, Du forgiftige Stratenrøver! Men bild Dig bare ikke ind, at Du frelser Livet derved; Du skal blive strøgen til Ragen og pisket af hver en Mand paa Godsset, før jeg lader Dig aflive!“

Ses syntes at være uberørt af alle disse forfærdelige Trusler; der laa en dyb Alvor og Bestemthed i hans Ansigt, medens han svarede:

„Naadige Herre! ikke rettere jeg veed, skulde I ride over til Lundencæs i Formiddag og tale for de Strandby Mænd. Steer det, er Hartvig Saxe fortabt og hans Ket forloret; det veed Enhver her i Eggen, at Ingen kan staa sig for Jer i at belægge sine Ord. Derfor skal I blive her og kommer ikke til Lundencæs dengang.“

„Hvem Fanden vil forbyde det?“

„Jeg,“ svarede Ses og stillede sig i sin fulde Høide hen foran Terkel. „Gjør I et Skridt udenfor den Dør der, saa bruger jeg Magt, og det faaer at gaa, som det kan. Lad os derfor tales ved med det Gode.“

Terkel svarede ikke, men hans fortrukne Ansigt antog et mere beroliget Udtryk, han fik ligesom lidt af sit Mod tilbage og gav sig til at sløite. Bludselig reiste han sig iveiret, slog med Sporerne ned i Sengedyngen og raabte:

„Hvad kommer den Sag Dig ved, Du jammerlige Klud? Og veed Du ikke, at Du har din Overmand for Dig?“

„Det veed jeg vel,“ svarede Jes med en svag Trækning af Underlæben. „Jeg har hørt Folk paastaa, at der ikke fandtes stærkere Mand end Jer i Sjælland.“

„Du kan min Sjæl gjerne sige i Fyen med,“ forsikrede Terkel. „Hvis jeg vilde, smed jeg Dig hen i Krogen og knækkede Arme og Been paa Dig; men jeg har Skade af at bevæge mig i Barmen, og gider ikke røre ved Dig med en Finger. Imorgen skifter jeg Fogden herved, saa tales vi To ved, og Du skal faae din Dom, før Dagen gaaer tilende.“

„Jeg har dog ikke bedrevet synderlig Ondt.“

„Du har lagt Haand paa mig, en adelig Herre og Lensmand tillige.“

„Jeg har Jer, for at I ikke skulde blive træt ved at vade gjennem Lyngen.“

„Du trykkede mig med Albuen paa min Mave. Gudbevares! hvor Du skal faae Strambur! Og hvad vedkommer saa Hartvig Saxe Dig! Det er en rar Kammerat, han har faaet sig!“

„Han frelste mig fra Nød og Elendighed, da Rebet laa om min Hals. Jeg lovede dengang, han skulde faae det betalt, og faae nok, han lo dertil; hvordan skulde ogsaa en ringe Mand, som jeg, kunne betale ham? Men man passer paa, naadige Herre, naar Tiden kommer, gjør man hvad man kan, og lader saa Vorherre raade for Resten.“

„Hartvig Saxe har forsyndet sig svært imod mig; han satte Tyrk en Ladning Rævehagel i Flaben.“

„Tyrk rev Rip ihjel.“

„For Djævlens Pine! Tyrk fik sine Tænder til at bide med, ligesom Rip fik Been til løbe med: hvorfor brugte hun dem ikke bedre?“

„Om I blot vidste, hvor meget Hr. Hartvig holder af Ser, saa vilde I ikke være ham saa bifter. Ingenfinde rider han øster paa, uden at han jo vender sig paa Hesten og figger over efter Skjern, saa længe han kan pine det. Forgangen hørte jeg ham spørge Hr. Munk til Boldborg, om han aldrig faae noget til stærke Hr. Terkel Brok. Saa sukke han og spiede til: „Det var en god

Tid, da han og jeg levede som Benner og han havde sin Gang her i Huset. Hans Vige til at fortælle Kroniker og Spøgelsehistorier har jeg aldrig kjendt."

„Talte han ikke om, at jeg ogsaa var Mand for at drikke dem Allesammen under Bordet?" spurgte Terfel ivrigt.

„Vist gjorde han, men især var det dog jeres Stemme, han roste. — Sikken en Tone, den Lensmand havde, naar han sang de gamle Viser!"

Terfel nikkede bifaldende og med synlig Bevillie, hver Gang Jes kom frem med en ny Fuldkommenhed. Alt, hvad han hørte, lød som en blid Musik; han lyttede til Ordene og den troværdige Stemme, uden at lægge Mærke til det poliske og spottende Udtryk, hvormed denne Lovtale blev ledsaget.

Efter en lille Paase begyndte han pludselig at synge, falsk, hæst, gispende, gyselige Toner, tilsidst saa gjennemtrængende, at det lille Barn i Buggen gav sig til at skrigte, og Ane Marie kom farende ind fra Kjøkkenet, overbevist om, at Jes nu var i Færd med at gjøre en Ulykke paa Herremanden.

Hun saae Terfel halvt opreist støtte sig med begge Hænder paa Sengenanten og Jes for Bord-

enden, sidde og slaa Takt med Hovedet og en Mine, der røbede den dybeste Henrykkelse.

Da Sangeren tab, var hans Ansigtssfarve gaaet over i det Violette. Han drog Kofte helt af og lagde sig tilbage i Sengen.

„Jeg er sulten!“ raabte han lidt efter, „skaf mig Noget at spise. Men her findes vel ikke menneskelig Føde i dette Hundehul? Hvad Djævelen er det, der hænger henne ved den Tinrække? Bekkasinier! Tredækkere! hvor har din Tyveknecht faaet dem fra?“

„Jeg fanger dem i Snorer til Hr. Hartwig, han holder meget af den Fugl.“

„Og Krukken med Bladene over, hvad er der i den?“

„Jordbær, som min Kvinde har plukket til den naadige Frue.“

„Kunde man endda faae de Bekkasinier ordentlig stegte! jeg holder saa meget af den Fugl.“

„Det lod sig gjøre, An Mari har havt sin Gang oppe i Herstkabets Kjøkken i de sidste Aar.“

„Saa ud til hende! lad hende gjøre dem istand, alle fire, eller hun skal ske en Ulykke.“

Fuglene bleve stegte, Terkel spiste, derefter nød han de friskplukkede Jordbær og smækkede med Tungen til Tegn paa, at de smagte.

„Nu er jeg træt og vil sove lidt! red mig den Seng op og vær saa stille som en Muus; rører Du Dig, skal jeg komme hen og sprætte din Mave op.“

Han laa paa Sengen, kneb Dinene sammen og lod som om han sov. Da han pludselig saae op, sad Jes ved hans Side og viftede Fluerne bort. Herremanden smilede, nikkede til ham og vendte sig om mod Væggen. Lidt efter forkyndte nogle dybe og brummende Brysttoner, at han virkelig var sovnet ind.

Da han vaagnede igjen, skinnede Eftermiddags-solen ind ad det lille Vindue; Jes sad endnu ved Hovedgjærdet, tavst og ubevægelig.

„Du har ladet mig sove for længe, din Gavtyv! Dagen hælder, Solen gaaer i Bjerge. Nu er Aastedet befaret derne, Dommen fældet, og Hartvig Saxe har vist vundet Processen. Alt det kan vi takke Dig for.“ Han forlod sit Leie og satte sig gabende op paa Sengenanten.

Jes knælede ned ved hans Side og udbrød ydmygt og bedende:

„J tager feil, naadige Herre! Om det var saa vel, at Hr. Hartvig har vunden, er det kun jeres Skyld, formedelst J lod Jer bevæge og blev tilbage i min ringe Hytte. Fanden i Bold

med de Gaardmænd fra Engene! Ser var det kun, han frygtede. Ser taler Folk om i Øst og Vest. I vil ikke være ringere end Eders Rygte og bære Nag til en gammel Ven, fordi der løb Ser en Hund imellem. I Vaar tog I Rip fra Hartvig, Laren og Helten vilde I tage imorges, til Middag har I spist hans Fugle og Fruens Jordbær, hvad bliver der tilsidst for den Lønborgermand tilbage?"

Terkel brast i en klukkende Latter og støttede sig med begge Hænder til Sengenanten.

„Det er den bedste Plaseer, jeg har havt idag, da jeg spiste hans Fugle og Kristines Jordbær. Men Du skal hænges alligevel. Kom og hjælp mig Kosten paa. Forsigtig! Foret i det ene Urme har faaet en Revne. Saa ud til min Hest, og tag den Bænk med Dig, at jeg kan komme op!“

„Nei, min naadige Herre! det behøves ikke; før har jeg mig saa galt ad, at jeg rev Ser ned af Hesten; jeg maa idetmindste have Lov til at sætte Ser op paa den igjen.“

Saa tog han den fede Herremand i sine Arme, bar ham ud af Stuen og løftede ham op paa Hesten.

„Nu skal I have Vorherres Belsignelse, hvis I rækker Hartvig Haanden, naar I mødes igjen.“

Saa er det Unde borte, og han kan sidde som i gamle Dage i Borgstuen og høre paa, hvad I synger."

"Men hvorfor Djævelen beder Du ikke om Bardon for Dig selv? Din Hals er dog langt nærmere ved Strikken end Hartwigs."

Ses rystede paa Hovedet og smilede. "Med mig har det ingen Fare, jeg ligger for langt nede, til at I kan naae mig. Hvad har jeg vel gjort? Det Samme jeg lovede Hr. Hartvig den Sommerdag, han frelst mig, vilde jeg ogsaa gjøre for Jer, om I havde været i hans Sted."

Terkel Brok sad paa Hesten; han vendte sig om i Sadelen: "Der er Noget i det, Du siger, jeg skal tænke derover; men hvis Du muffer et eneste Ord om hvad her er skeet idag, kommer jeg ned og skjærer Dreene af Dig."

Dermed red han ind over Lyn-gen og hævede lidt efter sin Røst til en af de smukke Sange, som Alle beundrede.

Solen var i Begreb med at gaa ned. Lyn-gen saae ud som et brunrødt Floils Tæppe, og Rørdrummen skræppede mellem Tuerne i den store Mose, som Terkel red langs med, for at naae ud paa Vandveien. De smaa Vandpytter mellem

Borsbustene glimrede i det røde Aftenlys som flydende Guld. Tertel sad og sang.

Lidt borte kom en Rytter imod ham. Herremanden vendte sig tilbage, lod Hesten gaa midt ad Veien, rettede sig i Sadlen, og vriffede med Hovedet. Det var Hartwig Saxe, han her saae, med et Ansigt, der røbede en lykkelig Stemning.

Idet de red forbi hinanden, hilste Hartwig; men Tertel lod, som han ikke lagde Mærke dertil, og begyndte at fløite. Strax efter syntes han dog at gribes af et blidere Sindelag, som om han virkelig havde tilegnet sig nogle af de mange gode Egenstaber, Ses for lidt siden tillagde ham.

„Stop lidt, Du Laxefisser!“ raabte han. „Hvordan gif det Dig saa paa Lundenæs?“

Hartwig dreiede Hesten og red ved hans Side. „Jeg har vundet min Sag, som billigt var, da jeg havde Retten for mig. Men det er alligevel Dig, jeg kan takke derfor.“

„Det kan nok være,“ svarede Tertel med Selvfølelse, „Folk de tale om mig i Ost og Vest, og jeg er stormodig. Da jeg red herved imorges, faldt det mig ind, at vi adelige Herrer dog helst burde holde sammen mod de Rjømændsfolk og Bønder; saa gav jeg efter og benaadede Dig.“

„Skal vi være gode Venner igjen, som i gamle Dage?“ sagde Hartvig og rakte ham Haanden. „Nu rider Du med over til Lønborggaard, saa lade vi det Onde være glemmt, og Kristine vil blive glad derover.“

Terkel lo. „I længes nok efter at høre en rigtig god Krønike igjen, I To, den om Malle Kæst fra Troldebjerg, eller den gamle Vise om Hr. Brynning! Jeg har hørt snakke om, at Du gaaer og roser mig for den.“

Hartvig saae umaadelig forbauset ud, han kjendte ligesaa lidt til Malle fra Troldebjerg som til Hr. Brynning, og fik heller ikke Leilighed til at ytre sin Uvidenhed. Terkel standsede pludselig sin Hest, udstødte et Raab og pegede paa Ses, som kom tilsynne oppe over Diget, der gik om Mosen.

„Er Du der igjen?“ raabte Terkel, „hvor Djævelen kommer Du nu fra?“

„Jeg gik over Tuerne i Mosen, mens I red den lange Bei udenom. Jeg maatte jo se Der igjen ride Side om Side med Hr. Hartvig Sage.“

„Ja, saa gaaer min Hemmelighed Fanden i Bold,“ ytrede Terkel. „Tag din Hat af, lille Hartvig, og nik til den Kneegt; det er ham, Du kan takke for, at Du har vundet Processen.“

Derefter fortalte han Alt hvad der var hændet ham idag. Han pyntede blot lidt paa Historien.

Jes stod paa Diget, medens Astenfolens Skjær faldt hen over hans lange Skikkelse; det brune Ansigt straaede af Glæde. Han holdt Huen i begge Hænder og blev ved at bukke, medens Terkel fortalte.

„Jeg betaler, jeg betaler!“ raabte han.

Saa rede de to Herremænd over til Vønborg.

Dommedag paa Stegeborg.

Handwritten text, possibly a title or page number, appearing faintly in the center of the page.

Der ligger en lille Ø i Østersøen, skilt fra Sydøstpynten af Sjælland ved Ulvsund, og fra Falster ved Grønsund. I gamle Dage, længe før vor Tidsregning begyndte, var dens Navn Orkenø, rimeligviis deraf, at den forblev øde og ubeboet, efterat der var kommen Folk paa de andre om- liggende Der, hvortil Landets ringe Størrelse, de store, mørke Skove og dybe Sumpe vel kunde være Aarsag, det maaske ogsaa, at Søhaner og Vikin- ger søgte Tilhold der og fandt et sikkert Skjul inde i de mange Fjorde og Bugter, Den dengang dannede.

En af disse Søhaner hed Grøn, han gjorde sig til Herre over Landet mod Sønder, og nogle mene, at Den siden efter ham blev kaldet Grønø eller Grønland, ligesom Sundet, der skiller den fra Falster, endnu kaldes Grønsund.

Om Grøn veed Historien ikke synderligt, skjøndt han, lige til denne Dag, lever i Folke-munde, hvert Barn paa Den kjender hans Gravsted paa Harbølle Mark, og efter Sagnet skildres han som en mægtig og frygtet Herre. Han skal have ført mange Feider med en Tettekvinde, der holdt til paa Falster, og endte omsider disse ved at tage hende til Hustru. Saa gjorde han sig til Herre over Farvandene i Nærheden, sloges og plyndrede af Hjertenslyst, gav Sagnet sine Bedrifter i Cie og Den sit Navn, det Rimkrøniken første Gang nævner, hvor den omtaler Regner Lodbrok.

Et andet Gravsted vises ved Røddinge, der mene de, at Kong Rød ligger jordet. Det var ogsaa en Mand, som førte et strengt Regimente, hvor han havde Noget at sige. Han nøiedes ikke, som andre Søkarle, med at fratage de Overvundne deres Gods og Midler, men klædte dem nøgne af, før han lod dem fare. Undertiden, naar han var i rigtig godt Humør, eller naar hans Modstander havde gjort ham Kampen for lang, lod han den Overvundnes Fod binde fast til en Bæl i Jorden, bøiede en kraftig Green fra det nærmeste Træ ned, bandt dertil Fangens anden Fod og lod Greenen

vippe op igjen, saa det ulykkelige Menneske blev sønderslidt og spaltet.

Tiden gik, der kom Folk over fra det nærmeste Land, de stak Isd paa Skovene, dæmmede for Vandet og begyndte at dyrke Jorden. Den skiftede Navn og hed fra nu af Møen. Christendommen bredte sit milde Lys over den og Næssefongerne forsvandt eller bøiede sig tilsidst under en fælles Overherre, men Møen vedblev længe efter at være Sagnets og det Vidunderliges Land, rigere paa Bedrifter, end alle øvrige danske Der.

Mellem Kridtbjergene holdt Klintekongen Hof, fra Havet tyede Vikingen herind, naar han vilde skjule sine Skibe, eller bøde paa dem, i Skovene forvarede han sine Skatte, paa Stranden holdt han Holmgang med sin Fjende.

Graver Du i Jorden, støder Spaden paa gamle Steenhvælvinger, brændte Lig, smaa Urner, eller en fortebrun Bandedal, hvori endnu det dybe Mærke spores, som Steenøxen har tegnet. Bløier Bonden ved Foraarstid sin Mark, muldrer Bløjernet Kalk, Rødsteensgrus og gamle, forrustede Baaben frem for Dagslyset. I de mørke Nætter rasler det i Løvet hen over Enebæregnen, det klager og hviner, det klinger i Luften som Gadehorn og Hundeglam, Møenboen lytter og forjer sig,

spørg ham, hvad den Støi og disse Skrig bethyde, og han vil svare Dig, at det kommer fra de hensesovede Kæmper, som endnu ikke have kunnet finde Ro i deres Grave. Der sidde de gamle Mænd og Kvinder omkring Skorsteensilden og rykke nærmere sammen, medens de gjentage Sagnene om Grøn og Huno, om den gamle Klintekonge, eller Setten fra Upsal, eller den sørgelige Historie om Troels og hans Børn, som her i Northed skal fortælles.

Denne Troels boede udenfor Vollerup, ved Kogseby, paa en Banke tilhøre for Kirken, hvor der endnu sees Spor af Volde og Grave, ligesom det ogsaa er tydeligt, at Søen fra Grønfund dengang naaede tæt op under Slotsbanken. Troels laa altid paa Jagt efter de omstreifende Stimmænd, som færdedes inde i Skovene og gjorde Landet usikker. Engang fik han fat paa en ilde berygtet Kvinde, som hed Karbe og gif og voldte Ufred, hvor hun kom. Troels lod hende binde til Pælen og piske ude i Slotsgaarden.

„Skynd sig nu med at komme afsted,“ sagde Fogden, da han løste hende fra Pælen.

Spaakvinden samlede Klæderne om sig og saae op til Vinduerne, medens hun lo og svarede:

„Ja, I har Ret, Farlil! — En gjør bedst i at liste fra Gaarde her. Jeg seer Ulven gabe.

Der skal komme den Dag, hvor den æder sin egen Slægt deroppe."

Hun hævede truende de visne Arme mod Slotsvinduerne og gif sin Bei. Ingen forstod ret, hvad Karbe meente, der var heller Ingen, som brød sig synderligt om hendes Ord, men de bredte sig alligevel videre, og naar Egnens Folk siden mødte Herfabet fra Røgeby, stak de Hovederne sammen og hvistede: „Det er dem, der skal æde deres egne Unger.“ Ellers gaves der Røgle, som paa-stode, at Hr. Troels var bleven Tiggere og Fattig-folk saa streng, fordi der engang, medens hans Hustru var frugtfuld, kom en Betlerkvinde op paa Gaarden og viste en hvid Muis frem, medens hun bad om lidt i Guds Navn. Fruen blev bange for Muisen, og Barnet, hun siden fødte, kom til Verden med et Mærke som en hvid Muis paa Halsen.

Troels havde tre Sønner og tre Døtre. Sønnerne leve borte en Dag de gif i Skoven, og det var ikke muligt at finde deres Spor. Det hed sig, at Skovrøverne havde gjort det af med dem, for at gjengjælde den strenge Medfart, de maatte lide af Herremanden. Mange Aar efter stiftede Fru Mette en Søndag sine tre Døtre til Kirke. Da de kom til Taastrup Lund, staaer der

i Bisen at de mødte en Hund, men da de kom til Taastrup Kiis mødte de tre Karle, som sloge to af Pigerne ihjel og toge deres Smykker fra dem. Den Tredie stod og græd og bad for sig.

„Siden I holde af Guld og Smykker,“ sagde hun, „saa gaa op til Hr. Troels ved Kogseby, der skal I faae Alt hvad I lyst, naar I blot vil lade mig fare i Fred.“

„Hr. Troels komme vi siden til,“ svarede de, „men først maa vi gjøre det af med Dig.“

De dræbte da Pigen og gik derefter op til Troels, hvor de sad og drak til langt ud paa Natten. Saa kunde Herremanden ikke mere og listede sig op i sin Seng. De tre Røvere bleve siddende i Borgstuen og Fru Mette skænkede for dem. Henne paa Bænken laa deres Sæt, da hun kom til at støde til den, klirrede de dræbte Pigers Guldsmykker.

„Nu gryer det snart ad Dag,“ sagde den ene Røver, „jeg hører Hanen gale og vi maa afsted.“

„Først skal vi have fat paa Fruen der,“ ytrede den Anden. „Hvad synes I bedst om, enten at følge med os, og gjøre os til Villie eller strax at lade Eders Liv?“

„Kan der ikke gives mig bedre Vilkaar, saa vil jeg helst leve,“ svarede Fruen, „og følge med

Ter, dersom jeg blot maa faae Lov at se, hvad I har i Jeres Sæk der."

Da de aabnede Sækken, kjendte hun sine Døtres Armbaand og Smykker, men lod sig ikke mærke med Noget.

"Saa vil jeg gaa ud og samle mit Guld og mine Skatte sammen," sagde hun, "I kan tøve saalænge herinde."

Dermed satte hun Stang for Døren og kaldte paa sin Husbond. Troels vækkede Folkene og overmandede Røverne.

"Lad os nu faae at vide, hvem I tre Anægte høre til," sagde Troels, da de laa bundne paa Jorden. De fortalte, at de som smaa vare blevne stjælnede bort fra deres Forældre af en Røverbande og at de havde tilbragt fjorten Aar i Nød og Elendighed inde i de store Skove. De vidste ikke, hvem de stammede fra, men den Yngste af dem havde et Modermærke som en hvid Muis paa sin Hals, derpaa meente de, at deres Slægt maatte kunne kjende dem, hvis der ellers blev Spørgsmaal herom. Nu vare de gamle Røvere efterhaanden døde og Banden splittet ad, igaar havde Hekvinden Karbe, som de boede i Hus sammen med, første Gang skiftet dem ud for at søge deres Brød paa egen Haand. Da de gif hjemmefra, sagde

hun, de skulde tage over til Taastrup Riis og slaa ned hvem de traf paa, det havde de gjort, og deres første Bedrift blev da at dræbe de tre unge Somfruer.

„Det var Jeres Moder, I vilde tage med Jer herfra,“ sagde Fru Mette og vred sine Hænder.

„Det var Jeres smaa Søstre, I undlivede,“ sagde Hr. Troels og bøiede sig ned over Bordet og græd.

Der blev nu holdt Dom over dem og den faldt saadan ud, at de to Ældste stode deres Ret for Sværdet oppe paa Steilebanken ved Harbølle.

Samme Aften ved Solnedgang stiftede Troels Folk ud fra Gaarden, for at jorde de døde Lege-mer. De fandt en gammel Kvinde under Steilen, med Hagen støttet til sin Krykkestav. Hun havde siddet oppe paa Ketterstedet den hele Dag og jaget Kragerne bort, som flokkedes omkring Hjulet. Da hun saae Herremandens Folk komme, gav hun sig til at le og raabte til dem:

„Det gif dog, som der blev spaaet den Dag, jeg mistede Huden paa Pælen. Nu haver Ulven ædet sin egen Slægt.“

Den tredie Røver sprang ud af Slotsvinduet og løb til Skoven, men kunde ikke finde Fred med sig selv for det der var skeet, og sonede siden sin

Synd ved at gjøre en Helligdomsgang til Sanct Peder i Rom. Da han kom tilbage døde han, og blev jordet paa Harbølle Mark, under en Steen i Hestehaven, som efter ham kaldtes Pillegrimsstenen. Fromme Kristne satte ham et Kors, som de vendiste Sorøvere siden reve ned og bortførte, hvilken ugudelig Gjerning Saxo tilskriver den daarlige Lykke, deres Vandgang fik paa Den. Til et varigere Minde om denne sørgelige Historie blev der paa Gavlene af Nastrup og Horbeløv Kirker indmuret to Mandehoveder, som Folk kalde Troels Søner.

Møen har i gamle Dage hadt sex Slotte, der nu alle ere forsvundne og jevnede med Jorden. Spørg ikke om deres Historie, Ingen kjender syndeligt til den, spørg heller ikke om deres Giermænd, de ere glemte og forvarede i den samme Jord, som høiner sig over deres Taarne. Hvert Foraar breder Blomster og Græs sig over de sammenfunktne Tuer, hver Sommerdag synger Lærken over dem. Livet jubler, det har for travlt til at tænke paa de Døde.

Det største af disse Slotte hed Stegeborg, og laa paa den sydvestlige Side af Stege By. Oprindelig bestod det kun af nogle Træhuse og et høit Bjælketaarn, fra hvis Tinde der blev holdt

Udkig med Skibene, som kom fra Østersøen og løb ind i Sundene eller de mange Smaafjorde, Den dannede. Taarnet lod Baldemar Atterdag rive ned og byggede i Stedet et Slot med tre høie Taarne, omtrent som de findes afbildede paa Stege Raadstuesegl, han omgav sit Værk med Ringmure og dybe Grave, derefter blev Slottet belagt af Fogeder og Hovedsmænd, det blev skjænk-
 tet bort med alle kongelige Rettigheder, pantsat til Fremmede og løst tilbage igjen. Af og til kom en og anden Konge med Raad og Hof over til Møen, holdt Turnering og residerede der i nogen Tid. Engang tjente Borgen til Opholds-
 sted for en smuk og fornem Dame, der stod i et nøie Forhold til Kong Erik af Bommeren, og som har testamenteret Efterverdenen sit Livs Hi-
 storie og sine Bedrifter i tre smaa Ord, — kortere kunde det da ikke godt være. Der blev nemlig, ved at kaste en Grav i Nærheden, fundet et Segl, som Hr. Sandvig i hans tilforladelige Be-
 skrivelse af Møen, mener at være hendes, og i Seglet læser han: „Dorothea, Kongerick concu-
 bin.“ Dette ligesaa korte som syndige Udsagn er dog senere bleven underkastet Tvivl, idet Nogle have fundet en anden Læsemaade ud af Seglets Bogstaver.

En af Stegeborgs tidligere Eiermænd byggede Bro over Vandet, som skiller Østerherred fra Vesterherred og lagde Veien til og fra Broen, ind igjennem Slotsgaarden. Det var en snild Idee, der forenede det Nyttige med det Behagelige. Saa snart Broen var færdig, slog Manden Bom for den, og fra nu af maatte alle Veisfarende finde sig i at betale Bompeng, eller ogsaa spadser, den lange Ve, udenom Koret, for at komme fra det ene Herred ind i det andet. Broen og Veien igjennem Slottet gav endnu flere Fordele. Naar Bønderne kjørte til Stege, skulde de melde sig paa Slottet med deres Torvegods før de solgte noget heraf, saa tog Herremanden eller hans Sporefogder hvad de behøvede, og tvang de Underkuede til at sælge deres Varer for den vilkaarlige Pris, Herstabet fandt for godt at bestemme.

Da vi skre, 1534, havde den snilde Rigsraad Anders Bilde faaet Stegeborg og Møen i Forlening paa Livstid. Karet isorveien var Fredrik den Første død, han efterlod Riget som en Kampplads for de forskjellige Partier, der hvert især arbejdede paa at overgive den ledige Throne til den, hos hvem de kunde vente størst Fordeel. Alle kæmpede de under et falsk Flag, alle med Haab om Bytte. Børnene sønderrev deres Moder.

Adelen holdt med den retmæssige Efterfølger, Hertug Christian af Holsteen, som lovede at sikre dem de Forrettigheder, de havde opnaaet under den forrige Konge. Geistligheden derimod frygtede, at en Fyrste, der i sin Ungdom havde begyndt med at spotte Munkedømmet, i sin Vælde skulde bekæmpe det. De erindrede den Forhaanelse, Prindsen i Worms engang havde tilføiet en Franciskanermunk, medens denne ivrede mod Luthers Lære. Munken knælede paa Prædikestolen, hvorved Enden af den Strikke, som holdt hans Klædning sammen, gled ned i en Sprække. Prindsen, der stod nedenfor, slog en Knude paa Enden af Rebet, saa at Prædikanten ikke var istand til at reise sig op igjen, hvilket vakte stor Munterhed hos Menigheden. Under denne Frygt bestemte Geistligheden sig for Prinds Johannes, et halvvovent Barn, hvem de havde stillet under Formynderskab af en katholsk Hovmester. Borgerne reiste sig af Uvillie mod Adelen og kæmpede for Christiern den Anden, den første Konge, der havde vaakt deres Selvbevidsthed og skjærmet deres Rettigheder, og det med en saa farlig Iver, at man strax efter Opsigelsen paa Viborg Ting fandt det nødvendigt, at opbrænde den fangne Konges Lovbog, som stridende mod Ret og gode Sæder. Dette

Had til Adelen fra Byfolkene Side havde længe sanket Næring, idet Lensmændene, der skulde haandhæve Loven, hyppigt blandede sig i Borgerne's Anliggender, berigede sig paa deres Beføstning, foreskrev nye Love, eller handlede uden Love, naar de modtog Bjerne som Forlening.

Bønderne nemlig, som Christiern den Anden havde forbudt Adelen at sælge, „ligesom andre Kreaturer,“ foregav at kæmpe for Religionen, en Stingrund til at frigjøre sig fra den dybe Fornedrelse, hvori Adels og Kleresi holdt dem. Vistnok ønskede Menigmand en friere Religionsøvelse, men dette Ønske havde dog endnu ikke det fjendtlige Udtryk, som senere aabenbarede sig i deres Handlinger. De afrystede Lænten, forenede sig imod deres forrige Herrer, uden tydeligt Begreb om, hvem de egentlig burde holde med, mere ifølge et Instinct, der sagde dem, at Undertrykernes Parti ikke tillige kunde være deres. Saa plyndrede de Kirkerne, ødelagde Slottene, som hævede sig truende over deres Hytter, og jublede over Diebliffets Solskin.

Flere af de følgende Ulykker vilde dog være dragne bort, som Lyn der true uden at slaa ned, hvis ikke endnu en femte Magt, Lybækkerne, havde blandet sig i Striden. De smigrede Folket, af

ſamme Grund, ſom man ſmigrer det endnu idag, fordi det danner Maſſen, det ſtore, umyndige Fleertal, der kun er et Rædſkab i den Kyndiges Haand, de forøgede Uenigheden mellem Borger og Adel, opfordrede Chriſtiern den Andens Slægtning, Grev Chriſtoffer, til at hverde Krigsfolk, og denne ſtakkels Greve, efter hvem hele Feiden ſiden har faaet Navn, adlød af Bevæggrunde, der vare lige ſaa egennyttige ſom alle Dvriges. Han meente, at Veiligheden var kommen til at bedre lidt paa ſine egne Sager, ſiden Alt hvad han hidtil eiede, beſtod i et forſaldent Munkelofter i Oldenborg. Han troede ſig fri, fordi han, ſom den fangne Fugl, fløi bort med den ene Ende af Snoren, medens den anden hvilede i de to lybſke Borgermeſtres Hænder. Han begyndte med Løfte om at ville hjælpe de Andre og endte med et Forræderi mod ſine egne Forbundsſæller.

Saa ſørgeligt ſtod det til i Danmark, da Anders Bilde var Lensmand paa Stegeborg.

Han nød ſtor Anſeelse derovre, hjalp Kig og Fattig til ſin Ret, og blev boende den længeſte Tid af Aaret paa Den. Ellers var det almindelig Skik dengang, at Lensmændene tøvede inde i Hovedſtaden og fulgte med Kongen og Hoffet, for at deeltage i dets Forlyſtelſer. Medens Herſtabet

var horte, fik de fattige Slægtninge gjerne Lov til at bo paa Gaarden, bleve tagne i Slotsed, og bød og herskede, som de fandt for godt. Gaard og Skov og Jagt var i deres Vold, alene Godsjets Bengeindtægter hævede Lensmanden. Anders Bilde blev som jagt tilbage og regerede selv.

Hele Møens Høiland dannede dengang saa at sige en eneste Skov af store og mægtige Ege- og Bøgetræer, alene omkring Gaardene og de smaa Bønderhytter afbrødes denne af en lille Strimmel indhegnet Agerjord, der kun gav Plads til Kjøkkenurter, og en tarvelig Rugfæd. Sorden tilhørte Kronen eller Herremanden, og Møenboerne foretraf Fiskefangsten ude paa Havet og Sildefangsten ovre i Stanør eller Falsterbo for at dyrke Marken.

Gjennem disse dybe og store Skove red Lensmand Anders Bilde en Sommerdag, i Slutningen af Juni Maaned. Hans Vei førte opad mod Klinten, hvor han havde dannet sig et Kammer, hvis Glans endnu vises den Fremmede, og hvorfra han kunde iagttage alle de Skibe, der nærmede sig Den. Det var som uddøet inde paa Stien, han red, de sammenfiltrede Brombærranker og Hindbærris hindrede paa flere Steder Hesten i at komme fremad, ingen Fugl, ingen menneskelig Røst, ingen Lyd hørtes. Den brændende Sol

føgte forgæves at trænge ned igjennem det tætte Løvtag foroven, Straalerne sitrede paa Bladene, men mægtede ikke at naae Jordbunden, selv i det klareste Dagslys herskede en bestandig Dæmring derinde. En klam Fugtighed slog som et Taageflør op fra den sidste Sommers visne Løv, Tilintetgjørelsen, som foregik imellem det, udbredte en skarp og gjennemtrængende Duft over Stien.

Skovens Stilhed og høitidelige Fred blev pludselig afbrudt ved en Raslen i Krattet. Et graabrunt Raadhyr stak sit spidse Hoved frem mellem Bladene, saae sig frygtsomt speidende omkring, og hoppede derefter over paa den anden Side af Stien. Inden Bladværket ret havde lukket sig efter det igjen, kom en mager Ulv tilsyne, med slæbende Hale og Hovedet sænket mod Jorden. Den forspandt i et jævnt Trav i samme Retning som Raadhyret, og Anders Bilde ved igjen alene, overladt til sine egne Tanker. En Skade gav sig til at skræppe oppe i Trætoppene efter Ulven, fra en Muusvaagerede udstødte de halvvoorne Unger et dæmpet, klynkende Skrig, til Tegn paa, at Moderen blev lovligt længe borte med deres Ude.

Anders Bilde havde knappet sin Læderkøllert op i Brystet, hans Hoved var høiet og Tommen hang slap ned paa Hestens Hals. En ny Støi

fængslede pludselig hans Opmærksomhed. Forude paa Stien viste sig to Ryttere, en Herre og en Dame, saa fordybede i Samtale, at de ikke lagde Mærke til Lensmanden, før de kom ham i nogle Favnes Afstand. Deres Heste gik i langsom Skridtgang, tvungne tæt ind til hinanden af den smalle Sti, hvis nedhængende Grene hvert Dieblif streifede dem. Herren, der bar en Mellemting af en Adelsmands og en rig Borgers Dragt, havde grebet den unge Dames Haand og beholdt den i sin medens han taledede. Hans straalende Dine lod til at udtrykke en endnu større Hyldest, end den der laa i hans dæmpede og indsmigrende Røst. Han forklarede sig med levende og hurtige Bevægelser, forsikrede, smilede, lo, medens Damen sad og vuggede sig i Sædlen, og lyttede til med dyb Andagt.

Herren var Biggers, Søn af den rige Borgermeister Jakob Valter i Stege, Damen, Pernille Stisdatter, yngste Barn af Anders Bildes Svoger, Slotsfoged Hans Stisen Krognæs paa Stegeborg.

Det uformodede Syn af Lensmanden, som havde trængt sin Hest tilbage mod Krattet, lod til at vække begge Rytterne af en deilig Drøm. Biggers slap hurtigt den unge Piges Haand,

skyndede paa sin Hest og gjorde en dyb Hilsen for Anders Bilde, idet han vilde ride forbi, men Anders standsede ham ved en Haandbevægelse.

„Hvad Djævelen skal det betyde, min gode Viggers Valter, at I kommer her i Følge med min Slægting?“

„Jeg traf den unge Tomfru paa Hjemveien fra Elmelunds Skov og fik Lov at følge hende tilbage til Stegeborg.“

„Naa, saa det gjorde I.“

„Ja vist!“ ytrede Damen i en sikker og sorgløs Tone, „hvorfor skulde han ikke følge mig, naar jeg tillod det, naar jeg bad derom, udtrykkelig forlangte det af ham?“

„Og det, han fortalte Dig, var saa rart at høre paa, at Du lod ham ride Side om Side med Dig, nikkede, smilede, lo med ham, jo, jeg saae det altsammen. — Pernille! Pernille! naar vil Du blive en fornuftig Pige, naar skal vi dog faae Skik paa Dig?“

„Naar jeg bliver saa gammel som I, og faaer graa Haar i Naffen,“ svarede hun trodsigt. „Bilder I Jer ind, det er saa rart for en ung Tomfru, den hele Dag at sidde boiet over sin Væv, eller Rok, eller Syramme, eller til Tidsfordriv at figge ud af det lille Vindue paa Stegeborg, mens

Binden piber i Taarnet og Søen plasker paa Murene? Jeg vil leve, vil jeg, jeg vil pynte mig, le og fornøie mig. Det nytter ikke, hvad I Gamle sige."

"Det jeg fortalte, var alligevel ikke videre fornøieligt," htrede den listige Viggers, for at give Samtalen en anden Retning. "Det angik ogsaa Lensmand, endnu mere, end den unge Somfru."

"Hvad kan en Knægt som Du vel have at fortælle, som skulde ligge mig paa Sinde?" sagde Lensmanden spottende.

"Hvem kan vide det. Oppe paa Klinten saae jeg Folk stimle sammen og figge sønder efter, men ret ud for Falsters Nakke saae jeg en fremmed Flaade af svære Skibe, med Lybækernes Flagmærke paa Toppen."

"Fanden heller!" raabte Bilde, "det tyder ikke paa godt, der vil spørges strenge Dage her-efter. Jeg maa op til mit Righul. Se nu, I To kommer afsted, hver til sit. Rid fra hende itide, Du Borgermesterson, hun gjør bitre Død kun Nar af Dig. Træffer jeg Jer oftere sammen, skal I saae med mig at bestille."

Dermed red Lensmanden hurtig bort. De to Unge saae lidt efter ham, smilede til hinanden

og fortsatte saa den afbrudte Underholdning lige til de naaede Hegnet ved Stegeborg. Her skiltes de, Biggers red til Byen, Pernille fulgte Alleen op til Slottet.

Da Anders Bilde kom til Alinten, fik han Bekræftelse paa Biggers Ord; den lybske Flaade nærmede sig trygt og frygtløs, de hvide Segl bugnede i Sollyset for en gunstig Vind. Lensmanden saae det, der var ham endnu ubehageligere: Inde fra Falsterstrand roede to store Fartøier, med Wimpler og Flag, ud mod Flaaden. Et af de største Skibe lagde bi og optog nogle af Baadens Besætning, som efter et kort Ophold ombord, vendte tilbage igjen under høie Jubelraab. Folk fortalte, at det var Sendebud fra Falsterboerne, som gik ombord, for at aflægge deres Hylsning til Christiern den Anden, hvis Ret de meente, Grev Christoffer vilde forsvare.

Byfolkene maatte altsaa forud have været vidende om Grevens Komme, de ventede ham, og vidste endog, at Flaadens Maal var Kjøbenhavn.

Anders skikkede strax et ridende Bud til Joachim Rønnow, som i Interregnets Tid havde meget at sige, han meldte, hvad han havde seet og hørt, tøvede endnu et Par Dage paa Stegeborg, og forsynede imidlertid Slottet med Alt, hvad der

behøvedes til et kraftigt Forsvar. I det Brev, han fik tilbage fra Biskop Rønnow, bad denne ham hurtigst muligt komme op til Kjøbenhavn med Heste og Rustning, samt alle dem af Adelen, han kunde faae Bud til, for at forsvare Hovedstaden. Men Anders kom ikke, skjøndt han var Befalingsmand over hele Krigsmagten paa Sjælland.

„Lad os tøve lidt og se os vel for, inden vi beslutte os.“

Saaledes havde han altid baaret sig ad før, og staaet sig vel derved. At bære Rappen efter Vinden var hans Valgsprog, og da nu Greven gik iland ved Skovshoved, indtog Roskilde, brændte Bispegaarden og truede den Herregaard, Lensmanden selv eiede i Sjælland, meente Anders, at Enhver dog er sig selv nærmest, og drog til Søholm for at forsvare den.

Før han reiste fra Stegeborg tog han sin Svoger Hans Stisen og tre andre Adelsmænd i Slotslov, det vil sige, gav dem Befaling over Slottet paa deres eget Ansvar og beskikkede fire af de fornemste Borgere i Stege til deres Medforleningsmænd. Blandt disse var Borgermesteren Jakob Valter, hvis Søn Bilde nylig havde advaret mod den unge Jomfru Pernille.

Saa tog Lensmanden en venlig Afsked og reiste med alle sine Stridsmænd over til Søholm.

Jøvrigt bør det tilføies, for at give Hr. Anders Bilde den Ret han tilkommer, at han fjorten Dage efter at have ladet sine Venner tilsværge sig, at de vilde forsvare Stegeborg Slot mod den fangne Konges Tilhængere, selv tilsvor Christiern den Anden Huldskab og Mandstro, for at frelse sin Gaard Søholm, ligesom han i December samme Aar mødte i Rolding til Forlig med Christian den Tredie, og der ogsaa tilsvor ham et ubrødeligt Huldskabs og Trofskabs Løfte. Saa svært kan det undertiden være, at vide, hvem man bør holde sig til.

Dagen efter Anders Bildes Bortreise fra Moen, gik Bødker Jens Eriksen henimod Aften op til Borgermesteren, og forlangte at tale med ham i Enrum.

„Det var godt, I kom,“ sagde Valter, efter omhyggeligt at have lukket Døren og seet ud i Skriverstuen, for at overbevise sig om, at Ingen var tilstede. „Vi har sær vigtige Ting at tale om, siden vi ere blevne Medforleningsmænd for Stegeborg. Nu skal jeg lade min Bysvend springe over efter Morten Skræder, han maa ogsaa tages med paa Raad.“

Jens Eriksen faae umaadelig enfoldig ud og lod Hovedet sænke sig til et bifaldende Nik efter enhver af Borgermesterens Ytringer. Han satte sig paa den yderste Kant af Bænken og nynnede lidt.

„Jeg vilde nok høre Borgermesters Mening om den Ed, vi har begaaet paa at staa dem hi oppe i Slottet,“ udbrød han lidt efter. „For mig er det en høist betænkkelig Sag, alle de Kunder jeg taler med idag, holde strengt paa Greven og den fangne Konge, det var ham, der gav os Privilegier, sige de, ham, som hjalp Byen til Fremmelse og Velstand.“

„Det har Mester Jens Ret i,“ svarede Borgermesteren.

„Men Lensmand Bilde paa Stegeborg er ogsaa en rar Kunde,“ vedblev Bødferen, „hver Vaar og Høst, naar Kongesilden falder, gjør han store Bestillinger paa Tønder og Tjerdinger og Dritler og bryder sig Djævelen om de holde Løge eller ikke. Hvad er herved at gjøre? Det er svært at pleie Freundskaft med den One og faae den Anden paa Nakken af sig. Det volder Bræk i Klæring og Indkomster.“

„Ja, det er en slem, vanskelig Sag,“ svarede Borgermesteren, „jeg har tænkt min Deel herover.“

I Formiddags fik jeg Brødrene paa Halsen, alle vilde de høre min Mening, hvad vi Medforle-
ningsmænd havde ifinde. Mester veed jo, jeg
sidder OIdermand for Sanct Knuds Gilde her."

„Ja, det veed jeg rart, siden det var mig og
Morten Skræders Venner, der gjorde Udslaget ved
Jeres Valg. I sidder OIdermand og fører Bog,
men Morten og jeg ere Stolsbrødre i Gildet, og
skrive Streg for den, der bander, vi flappe i
Hænderne, naar I skal holde op med at drikke
og gaa hjem. — Hvad svarede Borgermesteren da
Brødrene?"

„Jeg forklarede dem, at den Ed egenlig ikke
bandt os til synderligt, siden vi kun tilsvore Hr.
Anders Lensmand, at være hans hørige og ly-
dige Mænd og staa de fire Adelsfolk deroppe bi
med Raad og Daad af al Formue; det vil sige,
saalænge de ikke forlange mere, end hvad ret og
billigt er."

• „Men dersom de nu forlange mere?"

„Saa mener jeg, at Eden ikke længer vil
være bindende, og Enhver af os kan trække sig
tilbage og gjøre, hvad han selv behager."

„Ja, se det er der Fornuft i," raabte Bød-
feren og nikkede.

„Aften komme Gildebrødrene sammen til en liden Drank, saa kan vi forklare os bedre bag de lukkede Døre. Godt og vel er det, at der Ingen-ting gaaer for sig paa Stegeborg, uden at jeg strax faaer Bested derom. Jeg har min sikre Speider deroppe,“ tilføiede han med et hemmelighedsfuldt Smil.

Mester Jens nikkede uden at forstaa, hvad Borgermesteren meente. „Hvem er den Speider?“

„Det er min Søn Viggers, Anægten løber ud og ind der og har et godt Die til Slotsfoged Hans Stifens junge Datter Pernille. Hans Stifsen selv vil mig heller ikke ilde, han sidder skævt i det, og kommer her og faaer Penge tillaans, naar det kniber.“

Det bankede paa Døren, en lille væver og vindtør Skikkelse traadte ind, smilende og veltilfreds. Det var den rige Morten Skræder, som Borgermesteren havde skicket Bud efter.

„Guds Fred! og en fornøielig god Aften!“ udbrød han med en skraldende Stemme. „Naa, Borgermester sidder endnu og holder Raad, skjøndt Sol alt er gangen i Bjerge. Det er det, jeg siger, der er ikke Mage til Borgermester i det hele Land. — Hvad er det saa, der handles om? Har Borgermester lært noget Nyt af Broder Bødker?“

tilføiede han med et høist drillende og ringeagtende Smil.

„Der er Tale om den Ed, vi Medforleningsmænd have tilsvoret Lensmand Bilde. I Byen lade Folk os høre ilde for den. Hvad er nu Mesters Mening herom?“

Stræderen strøg sig med Begefingeren under den spidse, rødligke Næse og drog Dienbrynene i Beiret. „Fanden i Bولد med Eden!“ udbrod han spottende, „den har kun ringe paa sig at sige. Hvad var det, vi svor paa? At være hørige og staa de Adelsfolk bi deroppe. Nu sætter jeg, at vi ikke ville være hørige længer og ikke staa dem bi, saa lade vi det Pinedød være.“

„Men Seres Samvittigheds Frelse, Mester! tænker I ikke paa den?“

„En klog Muus har immer to Huller,“ svarede Stræderen leende. „Jeg svor ved Sanct Søren, men jeg agter kun lidt paa den Karl, han er ikke en fersk Sild værd, alt det jeg forlangte, i den Tid jeg holdt ham i Bryd og Væ, har han ikke kunnet skaffe, derfor vælger jeg nu, fra næste Søndag, efter Motters og Pigernes Raad, Sanct Laurents i Lund til Helgen, viser han sig ogsaa skral, gaaer Mottet og jeg og hele Aleresjiet til Mortensdag over til den ny Lære, som de prædike

inde i Kjøbenhavn, lad saa Helgenen se, hvordan han kommer ud af det med Eden. Maa vi nu høre Bødker Senses Mening, han sidder der og grunder saa saare. Hvad siger I om vort Løfte til Lensmanden?"

„Seg mener ogsaa, at den Ed ikke binder os til syndeligt, vi har kun lovet at staa de Adelsfolk bi med Raad og Daad, saalænge de ikke forlange Andet, end hvad ret og billigt er.“

Borgermesteren smilede da han hørte sine egne Ord gjentages, det brød nu Sens sig ikke om, han meente, at Skræderen burde have Slutningen med og vedblev:

„Forlange de mere, kan Enhver af os drage sig tilbage og handle, som han behager.“

„Ja, det vil gaa af sig selv,“ bemærkede Skræderen, „hvis der ikke var Andet iveien, men de pønsede idag paa store Ting her i Byen, store Ting!“ gjentog han vigtig og vedblev hvistfende: „Seg har seet Borgerne stikke Hovederne sammen omkring paa Olhusene; den gale Dffe Skjærsliber, som altid er paafærde hvor der er Udfigt til Riv og Klammeri, løber fra den Ene til den Anden, og har noget i Løndom at sige Enhver, som jeg ikke maa høre, Alle se de hemmelighedsfulde og truende ud, blot de gale Menneſter ikke rage sig i

Ulykker, alting er forandret, siden Grevens Flaade kom forbi, staaer Handel og Wandel stille, ingen af Svendene gider arbeide, lad dem tage sig ivare, de Adelsfolk, jeg siger ikke mere, for jeg veed ikke mere."

"Seg har ogsaa fornummet Noget," ytrede Borgermesteren, "men vi skal nok komme under Veir med, hvad der gaaer for sig. Nu følges vi ad til Brødrenes Forsamling, Kloften syv aabnes der, den er allerede halvgaaen otte. Den tiende i næste Maaned holde vi Sanct Knuds Gilde oppe paa Stegeborg. Der kan ske mange alvorlige Ting forinden."

Med denne sørgmodige Tanke lukkede Borgermesteren sin Dør, og de tre Mænd fulgtes ad op igjennem Gaden.

Omtrent paa samme Tid gif Biggers i den lille Urtehave bag ved Stegeborg Slot, i Selskab med Pernille Stisbatter. De havde søgt ind under et stort Træ, hvis nedhængende Grene skjulte dem fra de tre Sider mod Slottet. Det var Biggers som førte Ordet, den unge Pige nikkede bekræftende til hans Lovtaler, medens hun saae ned paa Jorden og gjorde sig Umage for at tilveiebringe et smukt og tydeligt Aftryk i Gruset af

en lille, smal Fod. Bludselig flettede hun sit Arbeide ud igjen, saae iveiret og udbrød:

„Det er nu godt nok, Alt hvad Du der staaer og fortæller, skjøndt jeg har hørt Dig sige det samme mangfoldige Gange før, min gode Viggers Valter. Jeg bliver slet ikke kjed af at Du roser mig, og jeg veed godt selv, at der ikke gives en kjønnere adelig Somfru i det hele Herred.“

„Ikke i det hele Land, saalangt Danmarks Rige strækker sig, ikke paa Guds grønne Jord!“ forsikrede Viggers høitideligt.

„I Borgerfolk forstaa alligevel ikke at belægge Eders Ord, saa godt som vore egne Junkere, da skulde Du høre Henning Moltke sige mig smukke Ting, eller Jakob Ulfeldt, eller Albert Goder med den røde, springende Kæb i Vaabenet. Han digtede en Vise om mig til Kyndelmisse, hvordan var det nu?

Ak! hvor er Du nydelig!

Ak! hvor er Du frydelig!

En Hals saa hvid som Sne.

Ak! hvor er Du nydelig!

Ak! hvor er Du frydelig.

Den Allerdeiligste, som Nogen i hele Verdens Rige vil se.“

„Jeg skrev da ogsaa et Vers om Dig til Faste-
lavn,“ paastod Viggers.

„Det var der ingen Forslag i mod det andet.
— Lad være at tage mig om Livet, Du krøller
min nye Kjole. Den har jeg taget paa alene for
din Skyld. Klæder den mig ikke prægtigt? —
Og hvad skal saa det Hele blive til imellem os
To? Fader er vel ingen streng, nøieregnende
Mand, Du er jo ogsaa for saavidt af god Slægt,
som din Moder er Søster til adelsbaarne Frantz
Bovist; men din Fader, min stakkels Ven! —“

„Min Fader er Byens rigeste Mand, Bor-
germester tillige.“

„Men ogsaa Sildefræmmer, uh! en Silde-
fræmmer! Ulfeldterne og Moltkerne ville vist le
sig ihjel derover. Jeg selv bryder mig ikke stort
derom, det har jeg sagt Dig. Jeg kjædede mig
deroppe paa Stegeborg, og bestilte ikke Andet, end
at sidde og se ud ad Vinduet den hele Dag, saa
kom Du luskende og satte Krands og Blomster
paa Svalen, Du morede mig, jeg tillod Dig at
følge efter, naar jeg red ud, det gjorde Dig
driftigere, Du listige Træring! og jeg troer, jeg
tilsidst gav dig Saord, eller saadan Noget. Mig,
lille Stakkel, kan man jo sagtens snakke for, jeg

har ikke Hjerte til at sige nei. — Du lovede mig en Herregaard, den fjønneste i alle Kongens Riger og Lande, Du svor mig til, jeg skulde faae Heste, Klæder og Edelstene, saa ingen adelig Frue vilde blive min Mage. Det siger jeg for Sandhed! holder Du ikke Ord, tager jeg mit Løfte tilbage, og vil ikke vide det mindste af Dig.“

„Men om jeg holder Ord?“ hviskede Wiggers indsmigrende, og fik imedens sin Arm umærkelig bragt om Bernilles Liv, „Alverdens Statte for din lille Fod, et Liv saa lykkeligt, som i Himmerige, hvad saa?“

„Saa hvad saa! lad være, nu krøller Du min Halskrave, ja saa faaer vi at se, jeg kommer da vist til at give efter og blive Madam Wiggers Valter Sildehandlerse. Kan Du gjette, hvad jeg har bestilt i de sidste Dage? Seg sidder og husker efter de smukkeste Dragter og Heste og Stuer, jeg har seet, saa lukker jeg mine Dine og drømmer alt dette endnu langt fjønnere og kostbarere og tænker, saadan vil jeg have mine Stuer stafferede, den og den Dragt skal Wiggers staffe mig, det skal min egen Wiggers gjøre, jeg tænker bestandig paa Dig, er det ikke smukt af mig? Gaa nu din Vej, der kunde komme Noget.“

„Et Ans først, et eneste!“ bad han.

„Den yderste Spids af min Lillesfinger kan Du kysse. Saa, nu afsted med Dig.“

Bernille forsvandt mellem Buskene, Biggers blev staaende henrykt og fortabt og stirrede efter hende. Da han vendte sig for at gaa, kom Slotsfoged Hans Stisen, en lille, tyk Mand, skaldet paa Forhovedet og med et blussende rødt Ansigt, frem i Gangen mod ham.

„Gaa! Biggers Valter! hvad gjør Du her?“ spurgte han strengt.

„Jeg kom i Orinde fra min Fader, for at sige Eder, at den Sum, I forlangte tillaans hos ham, ligger hjemme til Eders Tjeneste og kan erholdes, naar I behager.“

„Naa, saa det var dit Orinde?“

„Ja, velbyrdige Herre! men jeg har ogsaa et andet til Eder, give til Gud, I maa synes lige saa vel derom, som om det første. Jeg holder af Eders Datter, Tomfru Bernille. Vil I give mig hende til Hustru og gjøre mig til det lykkeligste Menneſke, Guds Sol skinner over?“

„Djævelen tage mig, om jeg vil, nu svoer Hans Stisen og jeg. Hvor kan et fornuftigt Menneſke dog falde paa sliq Galsskab? Du! en slet og ret Borgermands Søn, — Krambodkarl!

Silbefræmmer, og hun, en fornemme, adelig Somfru! der maa dog holdes lidt paa Forskjel i Stand og Vilkaar.“

„Den Forskjel har Slotsfoged aldrig holdt synderligt paa i de mange Aar, I daglig kom hjem i vort Huus.“

„Jeg vil komme i dit Huus, Wiggers Walter, æde din Mad og drikke din Wiin og laane dine Penge, men jeg vil ikke give Dig min Datter tilægte. Veed Du, at det er det samme som at lyse hende fredløs mellem Slægt og Frænder, røbe hende Arv og Rettigheder, gjøre hende til Spot og Skam for hver en adelig Familie i Landet? — Hvad vil Du give hende til Erstatning for alt dette?“

„Jeg vil holde af hende,“ svarede Wiggers stolt og mandig og hævede sit Hoved. „Se paa mig, Slotsfoged! ligner jeg ikke en Mand, der kan arbejde og virke? Jeg vil gjøre Lusten mild og varm for Eders Datter, bringe hende saamange glade Dage, som et Menneske vel mægter, og prijs og velsigne hende for den Lykke, hun giver mig.“

„Det forflaaer ikke, Wiggers Walter, der vil mere til. Mit Barn er bedre vant, hun vil sygne bort inde i Jeres sure Krambod. Forresten vil

jeg være Djævels, hvis jeg forstaaer et Nut af den hele Sag. Igaar Aftes sad jeg og snakkede med Pernille om den unge Jakob Ulfeldt, som bad mig lægge et godt Ord ind for sig, og det tosfede Pigebarn smiskede nok saa fornøiet til hvad jeg sagde, og lod ikke til at have det ringeste at udsætte paa Junkeren, andet, end at han kun var næstældste Søn og ikke havde Midler nok. I dag kommer Du og frier. Gaa din Vei, Biggers, mellem Dig og hende kan det aldrig blive til Noget, aldrig! om Du saa sad i Guld over begge Dren. Lad derfor den Fugl flyve, min Dreng! Og nu vil jeg give Dig et godt Ord med til Ulfeld, mærk vel paa det. Svoger Lensmand kaldte mig ind, den Dag han reiste, han varede mig for Dig og dit Fjanteri med den tosfede Pige, han meente, Du bragte hende i Snak og Dmtale, ved bestandig at trække i Hælene efter hende. Fra idag af holder Du Dig borte fra Stegeborg og lader dine Besøg fare, gjør Du ikke det, og jeg nogensinde seer Ter To ostere sammen, kommer Du galt derfra. Det kan Du bede Djævelen tage Dig paa. Gud i Vold, lille Biggers! hils din kjære Familie."

Efter disse Ord forlode Hans Stifsen og den forsmaaede Veiler Haven.

Biggers maatte dog ikke have agtet synderligt paa Slotsfogdens Trusel, siden han næste Morgen atter sneg sig op til Stegeborg, krøb fra Skoven over det høie Hegn af Enebærstager, som holdt Kronvildtet borte fra Haven, og derefter hen til den unge Piges Vindue. Da han ubemærket var naaet saavidt, vedblev han at kaste Blomster op paa Glasruden, til Bernille, smuk og frisk som den unge Morgensol, kom tilsyne paa Svalen udenfor og ved Tegns lod ham forstaa, at han skulde drage sig tilbage. Lidt efter gik hun langsomt og syngende ned i Haven, og forsvandt i en af de meest affides Gange, længst borte fra Slottet.

Aldrig før var hun forekommen Biggers saa smuk som denne Morgen. Han kysjede hendes Hænder, hendes Kjole, knælede ned for hende, hilste og lovpriiste hende i alle disse stærke Udtryk, hun igaar erklærede for at være Gjentagelser, men som hun dog atter idag vedblev at høre paa med stor Taalmodighed. Endelig fortalte Biggers det sørgelige Svar, han havde faaet af Slotsfogden og forlangte dernæst Forklaring over, hvad der var skeet mellem hende og den unge Jakob Ulfeldt.

Bernilles Smil vedblev at være uendelig blidt, hendes Stemme lød saa barnlig, saa blød og klangfuld, medens hun svarede:

„Jakob Ulfeldt holder af mig, min kjære Ven, det gjør de jo Alle, men han dog meest. Jeg har i de sidste Dage gaaet i en forfærdelig Kamp med mig selv om, hvad jeg skulde sige dertil. Hans Gaard er meget ringe og lidt forgjældet, ikke heller har han synderlig Arb ivente, men paa den anden Side maa det betænkes, at han kommer til Hoffet og boer den længste Tid af Aaret oppe i Kjøbenhavn, hans Slægt er ogsaa agtbar og anseet, ja Du kan nok tænke Dig, min rare Viggers, hvor vanskeligt det har været mig at tage nogen endelig Bestemmelse.“

„Men jeg da!“ udbrød Viggers med stive, stirrende Dine, som om han ikke troede hvad han her hørte. „Tænkte Du slet ikke paa mig?“

„Vist gjorde jeg!“ svarede hun med sit uforanderlige blide Smil, „det var jo netop det, der gjorde mig Sagen endnu mere pinlig. Min smukke Herregaard, mine deilige Smykker og Klæder, alle mine lange og lykkelige Drømme, hvad blive de til? Den usalige Junker Jakob vil ikke være istand til at opfylde en eneste. Jo, tilvisse tænkte jeg paa Dig, min Ven, ogsaa paa din store Kjærlighed, og paa hvorofte Du har gaaet ved min Side herude i Haven og kaldt Gud og alle gode Helgene til Vidne paa, at der ikke var

det Offer til i Verden, uden at Du jo vilde bringe mig det. — Kan Du huske dine kjærlige Ord? — Du vilde kjøbe min Fremtidshyfte med dit dyre Hjerteblood, gjøre Bunden mild for dit lille Lam, kæmpe, lide, savne, for at jeg skulde faae det, som jeg ønskede. — Hvor seer Du dog rar og hjertensgod ud! — ja, Du alene kan forstaa mine tunge Lidelser og Kampen i de sidste Dage. Finde Du ikke, mine Dine ere blevne matte? — Jeg vilde ikke tale til Dig derom igaar Aftes, jeg nænnede ikke at bedrøve Dig. — Glæd Dig, Viggers, nu er Alt afgjort, jeg har endelig bestemt mig og behøver ikke at gaa i den Kval og Sammer længer."

"Hvad har Du da bestemt?" spurgte han frygtløst og klangløst, uden at se iveiret.

"Ligesom jeg vaagnede op inat, stod det med Et fast og klart for mig, at jeg burde sige Ja til Jakob Ulfeldt og ikke gjøre min Slægt og mine kjære Forældre den store Tort, at gifte mig saa dybt under min Stand. Du kommer altsaa til at bringe et af de mange Ofre, Du saa tidt lovede. — Nei, siig ikke noget, jeg veed saa vist iforveien, at Du er rede dertil, Du maa undvære mig og jeg bliver en fattig Adelsfrue. Jakob er rigtignok kjønnere end Du, langt kjønnere, det kan Du jo

ikke gjøre ved, men saa mister jeg den deilige Herregaard og mine yndige Kjøler; vi maa begge To savne, begge lide. At Vorherre og de gode Helgene dog kan bære det over deres Hjerter, at stikke os saa tunge Sorger."

Hans Stisen sad oppe i Borgstuen og holdt Maaaltid med nogle gode Venner, der skulde hjælpe ham med at ryge en Kæv ud nede i Krattet. De ventede kun paa Skovløberen, som var skiftet bort for at gjøre Jagttagelser over, hvorvidt Synderen befandt sig i Graven, før de prøvede paa at jage ham op af den. Da Manden kom tilbage, blev han ført ind til Herskabet og traadte frem i Stuen med en fortabt og mistroelig Mine.

„Hvad Nytt bringer saa Du?“ spurgte Slotsfogden.

„Daarligt Nytt, naadige Herre! for Mikkell er der ikke. Taftes, da Sol gif i Bjerge, strøede vi Tørvesmul og Aske foran begge Udgange til Graven, saa ethvert Spor kunde mærkes. Der er ogsaa Spor, ikke mindre end fire, men alle vende de udad, ingen gaaer tilbage til Huln.“

Det var en bedrøvelig Tidende. Slotsfogden og hans Venner gave sig til at drikke igjen, medens Skovløberen gif for at anstille nye Jagttagelser. Lidt efter sneg en tynd og mager

Stikkelse sig hen over Gulvet og standsede bag Drikkebordet. Det var en Tjener med et ubehageligt visjent og fregnet Ansigt, lyseblaa Dine, et tyndt, spidst Hageskæg og tæt aflippede, ildrøde Haar. Et bestandigt sledst og modbydeligt Smil frembragte en Mængde dybe Folder omkring hans Mund og forøgede Ansigtets frastødende Udtryk. Efter at have staaet og betænkt sig lidt, bøiede han sig ned mod Slotsfogden og hvistede nogle Ord til ham. Hans Stisen var i daarligt Lune over den undslupne Rævesfamilie, han hørte ikke, hvad Tjeneren sagde, men udbrød heftig:

„Hvad er det, din Hund staaer og hvister om? tal høit, hvis Du har Noget at sige.“

Manden, der var bleven Gjenstand for de Andres Opmærksomhed, gængede Overtroppen frem og tilbage, medens han med et ondskabsfuldt Smil og en paatagen Undseelse hævede sin Røst saa høit, at den gjenlød i den yderste Ende af Salen:

„Nu gaaer Biggers Valter og snaffer Kjæresteord med Tomfru Pernille ude i Haven.“

Hans Stisen slog sin knyttede Haand i Bordet, hans røde Ansigt blev næsten mørkebrunt, idet han sprang op fra Bænken. „Guds hellige Død og Pine! hvad er det, Du siger? den Sildefræmmer trodser mig altsaa, han griner ad mig i

mine Dine. Kom ud med mig i Gaarden, I kjære Brødre og Venner! En Ræv slap fra os nede i Krattet, nu skal jeg fange en anden, som I skal faae Jeres Fornøielse af." Han hvistede nogle Ord til Tjeneren, som skyndsomst forlod Salen. Saa tømte Hans Stijen Kisten af sit Bæger og gik med alle sine Venner ned i Gaarden.

Denne lille Hændelse oppe i Højsalen foregik netop paa samme Tid, som Wiggers Valter modtog sin Dødsdom nede i Haven. Efter at Pernille havde forklaret sig, blev han staaende en Stund, tavst og maalløs, hans store Dine stirrede paa hende, som paa en fremmed Gjenstand, medens hun rakte ham begge sine smaa Hænder til Afsked og paalagde ham med den samme bløde Røst, at han endelig maatte være forsigtig og skynde sig bort, for ikke at blive opdaget.

Hun forsvandt. Han blev staaende ene tilbage, sammenjunken og med bart Hoved.

Da han vakkede ned ad Gangen, kom en Mand tilshyne noget borte. Wiggers dreiede hurtig ind i næste Gang, der nærmede sig en Anden. Han saae sig om, fra alle Sider kom der Folk imod ham, angreb ham og førte ham efter en frugtløs Kamp ud af Haven, med Hænderne snørede sammen over Brystet.

Den Rødhaarede stred frem i Spidsen for Toget, det var ham, der havde ledet alt. Medens de gik ud af Haven, vendte han sig af og til om og betragtede Viggers med et spottende og hevnlystent Grin. Viggers kjendte ham godt, det var hans Faders gamle Krambodkarl, som de havde jaget bort for flere grove Typerier.

Ude i Gaarden stod Stisen og hans Venner stillede op i to Rækker, hver med en Hundepisk i Haanden. Da Folkene kom med Viggers, gik Slotsfogden hen imod dem og sagde:

„Du har altsaa glemt, hvad jeg formanede Dig iastes, Viggers Walters, nu skal vi se, om jeg kan hjælpe lidt paa din Hukommelse. Luk Borten op for ham derhenne og saa afsted. Enhver af Jer, I gode Venner, smører ham dygtig igjennem, idet han gaaer Jer forbi.“

Borten blev slaaet op, men Viggers gik ikke, han stod og stirrede frem for sig, som om han endnu var bedøvet efter det, han nylig havde hørt i Haven.

„Du vil ikke afsted,“ sagde Slotsfogden spottende, „det er der Raad for! Tag fat i Brystet paa ham, Espen, og træk ham igjennem vor Række, men langsomt, langsomt, saa han kan faae Tid til at smage Pissen.“

Espen greb Wiggers i Brystet og drog ham ind mellem Adelsmændene. Enhver af dem hævdede sin Piff og slog til af alle Kræfter. Espens Ansigt lyste, medens han Skridt for Skridt drog Wiggers fremad, naar et Slag rammede rigtigt føleligt, hviæde han sig over mod ham og hvistede:

„Tak for sidst, lille Wiggers, flittig Hilsen til Borgermesters, det var mig, der angav Dig.“

Oppe fra Slottet havde Pernille været Vidne til alt. Inden de naæde Porten, lænede hun sig ud over Svalen og raabte ned:

„Slaa ham ikke i Hovedet, endelig ikke i Hovedet, smæk ham blot over Skulderen, naar galt skal være.“

Den unge Henning Moltke var en af de sidste i Rækken. Da Wiggers kom hen imod ham, kastede han sin Piff og traadte tilbage.

„Hvad skal det sige?“ spurgte Slotsfogden.

„Seg vil ikke være med,“ svarede Henning.
„Der er formange om den Æne.“

Wiggers skred igjennem Rækken med sænket Hoved. Han modtog ethvert Slag uden at røbe nogen synlig Smerte. Det sitrede af og til gennem hans Legeme, han bed sine Tænder sammen og hans Ansigt var ligblegt. Idet han naæde Porten og de løste hans Hænder, saae han iveiret,

da vare hans Dine underløbne med Blod og brændte som Flamme. Han hævede sin Røst og sagde:

„I faaer mig vist at se heroppe en Gang endnu, Slotsfoged! Iaa skal jeg sige Jer Tak for idag. Vaer Jer for den Sildekræmmer!“ Dermed gik han.

Samme Aften var der stor Bevægelse nede i Byen. Folk stod i Rhynger og hvistede til hverandre. I den lange Raadstuehal, hvor Gildebødrene holdt deres Forsamlinger, var der tændt Lys, og en Mængde Mennesker rettede deres Gang derop.

Slotsfogden skikkede Espen ned for at høre, hvorledes Borgerne optog det, der var skeet. Han gik hen til de forsamlede Rhynger og lyttede, da han kom, skiltes de, han gik ind i Olskænkerens Bød, hvor han pleiede at søge, der var fuldt af Gæster, men Espen kunde ikke faae at vide, hvad de talte saa ivrigt om, saasnart han nærmede sig et af Bordene, tav Mændene, og i Nærheden af det Sted hvor han satte sig, blev der strax efter tomt. Han maatte vende tilbage med uforrettet Sag. Langt ud paa Natten saae de oppe fra Stegeborg Folk bevæge sig nede i Gaderne, hvor ellers alt

var stille og ligesom uddøet saa snart Mørket faldt paa.

„Løb kun lidt!“ sagde Hans Stifsen, „jeg skal nok faae at vide, hvad de har for, imørgen er der Møde heroppe, saa sig de mig vist deres Hjertens Mening.“

De fire Raadmænd sagde ham deres Mening.

Næste Dag, da Medforleningsmændene kom op paa Stegeborg, var det Slotsfogden paafaldende, at de alle bare Sværd ved Siden, men deres Adfærd var iøvrigt saa sagtmodig og fredelig, at der ikke kunde udledes noget heraf. Han tog imod dem i Salen og gik hen mod Walters.

„Der er igaar foregaaet noget heroppe, som jeg vilde ønske ufsket!“ udbrød han. „Borgermester kan nok tænke sig, hvad jeg mener.“

„Hvis det ikke angaaer Slottets og Byens Belfærd, som vi ere komne herop for, mener jeg, vi lade være at tale om den Sag,“ svarede Walters.

„Som I vil! som I vil!“ gjentog Hans Stifsen, paavirket af den isnende Kulde og Ro, hvormed Borgermesteren talte. „Jeg meente blot, at gjøre Jer en Undskyldning for hvad der skete i Hidfighed, efterat vi havde druffet tæt. Jeg holder ikke af at være Uvenner med Jer.“

Dertil tav Jakob Walters og satte sig hen paa Bænken hos de tre Raadmænd. Den lille, livlige Morten Skræder fandt dog Leiligheden for fristende til at tie, han gned sine Hænder ned ad Laarene, lo og udbrød:

„Edru faaer at svare til fuld Mands Bedrift.“

Bødker Jens Eriksen, som ogsaa nok holdt af at ytre sin Mening, især da den altid var præget af Selvtændighed, tilføiede: „Edru faaer at svare til fuld Mands Bedrift.“

Saa blev der ikke talt mere herom, og de fire Borgere deeltog med stor Ro og Koldsindighed i Adelsmændenes Forhandling. Det bemærkede Hans Stisen dog, at Ingen af dem tog imod de fyldte Bægere, Tjeneren bragte, men han ytrede ikke noget hertil.

Under den fælles Raadslagning lød pludseligt et høit Raab udenfor Slottet. Hans Stisen gik til Vinduet og saa en Fragtvogn holde midt paa den lange Bro, som førte over Møret. Kusken vægrede sig ved at betale Bompeng, og kom derover i Klammeri med de to Bommænd, som standsede hans Heste.

Den høirostede Strid lokkede Krigsfolkene fra Slottet ned til Stedet, alle toge de Bommændenes

Parti, men Kufften lod sig ikke tale tilrette, han skreg og slog om sig med sin Pift og nægtede at betale.

Hvad der forekom Slotsfogden endnu mærkeligere var, at der pludselig viste sig en Mængde Mennesker paa begge Sider af Broen, de omringede Vognen og toge Kuffens Parti mod Krigsfolkene. Deres Dragt betegnede dem som Sømænd og Borgerfolk fra Byen, men hvorfor de alle vare bevæbnede med lange Spyd, med Sværd og Pigkoller, det fattede Slotsfogden ikke.

Larmen tiltog og Skjænderiet gik over til Haandgribelighed. Nogle af Stridsfolkene løb op til Stegeborg og kom tilbage med Armene fulde af Vaaben til deres Kammerater. De fire Raadmænd vare gaaede hen til Vinduet og lode til at betragte alt, hvad der foregik, med levende Interesse. „Det maa vist være en Bødfermand,“ sagde den vævre Skræder, „for han har Tønder paa sin Vogn. Saa skal Jens Bødfer gaa ned og skaffe Fred tilveie.“

„Det kommer jeg vel til,“ svarede Jens, „for nu tage de til Sværdene og stikke med Spyd, saa nytter det ikke, at stikke Skræderen afsted.“

Striden paa Broen tog til. Krigsfolkene og Borgerne dannede en sammentrængt, hølgende Høb,

fra hvilken der af og til hævede sig høie og udfordrende Skrig.

„Det lader til at blive Alvor,“ sagde Hans Stifsen. „Følg med mig, mine Venner, lad os se, vi kan styre de gale Mennesker tilfreds.“

Han rev et Sværd og en Stormhue ned fra Væggen og forlod Salen, fulgt af alle Adelsmændene, som havde deeltaget i Raadet. Med i Gaarden samlede han Resten af Slottets Stridsmænd og ilede ud til Broen. De fire Raadmænd fulgte efter, besindige og i en forsigtig Afstand, dog var der et spottende og triumferende Smil over den lille Skræders Ansigt, som tydede paa, at han egentlig slet ikke var saa bange, som Ssens Bødker nylig havde antaget.

Hans Stifsen trængte ind paa Broen, mægtig, overlegen og bydende. Hans Venner sluttede Kreds om ham. Idet de naaede hen til Vognen, hvor Striden var i fuld Gang, skete der noget uventet og overraskende. Der lod en gennemtrængende Piben. I samme Nu drog en mørk Linie af vaabenklædte, kraftige Mænd op paa Broen og spærrede den. Det blinkede af Vaaben og blanke Staalhuer i Sollyset, disse to Linier, der dannede ligesom en Muur, Hoved ved Hoved,

drog sig tættere sammen, trængte frem og omringede de Stridende, det var ikke mere muligt at slippe udenfor denne Jernkreds. En Mand sprang op fra Tønderne paa Bognen, banede sig Vej mellem Mængden, hen mod Hans Stisen. Slotsfogden kjendte den dybe Røst, der lød ud til ham fra Hjelmen, han kjendte ogsaa det blege Ansigt med de guistrende Dine, der stirrede ham imøde.

„Jeg kommer for at sige Tak for sidst,“ raabte Manden, idet han drog sit Sværd og trængte ind paa Slotsfogden. Hvad der fulgte efter i næste Minut, lader sig ikke beskrive, det var en rasende Kamp, hvori ethvert Slag ramte, et Slagteri uden Raade og Skaansel, og som først ophørte, efter at alle Adelsmændene og alle Slottets Krigsfolk vare fælbede.

Viggers Walters havde mistet sin Stormhue, Blodet flød ned over hans Pande, men han agtede det ikke, medens han smilende saae sig om. Der var ikke længer nogen Modstand tilbage, Striden var endt. Hans Stisen laa foran ham, stønnende og gispende af to dybe, gabende Saar.

„Vaer Dig for den Sildefræmmer!“ raabte Viggers, idet han satte sin Fod paa hans Bryst. Da Slotsfogden prøvede paa at reise sig iveiret,

tilspøiede han. „Der er Liv i ham endnu. Hent en Bogtkæp, Asmus, og slaa ham for Panden, den Røter! som kun kan staa sig for værgeløs Mand.“

Asmus gik og slog Hans Stiften ihjel med Bogtkæppen.

Stegeborg var i Byfolkens Hænder. Da Biggers gik ind til Slottet, standsede han i Porten og saae sig om. Han tænkte paa, hvad der var hændet igaar og den saarede Pande drog sig sammen i mørke, truende Rynker.

Bernille kom ham grædende imøde, strakte sine Arme imod ham og raabte med den bløde, bedaarende Stemme, som altid før havde været Musik for Borgermesterens Søn:

„Du vil frelse mig, Du vil være os naadig, for Du er min eneste, kjære Biggers.“

Han stod og saae lidt paa hende. Bernilles spørgende Dine havde aldrig før opdaget dette fremmede og iskolde Udtryk hos ham.

„Sæt den Kvinde i en Baad med samt hendes Moder og Søster og ro dem over til Falster,“ sagde han til en af Sildefissterne.

Samme Formiddag, og det var Peter-Bouls Dag, den 29de Juni, blev Slottet plyndret og

alle værdifulde Gjenstande bortførte, derefter lagde de lystige Borgermænd en lang Svovltraad ned til Krudtforraadet i Hvelvingen, saa sprængte de Slottet i Luften. Men Espen Krambodfarl hængte de op over Vindebroen.

Det var Dommédag paa Stegeborg.

Præstens Malle.

Landsbyen laa en halv Mil's Bei ovenfor Grændsen. Men hvor var vel Grændsen i 1848? Tgaar vogtede vi den, idag blev den traadt ned af Fjenden, der sthyndte sig opad, opad i Sylland, hvor Wrangel havde udfkrevet en Krigsstat paa fire Millioner, og nu gav sin Fordring Eftertryk ved at besætte Landet. Næsten hver Dag drog en ny Sværm gjennem den lille By. Hele det mægtige Tydskland stod jo i Baaben mod os, dets Soldater sloges uden at vide hvorfor, og Felt-herren havde samlet dem i saa stort et Antal, fordi han meente, det var bedst at være To mod En, hvis han skulde kunne sætte det, han fordrede, igjennem.

Forrige Uge havde der været hestsiste Husarere indkvarterede i alle Landsbyens Gaarde. Gud-bevares, hvor de Menneſter spiste og drak! — ikke at tale om, hvad de forlangte til deres Heste.

Folkene, som ikke kunde faae Plads i Husene, sloge Leir om Natten under aaben Himmel paa den store Tofte ved Gadekæret. Obersten lod et Halmhæs bringe ud til dem, og der laa de, Ryttere og Heste mellem hverandre, ovenpaa, underneden hverandre, et broget Garnnøgle, Ingen kunde finde Rede i. Hesten var Hovedpude for Rytteren, eller han borede sig ned i Halmen og krøb sammen ved dens Side, og Dyret blev liggende, uden at forandre Stilling, faae sig lidt omkring, før det vendte sig, og skrabede forsigtigt ud med Benene, for ikke at gjøre de Omfringliggende Skade.

Efter Dragonerne kom der en Bataillon Brandenborgere, uden Heste, men til Gjengjæld begavede med en saa glubende Tilbøilighed for Fjerkræ, at der Dagen efter deres Bortreise næsten ikke fandtes en levende And eller Høne i Byen. Nu iaften skulde der komme et nyt Regiment hannoveranske Fodfolk og holde Kast til næste Morgen. — Frisk Halm ind paa alle Gulve, Nøglerne af Skabe og Kister, Skjul for Alt, hvad der paa nogen Maade kunde lokke eller friste, og netop som dette var fuldbragt, skingrede en skarp og skrattende Hornmelodi ude paa Veien.

Regimentet kom tilsynne i en Støvsky og drog ind i Byen. Halmen laa endnu omkring paa Ga-

den, eller blæst sammen i Bunker langs med de nedbrudte Gærder. Midt paa Veien viste nogle brede og dybe Hjulspor, hvor Kanonerne havde kjørt. Alt var dødt, øde og stille mellem de smaa Huse, Folk holdt sig inde, der var heller ingen Grund til at hilse paa de nye Gæster. Ved Gadefæret blev der gjort Holdt, og hver Kode fik sin Kvarteersjeddél udleveret; nu gjaldt det om at finde Gaarden, og dernæst om at gjøre sig tilgode paa bedst mulige Maade.

„Ingen Kapsen eller Tagen med Gevalt! Enhver Mand lægger Stillingen paa Bordet, for hvad han begjærer. Kommer der Noget og klager, skal I faae med mig at bestille.“ Saaledes lød Oberstens Formaning, idet Kæfferne skiltes.

Kirkeklokkerne ringede til Afsten. Det spindende Sollys kastede sine Straaler ind mellem Pøplerne som fine, sitrende Guldtraade. Længere tilbage bredte det gyldne Lys sig over nogle mosbegroede Bøgegrupper, der forestillede en Skov, og hvis Stammer høiede sig ængstelige og sammenkrøbne, som om de stode og ventede paa Døden. En letfindig Hane, Cieren troede velforvaret oppe paa det øverste Loft, kom pludselig tilsynne i en aaben Luge, baskede med Vingerne og galede: „Her er jeg!“ Soldaterne støiede og løb omkring mellem

Husene, — efterat have fundet Kvarteret, gjaldt det nu blot at finde Noget at spise.

Regimentschefen og hans Adjutant fik deres Kvarterer i Skolehuset. Det laa midt i Byen og gav den største Plads, efterat Borde og Bænke vare flyttede ud paa Beien. De skulde ellers have boet hos Præsten; men Gaarden laa saa affides, Stuerne vare smaa og lave, og der havde nylig været Typhus i Huset. Adjutanten skikkede Oppasseren ud for at bjerge Noget til Aftensmad. Karlen tog en Kammerat med sig, og disse To vandrede nu om fra Hus til Hus, syngende og skraalende, uden at trættes ved at blive afviste overalt, hvor de kom; der var Ingen, som havde Noget at undvære.

Under denne Vandring kom de tilsidst ind i Præstegaarden, for at prøve deres Lykke der. En Læntehund stak Hovedet ud af sit Hus, gøede pligtshyldigt nogle Gange, og forsvandt derefter igjen. Præsten sad udenfor Døren og røg af en Pipe. Det var en gammel Mand med graat, nedhængende Haar, og et uendeligt mildt og forsagende Udtryk.

Soldaterne kastede et speidende Blik omkring sig, før de hilste paa ham.

„De er vist Gieren af Gaarden?“ spurgte den Ene.

„Seg er Præsten.“

„Det var jo rart! Jeg holder saa bandsat meget af gudfrygtige Folk. Vi komme ellers for at slaa en lille Handel af med Dem. Høiærværdige Herre maa endelig skaffe os Noget at spise. Vor Oberst trænger svært til Aftensmad. Jeg tier aldeles stille med, at jeg, hans Oppasser, ikke har smagt Mad i min Mund i de sidste fjorten Dage. Vi skulde have ligget i Kvarter hos Dem, men af Respekt for Præsten, og saa den Typhus heroppe, lode vi os nøie med at bo hos Degnen. Hvad siger Deres Høiærværdighed om en fed, lille Høne, eller en zwei, drei Kyllinger?“

„Jeg har dem sandelig ikke.“

„Et Par Wender da, men de maa rigtignok være fede. Idet jeg gik fra Kvarteret, raabte Obersten til mig: Bringer Du mig ikke noget extra Godt til Aftensmad, bider jeg Hovedet af Dig, saa Deres Høiærværdighed indseer selv, at De næsten begaaer Barnemord, ved ikke strax at tøfle ind efter et Par Wender.“

„Jeg har heller ingen Wender,“ svarede Præsten. „Den forrige Indkvartering tog Alt fra os.“

„Ingen Høns, ingen Vender, sikken Præstegaard!“ raabte Soldaten og traf foragteligt paa Skuldren. „Ja, nu siger jeg mit sidste Ord, saa kan jeg min Sjæl ikke gaa yderligere. En halv Snes Ug da, men de maa allesammen være nylagte. Hvad?“

En gammel, haltende Kone traadte ud af Stuen. Hun blev staaende i Døren med begge Hænder under Forklædet.

„Har vi Ug, lille Maren Elsebeth?“ spurgte den gamle Mand. „Gaa ind og se ad.“

„Det behøves ikke,“ svarede Konen. „Rytterne forleden toge de sidste fra os. Der blev ikke et tilbage.“

Medens alle disse Afslag bleve givne, kom et lille, sort Lam løbende ind i Gaarden. Da det fik Die paa Præsten, galopperede det hen til ham, og gned sig op ad den gamle Mand's Been, som om det vilde udtrykke sin Glæde over at have fundet ham igjen. Præsten smilede og strøg Haanden over Dyrets Hoved. Soldaterne kastede et Blik til hinanden, samme lysende Inspiration foer igjennem begge.

„Sikken et deiligt, lille Lam med en rød Duff om Halsen!“ udbrod den Ene. Den Anden greb

Lammet ved Fødderne og løftede det op paa sin Skulder.

„Høistærede Herr Pastor!“ udbrød han derefter med sin mest indsmigrende Mine, „Obersten og Lieutenanten maa have Noget at stille deres Sult paa, formedelst de ikke kan æde Hø, og da her i Gaarden hverken findes Høns eller Vender, annamme vi nu Lammet, og erlægge derfor, — hvad skal jeg sige? — fire preussiske Daler til Betaling. Skindet kan afhentes imorgen nede hos Degnens.“

Under denne Forklaring lagde Soldaten Pengene paa Bænken foran Præsten. Den gamle Mand tiggede og bad for sit Lam, Konen haltede henimod Soldaten og prøvede paa at rive det fra ham, men Kammeraten greb hende i Armen og snurrede hende rundt i Gaarden; derefter gif de.

Henne ved Borten standsede den Gne og udbrød: „Om Deres Velærværdighed finder, at vi have været for genereuse med Betalingen, og foretrækker at ofre os de fire Bankodalere til Pleie og Vedertvægelse i disse strenge Tider, saa undseer vi os slet ikke ved at tage imod dem.“

Præsten lod sit Svar bero med at strække Hænderne ud efter Lammet; Maren stod og græd med Tørklædet for Dinene. Lammet brægede og

vendte Hovedet om mod Præsten, som om det vilde paafalde hans Hjælp. Lænkehunden gøede, medens Soldaterne veltilfredse skred ned ad Veien til Degnens.

Lidt senere kom en bondeflædt Karl, med Hakke og Spade paa Skulderen, slentrende ind ad Porten. Præsten sad endnu paa sin Bænk og klappede med Laaget af Tobakspiben, medens Taarerne løb ned ad hans Kinder; hans sammenfuntne Skikkelse og furede Træt udtrykte dyb Fortvivlelse, Maren Elsebets Graad var gaaet over til nogle dybe og stønnende *Åa ja, aa ja!* hendes Sorg havde et mere lydeligt og veltalende Udtryk.

Karlen tog sin gamle Straahat af og hilste. Da han saae Herstabet's bedrøvelige Miner, stod han stille og udbrød: „Hvad er her paafærde? Hvorfor seer Møtter og Hr. Pastoren saa forkyttede ud?“

„Åk, Jakob, Jakob!“ sagde Konen og slog Hænderne sammen. „Her er skeet en stor Ulykke i Gaarden. Bare Du var kommen lidt før, min Dreng!“

Marens Dreng var en høi og stærlemmet Person, med et mildt og fredsommeligt Ansigt, hvori kun de mørke, dybtliggende Dine tydede paa en bestemt Villie.

„De har taget Malle fra os,“ ytrede Præsten med skjælvende Stemme.

„Føi!“ sagde Jakob, „det var ilde.“

„To Krigskarle kom herind og forlangte Mad til Oberstens Kvarter. Da de saae Malle, lagde de fire Sølvdalere her paa Bænken og toge hende med sig ned til Degnens.“

„Saa maa vi se at faae hende fra dem igjen,“ sagde Jakob.

„Hvis Du kunde det; men det var to svære Karle, der lode til at være strikse paa det.“

„Var der to?“ spurgte Jakob og smilede, som om det ikke i nogen Maade forandrede Sagen. „I skal ikke være bedrøvede! Nu gaaer jeg ned og henter hende; naar hun saa kommer hjem igjen, gjør vi bedst i at lukke hende ind i Laden, mens de Krigsfolk marchere gjennem Byen.“

„Troer Du ogsaa, Du faaer hende?“ spurgte Præsten ængstelig.

Jakob trak paa Skuldren. „Vi kan jo prøve derpaa. De lade sig vel snakke tilrette, de Karle.“

„Der er de fire Dalere, tag dem med.“

Jakob stak Pengene til sig, tog begge sine Træsto i Haanden, og løb paa de nøgne Fødder ud af Gaarden. Hans Ord og den Sikkerhed,

hvormed han talede, øvede en beroligende Virkning paa Præsten.

„Hvad siger Hun? Jeg troer næsten han bringer os Malle igjen. Hun har en velsignet Søn, Maren Elsebet.“

„Han kunde være ringere,“ svarede Konen.

Jakob fortsatte sit Løb gennem Gaderne. Undervejs spejdede han flittig efter de to Soldater, men disse vare allerede naaede ned til Kvarteret i Skolen. Ude i Gaarden vendte den Ene Bunden iveiret paa et Kar, den Anden bandt Lammets Been sammen, og kom derefter frem med en vældig Brødkniv.

„Lad os faae hende op paa Skafuttet. Ret nu skal jeg give hende en rød Duff om Halsen, bedre end Præstens. Blot han var her.“

„Kan hans Karl ikke gjøre det?“ spurgte en rolig og besindig Stemme i den aabne Port, og Jakob kom henimod dem. „Hvad er det, I To har for med vort Lam? Vil I lade det være i Fred! Her har I Jeres fire Dalere igjen.“ Han lagde Pengene paa Karret, skød Manden med Kniven tilside og tog Malle op i sine Arme.

Begge Soldater brast i en spottende Latter, den ene greb Jakob i Brystet.

„Bøver dit Bondedyr at afbryde os i vor lovlige Forretning?“ raabte han. „Læg det Lam igjen, eller jeg skal slaa dine Arme istykker.“

Jakob smilede, medens Soldaten forgjæves anvendte alle sine Kræfter paa at drage ham bort. Derefter lagde han Malle ned paa Karret. „Vil Du slaa mine Arme istykker?“ spurgte han med stor Koldsindighed. „Prøv først, hvordan jeg forstaaer at bruge dem.“ Med disse Ord greb han Soldaten om Livet, hævede ham iveiret og kastede ham hen i Gaarden. Hans Tag var saa uimodstaaeligt, saa ubændigt og knugende, at der ikke kunde være Tale om Modstand. Soldaten udstødte et Skrig. Denne gang var det hans Kammerat, som lo ad ham.

„Nu lader Du det Lam ligge,“ sagde han. „Tag dine Penge tilbage og se saa, Du kommer afsted; ellers skal vi To snakkes ved.“

Jakob løste Baandene om Malles Been. „J har vist Tingenting at sige mig; nu tager jeg mit Lam og gaaer min Vej, dermed er det godt.“

Soldaten drog sin Sabel, men Jakob greb ham om Haandledet og vristede Baabenet fra ham. I det Samme blev et Vindue aabnet i Skolen, og Obersten kom tilsyne.

„Hvad er det, I Karle tage Jer for?“ raabte han. „Seg troer, min Salighed, I flaaes under mine Vinduer. Kom herhen, Du Mandfolk der med Straahatten!“

Sakob traadte hen til Vinduet med Lammet over Skulderen og den hullede Hat i Haanden.

„Hr. Obersten maa ikke tage det ilde op,“ sagde han. „Seg værge de mig som jeg kunde bedst. De to Karle der har været inde i Præstegaarden og taget vort eneste Lam fra os.“

„Vi har ærligt og redeligt betalt det.“

„I toge det med Vold; det var ikke tilfals! Der sidder en barnløs, gammel Mand oppe i Præstegaarden, det Lam var hans bedste Glæde. Naadige Herr Oberst vil ikke tillade, at han mister det. De fire Daler ligge henne paa Karret.“

„Hvem er Du?“

„Seg er en fattig Karl, som gaaer ham tilhaande deroppe for min Moders Skyld, som ogsaa er i hans Brød.“

„Og saa kom Du og tog Lammet fra dem med Magt?“

„De vilde ikke lade mig faae det med det Gode.“

„Du alene mod To?“

„Det lod sig gjøre,“ sagde Jakob og nikkede frimodig.

„Soldatens Sabel tog Du ogsaa fra ham?“

„Ja, for at han ikke skulde gjøre Fortræd med den.“

„Han kan rigtignot takke sin Gud for, at vi vare i Oberstens Kvarter,“ ytrede Oppasseren. „Harde det ikke været for Respektens Skyld, vilde der være skeet en Ulykke.“

„Na, nei da! Jeg tænkte jo ikke paa at gjøre Jer Fortræd.“

„Den Civilist kommer og gjør Brovl om et Lam, der er betalt og bestemt til Herr Oberstens Aftensmad. Jeg var lige ved at skjære Dreene af ham.“

„Det siger Soldaten kun for Spøg,“ mente Jakob. „De Infanterister forstaa sig ikke paa at bruge Sabelen; derfor tog jeg den ogsaa fra ham.“

„Hvad er det, Du vover at sige mine Folk paa? Læg det Lam fra Dig, der skal Ingen gjøre det Fortræd. Kom saa her indenfor, — Du ogsaa, Frank Biegel! Jeg vil holde Dom over Jer.“

Dovre i Baden havde Skolelærerens Folk været Vidne til, hvad der skete i Gaarden.

„Gud naade ham vel!“ sagde den gamle Pige og slog Hænderne sammen, da Jakob gik ind til Obersten. „Han bliver vist trækket i Arrest, for medelst han tog Sabelen fra Soldaten.“

„Han bliver skydt!“ paastod en tænksom Røgter. „Seg har en Broder søn, som fik Tamp, fordi han glemte sin Bangenet. Han bliver skydt, der er ingen Pardon. Seg kjender de Krigsfolk.“

I den store Skolestue sad Adjutanten ved Vinduet og læste en Avis. To friske Halmknipper, hvorover der var bredet et Hestedækken, betegnede Indkvarteringens Sovesteder. Jakob blev staaende indenfor Døren. Lammet havde listet sig efter ham, og gned sig op ad hans Been, — det vidste nok, hvor det skulde søge sin Frelse. Da Obersten gik hen mod ham, rettede han sig stivt iveiret og svingede med den gamle Straahat. Han lod ikke til at befinde sig rigtig vel i dette Dieblif.

„Hvad meente Du Klodrian med, at mine Folk ikke forstaa at bruge deres Vaaben?“ spurgte Obersten.

Jakob dreiede paa Overkroppen. „Seg mener blot, at Sabelen ligger ikke godt i Infanteristens Haand. En Dragon eller en Landseneer, det er en heel anden Sag, de forstaa deres Kram.“

„Du har selv været Soldat, og Rytter, ikke sandt?“

„Jo, jeg var Rytter; men der kom Noget iveien. Saa fik jeg min Afssked i Foraaret og drog hjem til Præstens.“

„Jeg kan tænke, Du holder mere af hans Kjødgryder end af at vove Pelsen, nu, da det gjælder.“

Sakob saae iveiret. Hans Dine hvilede faste og bestemte paa Obersten. „Min Moder skikkede mig Brev: Jeg har draget fem Drengene op og arbeidet for Ter, saalænge jeg kunde; jeg kan ikke mere, nu er det din Tur at arbeide for mig. Jeg fik hende da i Hus hos Præsten; hun gjør, hvad hun kan, og jeg tjener ham til Gjengjæld for halv Løn. Af den Grund hørte jeg op med at være Soldat. Maa jeg saa gaa?“

„Nei, vent lidt, det haster jo ikke. Du mener da, at Du, som har været Rytter, forstaaer Dig bedre paa at bruge Sabelen end Infanteristen der? Vi vil se en Prøve derpaa. Gaa ud og hent os to Sabler, Frank Ziegel! Jeg vil dog først lade Dig vide, at den Karl der har faaet Præmie i Hugning.“

Sakob saae over Skulderen hen paa Frank Ziegel. Oberstens Bemærkning lod ikke til at gjøre videre Indtryk paa ham.

„Naar jeg er færdig med ham, faaer jeg saa Lov at gaa?“ spurgte han, da Frank kom tilbage.

„Det er afgjort,“ svarede Obersten. „Binder Du over ham, har Du bevist, hvad Du sagde, og Du kan gaa din Vej og tage Lammet med, ellers bliver det her, siden vi har betalt det.“

„Stil Dig saa op, Du!“ raabte Jakob. „Stræf Dig! Hovedet iveiret! Se, hvordan han staaer, den Kottefænger, og holder paa sit Vaaben, som om det var et Koftefast.“

„Jeg skal hugge Dig til Bluffist!“ raabte Frank rasende.

„Ja, prøv kun paa det! Du har jo taget Præmien.“

Soldaten gjorde nogle Udfald, som Jakob syntes at parere mod alle Fægtekunstens Regler. Han riposterede ikke, eller forstod maaske ikke at ripostere, men lod dog til at være høist frimodig og smilede ad sin Modstanders Svighed.

„Du hugger jo, som om Du tærskede Langhalm,“ ytrede han under en lille Pausse.

„Hvordan er det, Du selv staaer og stritter ud med Benene,“ spurgte Obersten. „Skal det være en Stilling for en Fægter?“

„Na, der behøves ikke store Anstalter for den Kameel, vi skal snart være færdige. Hold nu fast

paa din Sabel, Frank Ziegel med Præmien! Hold fast! siger jeg, ret straks vil den dratte Dig af Haanden."

Saa skete der et Udfald, en lynsnar Bevægelse, som ingen af Tilskuerne fik Tid at overveie, før Ziegels Sabel fløi ham ud af Haanden, og klingrede hen ad Leergulvet. Soldaten stod med aaben Mund og stirrede paa Jakob, der lagde sit Vaaben fra sig, idet han med et godmodigt Smil sagde:

„Dengang fik Du mig dog ikke hugget til Bluffist.“

„Nei, Du har vundet Processen,“ raabte Obersten, „det er afgjort, hvad enten det nu var Behændighed eller et Lykketræf, der hjalp Dig.“

„Det var vel et Lykketræf,“ meente Jakob, „men jeg beviste dog, hvad jeg sagde: Sablen ligger ikke ret for Infanteristen. Maa jeg saa gaa?“

Adjutanten sprang op fra sin Stol.

„Med Herr Oberstens Tilladelse vil jeg først give den Fyr en Prøve paa, hvorledes en tydsk Infanterist forstaaer at bruge sin Sabel.“

Obersten nikkede. Jakob fastede et spørgende Blik omkring sig, men afflog at tage mod Sablen, som Ziegel rakte ham. Han var aabenbart aldeles uforberedt paa denne Vending af Sagen.

„Na nei!“ bad han, „lad mig være fri. Med Adjutanten tør jeg ikke fægte, det vilde slet sig stikke. Skal det endelig være,“ vedblev han, da Lieutenanten stillede sig op mod ham, „maa Hr. Obersten idetmindste tillade, at Soldaten gaaer ud af Stuen; han har onde Dine, den Karl, og staaer og griner ad mig. Maa jeg faae Lov til at tage mine Træsko af? Nu gjælder det nok at værge sig bedre end før.“

Denne gang lagde Jakob ud i fuldstændig Fægtestilling. Legemet sank ned i de høiede Knæ, det var idetmindste synligt, at han forstod at dække sig. Adjutanten mærkede ogsaa snart, at han havde en dygtig Modstander for sig. Ethvert af hans Angreb bleve asparerede med stor Færdighed. Jakob stod som rodfæstet i Gulvet, besindig og rolig, der laa et Smil omkring hans Mund, et irriterende Udtryk af Overlegenhed og Spot, som æggede den Anden.

Efter et heftigt og mislykket Udfald af Officieren, traadte han et Skridt tilbage og sænkede sin Sabel.

„Hr. Lieutnanten puster. Lad os hvile lidt, om De synes. Jeg seer nok, De fører en god Klinge; men om det maa tilades mig at sige, saa anstrenger De Dem for svært, og Deres Haandlede

er ikke høieligt nok. Naar De fører Hugget for heftigt og det pareres, kan De ikke dække Dem for Kontrapartens Ripost. De forhugger Dem og giver Dem blot. I den korte Stund vi prøvede sammen, har De fire Gange været udenfor Parade."

„Hvorfor benyttede Du Dig ikke deraf?"

„Det skulde jeg vel vogte mig for! Bore Klinger ere jo skarpt slebne; jeg kunde komme til at gjøre Dem Fortræd."

Han stillede sig atter frem og førte sin Sabel saa sikkert, saa hurtigt og behændigt, at der ikke kunde være ringeste Tvivl om hans Overlegenhed.

„Officeren maa staa fast!" raabte han, „og ikke søge at undgaa mig ved at forandre Stilling. Hvergang De viger et Skridt tilbage, er De udenfor Dækning. Nu gjør jeg tre smaa Udfald til, saa maa det være nok med de Løier. Pas vel paa! — Det var et,—to,—tre! —" vedblev han, og efter ethvert Tal, fulgte et Udfald saa behændigt og lynsnart, at Officeren efter det sidste fandt sig trængt heelt ind mod Bæggen; det var ikke muligt at vige længer tilbage. Jakob gjorde derefter en dyb Hilsen og lagde Klingen ned paa Gulvet.

„Maa jeg saa gaa?" spurgte han for tredie Gang.

„Sa vist maa Du gaa,“ svarede Obersten, „men først vil jeg vide, hvem Du er?“

Han tørrede Banden med sit Trøiecærme, smilede og svarede: „Jeg er Præstens Avlskarl.“

„Na Snak, ingen Udflugter! hvem er Du?“

Den høiede Stikkelse rettede sig, Bondekarlen syntes at vokse under Officerens Dine, medens han traadte et Skridt nærmere og hævede den flade Haand op mod Banden.

„Jeg er Jakob Oldenberg, Fægtemester ved de danske Husarer!“

Han tog Malle paa sine Skuldre og forlod Stuen. Obersten og Lieutenanten stode og saae efter ham. Lammet brægede og sliffede hans Hals.

„Sa, bræg kun,“ sagde Jakob, „slif kun! Du har iaften været nærmere ved Tyfernes Kniv, end jeg ved deres Sabler.“

Saa gif han hjem med Malle.

